

جمهوری اسلامی ایران
وزارت جهاد کشاورزی

موسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی،
اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی

**آب
در آئینه
مطبوعات و سایت‌های خبری
اسفند ۱۳۹۹
(۴۰)
تهیه‌کننده:
صادق حبیبی**

**تاریخ انتشار:
فروردین ۱۴۰۰**

بسمه تعالی

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۴۰)

اسفند ۱۳۹۹

فهرست برگه

آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۴۰) اسفند ۱۳۹۹/تهیه کننده: صادق حبیبی. - تهران: وزارت جهاد کشاورزی، مؤسسه پژوهش‌های برنامه‌ریزی، اقتصاد کشاورزی و توسعه روستایی، ۱۳۹۹.
۱۷۴ ص: جدول، نمودار (رنگی).

نمایه‌ها:

آب / آبخیزداری / باران / خشکسالی / سیل / سد / کشاورزی / منابع طبیعی /

مشخصات:

عنوان: آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری (۴۰) اسفند ۱۳۹۹

تهیه کننده: صادق حبیبی

ناظر فنی: مجتبی پالوج

سال / شماره انتشار: ۱۳۹۹-۳۴-PR

نشانی: تهران - بلوار کریمخان زند - انتهای خیابان شهید عضدی (آبان) جنوبی - خیابان رودسر - پلاک ۵

تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰

نمبر: ۸۸۸۹۶۶۶۰

با کمال سپاس، این مؤسسه پذیرای کلیه نظرات، پیشنهادات و انتقادات ارزشمند خوانندگان این اثر می‌باشد.

E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir

<http://www.agri-peri.ac.ir>

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیش گفتار:

آب مایه حیات است و به گفته خداوند:

وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ

و هر چیزی را از آب زنده کردیم.

مجموعه حاضر چهلمین شماره از سلسله گزارشات آب در آئینه مطبوعات و سایت‌های خبری می‌باشد که بر آن است با پایش در این خصوص ضمن بررسی اخبار جراید و روزنامه‌ها و سایت‌ها فقط آنچه که در قالب آرایه اخبار، آمار، مقالات و مصاحبه‌های مسئولین و کارشناسان مرتبط با آب در دستگاه‌های مختلف دولتی و موسسات علمی و دانشگاهی و سازمان‌های خصوصی مردم نهاد صورت گرفته و در خبرگزاری‌ها و نشریات به صورت روزانه و هفتگی چاپ گردیده است را در اختیار کارشناسان و محققین قرار داده تا نمایی کلی از وضعیت موجود و مشکلات و کمبودها در بخش آب و منابع طبیعی را نشان دهد. هر چند صحت و سقم اطلاعات به منابع ارائه دهنده و انتشار دهنده بر می‌گردد. ولیکن با فرض صحت اطلاعات و انحراف اندک تلاش شده است تا مجموعه‌ای تنظیم شود که صرف‌نظر از درستی اخبار و اطلاعات آن، بیانگر اهمیت و حساسیت جامعه نسبت به مقوله منابع و مصارف آب باشد.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
زمستان ۱۳۹۹.....	۱
اسفند ۱۳۹۹.....	۲
❖ بحران آب در ایران خراسان جنوبی در گرداب بی‌آبی و بی‌تدبیری مسئولان / آیا دومینوی تخلیه روستاها اجرا می‌شود - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۱.....	۳
❖ سطح آب سد کوثر گچساران ۹۴ سانتی متر افزایش یافت - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۲.....	۴
❖ محمد درویش: فارس رکورددار فرونشست زمین است/ خطر بیخ گوش میراث جهانی - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۲.....	۶
❖ دکتر رضایی در نشست تغییر اقلیم به میزبانی دانشگاه اصفهان: پیشنهاد تأسیس صندوق جهانی مقابله با تغییر اقلیم - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۳.....	۱۱
❖ کم‌ک‌زاین برای اهالی ساکن در اطراف تالاب‌های ایران - خبرگزاری خبر آنلاین مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۴.....	۱۷
❖ بحران در تالاب‌های ایران تالاب بین‌المللی گمی‌شان حال و روز خوشی ندارد / قطع ارتباط هیدرولیکی و هیدرولوژیکی تالاب با دریای خزر - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۴.....	۱۹
❖ برنامه سازگاری با کم‌آبی استان یزد تصویب شد - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۴.....	۲۳
❖ معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار آذربایجان شرقی: مقابله با پدیده فرونشست زمین جدی گرفته شود - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۵.....	۲۵
❖ سد گتوند نبود، دشت خوزستان در سیلاب ۹۸ زیر آب فرو می‌رفت/صرفه‌جویی ۳۶۰ هزار میلیاردی با بومی‌سازی احداث سد - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۶.....	۲۸
❖ معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا: قانون آب در روزهای آینده تدوین و به دولت تقدیم می‌شود - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۷.....	۴۰
❖ مهر گزارش می‌دهد؛ اصلی‌ترین ذی‌نفعان «آب» نقشی در تدوین «قانون آب» ندارند - خبرگزاری مهر مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۸.....	۴۲
❖ خوان‌های بی‌تاب آب - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۸.....	۴۴
❖ کاهش ۱۰ درصدی بارش در حوضه آبریز خزر - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۸.....	۵۱
❖ پیش‌بینی می‌شود تا تابستان ۱۴۰۰؛ بیش از ۲۰۰ شهر دارای تنش آبی خواهیم داشت - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۸.....	۵۳

- ❖ سدهای خراسان جنوبی برای جبران کمبود آب تابستان آماده‌اند؟ خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۹ ۵۴
- ❖ ابلاغ تعرفه هزینه‌های جبرانی افت سفره‌های آب زیرزمینی - روزنامه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۰ ۵۵
- ❖ تحقق یکی از مهم‌ترین وعده‌های دولت تدبیر و امید؛ "دریاچه ارومیه" در مسیر احیا! - خبرگزاری نواندیش ایرانیان مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۰ ۵۶
- ❖ آیا اعتبار ۱۰ میلیون یورویی هامون را نجات می‌دهد؟ - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۰ ۵۹
- ❖ در گفت‌وگو با ایسنا اعلام شد: زلزله خاموش در انتظار دشت‌های ۴ استان/ نقشه گسل ۶ کلان‌شهر در فاز داوری - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱ ۶۲
- ❖ پشینی ۳ هزار میلیارد تومانی اعتبار بخش آب در بودجه ۱۴۰۰ - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱ ۶۶
- ❖ سدهای کشور چقدر آب دارند؟ ورنزماه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱ ۶۹
- ❖ مهر گزارش می‌دهد؛ لزوم تامین آب سیستان با تکیه به ظرفیت‌های داخلی/ باج‌دهی ممنوع! - خبرگزاری مهر مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۲ ۷۰
- ❖ پاکشایی از هیدروتوریسم در مازندران - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۲ ۷۵
- ❖ ۹۰ درصد فرونشست‌ها در ایران با برداشت از منابع آب زیرزمینی ارتباط مستقیم دارد؛ بحران فرونشست زمین در انتظار دشت‌های ۴ استان - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۲ ۷۹
- ❖ معاون سازمان حفاظت محیط زیست: فارس در منابع آب زیرزمینی به فاجعه نزدیک می‌شود - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۲ ۸۴
- ❖ یک مقام مسئول اعلام کرد: کاهش ۲۸ درصدی بارش‌ها نسبت به متوسط بلند مدت - خبرگزاری مهر مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۳ ۸۶
- ❖ اجرای پروژه انتقال آب از سواحل چابهار به ۳ استان شرقی کشور؛ آب دریای عمان ۸ سال دیگر به مشهد می‌رسد - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۳ ۸۸
- ❖ کدام آب را گل نکنیم - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۳ ۹۴
- ❖ کاهش ۱۲ درصدی بارش در حوضه آبریز خزر - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۴ ۹۷
- ❖ مدیر دفتر برنامه‌ریزی ستاد احیای دریاچه ارومیه: کف دریاچه ارومیه عمیق شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۴ ۹۹
- ❖ ذخایر آب کشاورزی مازندران کم شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۷ ۱۰۳
- ❖ آیا حقابه شیخ بهایی به تالاب گاوخونی باز می‌گردد؟ خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۷ ۱۰۶
- ❖ سرمایه‌هایی که نابود می‌شوند؛ صدور سند کشاورزی برای تالاب‌های لرستان - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۷ ۱۱۲
- ❖ حال تالاب انزلی خوب نیست - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۸ ۱۱۶

- ❖ ۹۹ درصد مساحت شهرستان طبس درگیر پدیده خشک‌سالی است؛ کاهش ۷۵ درصدی بارندگی در
پهناورترین شهرستان کشور - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۹ ۱۲۰
- ❖ کاهش شدید عمق تالاب انزلی به دلیل ورود حجم بالای رسوبات؛ عمق تالاب انزلی در برخی
نقاط ۲ متر رسیده است - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۹ ۱۲۵
- ❖ اردکانیان: بارش‌ها در نیمه اول سال آبی ۴۰ درصد کاهش داشته است - خبرگزاری خبر فوری
مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۰ ۱۳۰
- ❖ مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخیزداری سازمان جنگل‌ها: وجود ۱۹ پارک آبخیز در کشور/
پارک‌های آبخیز سیل ورودی به شهرها را کنترل می‌کند - خبرگزاری خبر فوری مورخ
۱۳۹۹/۱۲/۲۰ ۱۳۱
- ❖ پروژه پرورش میگو چه بر سر تالاب بردستان می‌آورد؟ جنگل‌های حرا در محاصره سیمان و سنگ
- روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۰ ۱۳۳
- ❖ بی توجهی خلیج گرگان را به کانون ریزگرد تبدیل می‌کند؛ خطر ریزگردها در کمین شمال و
شمال شرقی کشور - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۰ ۱۳۹
- ❖ تمام نقاط ایران با کم‌بارشی مواجه است - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۱ ۱۴۴
- ❖ تصویب برنامه‌های سازگاری با کم‌آبی استان‌های سیستان و بلوچستان، گیلان و تهران - خبرگزاری
میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۱ ۱۴۵
- ❖ برنامه ریزی برای کاهش ۴۲۰ میلیون مترمکعب آب تا ۱۴۰۵ - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۳ ۱۴۸
- ❖ تذکر شهربانو امانی به مدیریت شهری برای مدیریت روان‌آب‌ها؛ کاهش ۶۴ میلیون مترمکعبی ذخیره
آب سدهای تهران | هشدار درباره سالانه ۲۵ سانتی‌متر نشست زمین در پایتخت - خبرگزاری
همشهری آنلاین مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۴ ۱۵۰
- ❖ تغییرات اقلیمی جریان آب رودخانه‌ها را در سراسر جهان تغییر داده است - خبرگزاری خبر فوری
مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۴ ۱۵۲
- ❖ انتقال آب خلیج فارس به فلات مرکزی به نفع صنایع بزرگ و به زیان مردم و محیط زیست؛ کام
زاینده‌رود با انتقال آب خلیج فارس تر نمی‌شود - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۵ ۱۵۴
- ❖ کاهش ۱۶ درصدی بارش در حوضه آبریز خزر - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۹ ۱۶۳

زمستان ۱۳۹۹

اسفند

۱۳۹۹

بحران آب در ایران | خراسان جنوبی در گرداب بی‌آبی و بی‌تدبیری مسئولان / آیا دومینوی تخلیه روستاها اجرا می‌شود - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۱۱/۰۱

گروه استان‌ها - خراسان جنوبی با تجربه ۲۰ سال خشکسالی پی در پی در حوزه منابع آبی با چالش مواجه است در حالی که ۹۲ درصد مصرف آب در بخش کشاورزی بوده و ۳۱ درصد آب استان نیز هدر می‌رود و نیاز است با مدیریت بهینه از ابعاد بحران کم‌آبی کاسته شود.

سطح آب سد کوثر گچساران ۹۴ سانتی متر افزایش یافت - خبرگزاری فارس مورخ

۱۳۹۹/۱۲/۰۲

مدیر اداره بهره‌برداری و نگهداری سد کوثر گچساران با اشاره به بارندگی‌های اخیر گفت: طی بارندگی‌های چند روز اخیر ۹۴ سانتی متر سطح آب سد کوثر بالا آمده است.

اکبر خدري امروز در گفت‌وگو با خبرنگار فارس در گچساران با اشاره به بارندگی‌های سیل آسا اخیر در این شهرستان اظهار کرد: بارندگی‌های اخیر سبب بالا آمدن سطح آب سد کوثر در این شهرستان شد.

وی با بیان اینکه در بارندگی‌های روزهای اخیر ۳۱ میلی‌متر باران در ایستگاه هواشناسی سد کوثر به ثبت رسیده است، گفت: از ابتدای سال زراعی جاری ((۹۸-۹۹)) از مهر ماه تاکنون ۳۸۳ میلی‌متر باران در ایستگاه هواشناسی سد ملی کوثر ثبت شده است.

مدیر اداره بهره‌برداری و نگهداری سد کوثر گچساران اذعان کرد: طی بارندگی‌های چند روز اخیر ۹۴ سانتی متر سطح آب سد کوثر بالا آمده است.

خدري با اشاره به اینکه متوسط دبی ورودی آب در چند روز اخیر ۳/۸۳ متر مکعب بر ثانیه بوده است، ابراز کرد: حجم آب ورودی به سد کوثر در چند روز اخیر ۱۳ میلیون متر مکعب بوده است.

وی تصریح کرد: از ابتدای سال زراعی تا کنون ۱۸۵ میلیون متر مکعب حجم آب ورودی به سد کوثر است.

مدیر اداره بهره‌برداری و نگهداری سد کوثر گچساران با اشاره به افزایش بارندگی در بهمن ماه امسال عنوان کرد: در بهمن ماه ۷۵ میلی‌متر باران در ایستگاه هواشناسی این سد به ثبت رسیده است.

خدري با اشاره به اینکه بیش از ۹۰ درصد حجم مخزن سد کوثر پر شده است، تصریح کرد: حجم

گنجایش مخزن سد کوثر ۱۴/۴۹۳ میلیون متر مکعب است که هم اکنون از این میزان ۸۵۵/۵۳ متر مکعب خالی است.

وی با بیان اینکه نرمال تراز این مخزن بتنی با سطح دریا ۶۲۵ متر است؛ در حال حاضر با افزایش بارندگی در سال زراعی در این شهرستان تراز این سد بتنی به ۳۳/۶۲۱ متر رسیده است.

خدری مساحت دریاچه سد کوثر را ۱۴/۱۴ کیلومتر مربع اعلام کرد.

مدیر اداره بهره‌برداری و نگهداری سد کوثر گچساران تصریح کرد: سد مخزنی کوثر آب آشامیدنی ۲ میلیون و ۵۰۰ هزار نفر از ساکنان استان‌های هرمزگان، بوشهر، خوزستان و تعدادی از شهرستان‌های کهگیلویه و بویراحمد را تامین می‌کند.

به گزارش فارس، آب سد کوثر از رودخانه خیرآباد تأمین می‌شود که این رودخانه از رودهای شاه بهرام و دهدشت به وجود می‌آید.

این سد هم اکنون تامین آب آشامیدنی گچساران، دهدشت، سوق، چرام، لنده و ۳۰۰ روستای مسیر، تامین آب شهر لیکک و روستاهای مسیر، تامین آب صنایع منطقه، تامین آب کشاورزی لیستر، خیرآباد و دشت مور در استان کهگیلویه و بویراحمد نیز از سد کوثر انجام و یا در حال تکمیل است.

آب آشامیدنی شهرهای دهدشت، سوق، چرام، لنده، لیکک و روستاهای تابعه از سد کوثر گچساران تامین خواهد شد.

محمد درویش: فارس رکورددار فرونشست زمین است / خطر بیخ گوش میراث جهانی -

خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۲

ایسنا/فارس یک فعال محیط زیست، ضمن ابراز تاسف اعلام کرد که استان فارس همچنان رکورددار مبحث فرونشست زمین در ایران به شمار می‌رود و به دلیل خشک شدن تالاب‌های مهم آن، به کانون فرسایش‌های بادی جنوب ایران نیز بدل شده است که این مسائل، مشکلات عدیده‌ای را به دنبال دارد. محمد درویش که برای حضور در تور سه روزه و تخصصی ارسنجان گردی و تالاب پژوهی به فارس سفر کرده بود، در جمع خبرنگاران گفت: استان فارس به دلیل خشک شدن تالاب‌هایش به‌ویژه دو تالاب معروف بختگان و پریشان، در معرض جدی هجوم ریزگردها و افزایش سرطان خون قرار گرفته است. به گزارش ایسنا به نقل از انجمن دوستداران محیط زیست ارسنجان، درویش گفت: خشکسالی‌های پی در پی و برداشت بی رویه چاه، تلمبه‌های روستایی از منابع آب‌های زیرزمینی در دشت‌های ارسنجان، خرامه، فسا، جهرم، داراب، استهبان و دیگر نقاط باعث نابودی تالاب‌های زیبا و دریاچه‌های مهم این استان شده است.

فارس کانون فرسایش‌های بادی جنوب کشور

درویش گفت: فارس امروز به کانون مهم فرسایش‌های بادی جنوب ایران تبدیل شده و غم‌انگیزتر آن که هیچ گروه جدی و مطالبه‌گر یا جنبشی خود جوش و مردمی و تحول‌خواه درحوزه محیط زیست و احیای دریاچه‌های استان در سطح مدارس، دانشگاه‌ها، شوراهای و تشکلهای به اصطلاح حامی طبیعت و تالاب‌ها در شیراز و استان فارس برای مقابله یا بررسی علل نابودی دریاچه‌ها و زیستگاه‌های جانوری و... وجود ندارد.

مدیرکل سابق مشارکت‌های مردمی سازمان محیط زیست با تأکید بر اینکه فارس می‌تواند ایران‌بانان بزرگی را به ویژه در حوزه حفظ اماکنی مثل مجموعه‌های تاریخی و تالاب‌ها و دریاچه‌ها آموزش و پرورش دهد، گفت: نگاه به ارزش‌های محیط زیست همانند برخی ارزش‌های والای زندگی است که نمی‌توان برسر آنها معامله کرد.

این کنشگر ملی محیط زیست با بیان اینکه در هیچ استانی از کشور، جز فارس ۱۸ منطقه حفاظت شده و این همه تنوع اقلیمی سراغ نداریم، یادآور شد: چنین تنوعی نیازمند مردم و جوانان عاشق و دلباختگانی است که قدر این نعمت‌ها را در کنار مراکز مهم تولید ثروت و اشتغال همچون تخت جمشید، نقش رستم و پاسارگاد، بدانند و در حفظ و نگاهبانی و احیای آنها بکوشند.

سوء مدیریت متهم ردیف اول مشکلات زیست محیطی

این فعال محیط زیست گفت: متهم ردیف اول در زمینه بحران آب، فرسایش خاک و از بین رفتن تالابها سوء مدیریت‌ها است و با توجه به رکوردداری فارس در بحران‌های مختلف طبیعی و غیر طبیعی نظیر خشکسالی و فرونشست زمین‌ها از این موضوع نباید غافل شده یا به راحتی عبور کرد.

درویش گفت: نشست زمین در دو شهرستان فسا و جهرم در استان فارس با ۵۴ سانتی متر عمق، همچنان در حال پیش روی است و تاسف بار اینکه این نشست‌ها را در کهن‌ترین زاد بوم تاریخ ایران؛ در دشت‌های مرودشت و پاسارگاد و در مجموعه‌های تاریخی مثل نقش رستم و تخت جمشید و پاسارگاد و ارسنجان نیز شاهد هستیم.

او گفت: یکی از بزرگترین فروچاله‌های فارس در ایچ استهبان اتفاق افتاده که با توجه به تعدد مناطق حفاظت شده و پارک جنگلی که نشان دهنده پتانسیل بالای استان فارس است و صبغه فرهنگی و مذهبی این استان، شایسته نیست که فارس این وضعیت را داشته باشد.

درویش با بیان اینکه همه بحران‌هایی نظیر خشکسالی، بی‌آبی و ... قابل کنترل است، افزود: متأسفانه هنوز به بهانه خودکفایی در برخی از محصولات کشاورزی نظیر گندم، آن هم با این آب نداشته، به کشت اقلامی مانند گندم و دیگر محصولات آب‌بر مثل برنج، هندوانه و صیفی‌جات، می‌پردازند و جشن خودکفایی تولید فلان محصول باغی و زراعی برگزار می‌کنیم.

فروچاله‌ها بالای جان تخت جمشید

وی گفت: ایران جزو ۵ کشور نخست جهان از نظر جاذبه‌های گردشگری قرار دارد اما به لحاظ درآمدهای حاصل از گردشگری، رتبه‌های آخر متعلق با ایران است؛ این سؤال وجود دارد که چرا با داشتن ظرفیت‌هایی نظیر تخت جمشید و دیگر میراث‌های جهانی و ظرفیت‌های فراوان دیگر، باید چنین وضعیتی را شاهد باشیم.

درویش افزود: همین فروچاله‌ها برای بلعیدن ۲۵۰۰ سال تاریخ تخت جمشید کافی است، زمین در اطراف پایتخت هخامنشی دهان باز کرده و آثر قرمز برای حضور گردشگران در دوران پساکرونا در این منطقه به صدا درآمده است و نمی‌دانم چرا برخی نسبت به این موضوع بسیار مهم بی‌خیال و بی‌تفاوت هستند؛ وجود انبوه چاه‌های غیرمجاز و فروچاله‌ها و این نشست زمین‌ها در محدوده آثار تاریخی، حریم درجه یک و درجه دو تخت جمشید چه معنایی دارد؛ حال آنکه یکی از قوانین یونسکو برای ثبت جهانی آثار در فهرست خود، حفظ حریم آثار است.

نماینده ایران در کمیته محیط زیست جهانی یونسکو، گفت: طبق قوانین ملی و بین‌المللی هرگونه دخل و تصرف در حریم آثار جهانی به ویژه حریم درجه یک و دو ممنوع است. اما ضمن قدردانی از تلاش‌های ارزنده جناب دکتر فدایی و همکارانشان در مدیریت مجموعه‌های جهانی پارسه و پاسارگاد باید گفت که وضعیت نگاهداری تخت جمشید به دلیل کمبود نیرو و تخصیص نیافتن اعتبارات کافی به این

مجموعه، همچنان نامناسب است.

او گفت: مقصر این موضوع نه یک فرد و مدیر خاص، بلکه همه ما هستیم که به آن توجه کافی نداریم. چند سال پیش شکاف‌های مختلفی تنها در قسمت شرقی این بنای عظیم هخامنشی به وجود آمده بود اما در این سفر و پس از مدتها شاهد خیز بیشتر این شکاف‌ها هستم، به طوریکه در شرق، غرب و جنوب تخت جمشید هم نشانه‌هایی از شکاف‌های زمین دیده می‌شود.

هیچ نیرویی توان مهار نیروی ویرانگر دشت‌های فارس را ندارد

درویش ادامه داد: از دیدگاه اینجانب به عنوان کمترین کارشناس در حوزه محیط زیست و منابع طبیعی، بیش از هر چیز مرگ دشتی مثل مرو دشت که آثاری بی‌نظیر تخت جمشید و نقش رستم و نقش رجب و شهر تاریخی استخر و ... را خود جای داده است، به سرعت نزدیک می‌کند، همین برداشت‌های بیش از حد آب‌های زیرزمینی به بهانه خودکفایی در گندم، طی ۲۵ سال اخیر، که این شهرستان و استان فارس را در زمره بزرگترین تولیدکنندگان گندم قرار داده، عامل بروز چنین مشکلی محسوب می‌شود.

او تاکید کرد: دیگر هیچ نیرویی نمی‌تواند در برابر فرآیند ویرانگر نشست زمین بایستد. آن زمان که تعداد سدهای حوضه آبخیز کر و سیوند را بیش از ظرفیت نیاز ساختیم و علاوه بر درودزن، سدهای ملاصدرا و سیوند را احداث و بختگان را نابود کردیم، باید به فکر وقوع این بحران بودیم؛ با وجود همه مشکلات و هشدارها، وسعت شالیکاری در کامفیروز از ۳۰ هزار هکتار به بیش از ۱۳۰ هزار هکتار، آنهم در اوج بی‌آبی و خشکسالی‌ها افزایش یافته است.

درویش لزوم ایجاد یک عزم محلی و ملی را ضروری‌ترین برنامه برای نجات دشت مرو دشت آثار شاخص تاریخی موجود در این دشت دانست و گفت: وزارت نیرو باید کاری انجام داده و راهی برای کنترل استحصال آب در این منطقه پیدا کند، بحرانهای زیست محیطی زیادی در گذشته ایجاد شده و

هیچ برنامه‌ای برای رفع آنها انجام نشده است؛ سد سازی‌های غیراصولی، چاه‌های غیرمجاز، کشت محصولات غرق آبی و پر آب بر و همه و همه به این دشت لطمه جدی وارد کرده است.

او از نشست زمین در دامنه شرقی کوه رحمت و حوالی ایوان قدمگاه در توابع ارسنجان خبر داد و گفت: دامنه کوه رحمت و در جانب شرقی صفه کوه تخت جمشید، بناهای خشتی موسوم به خزانه داریوش قرار گرفته است. همانگونه که آقای فدایی نیز قبلاً گفته بود، نشست زمین بیشتر در محدوده تخت جمشید خود را نشان داده و مشکل در پاسارگاد به عیانی پایتخت هخامنشیان نیست. اما باید چاه‌ها و وضعیت نشست زمین را در آن مناطق هم دائم رصد کنیم.

درویش گفت: ترک‌ها بیش از آنکه فروچاله‌ها را به جان تخت جمشید بیندازند، برای نقش رستم خط و نشان کشیده‌اند اما کمتر کسی به آنها توجه کرده است. این خیزش ابتدا بدنه کوه نقش رستم جایی که مقبره «خشیارشا» قرار دارد را به خطر انداخته، اما ترک بزرگتر در پای این مجموعه جهانی ایجاد شده که فعالان حوزه میراث فرهنگی آن را نتیجه کاهش سطح سفره‌های آب زیرزمینی منطقه می‌دانند. اما این فقط چاه‌ها نیست که برای تاریخ ۲۵۰۰ ساله این سامان نقشه کشیده؛ بلکه پارکورکارها و پدیده زشت وندالیسم و یادگار نویسی‌ها و نیز برای این چنین آثاری خطر محسوب می‌شوند.

این فعال محیط زیست افزود: معدنکاران هم با انفجارهایی که در کوه‌های نزدیک آثار تاریخی مرودشت و ارسنجان و پاسارگاد و انجام می‌دهند، شرایط حفظ آثار جهانی با خطر مواجه کرده‌اند؛ راهکار اصولی برای حل بحرانی که گریبانگیر ۲۵۰۰ سال تاریخ این منطقه را گرفته، پرکردن چاه‌های جدید بدون مجوز و ممانعت از کشت‌های بی حساب و کتاب محصولات کشاورزی مثل برنج و سیفی‌جات است. ما کاملاً خطرات ناشی از خشکسالی‌ها و فرو نشست زمین و چاله‌ها و ترک‌ها را به مردم و مسئولان گوشزد کرده ایم و آنها خود بهتر بهتر از ما می‌دانند که چه کاری باید انجام دهند.

دکتر رضایی در نشست تغییر اقلیم به میزبانی دانشگاه اصفهان: پیشنهاد تاسیس صندوق

جهانی مقابله با تغییر اقلیم - خبرگزاری تابناک مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۳

دکتر رضایی در دانشگاه اصفهان گفت: تغییر اقلیم و محیط زیست را باید به حرکتی مستقل از دولت‌ها برای حفظ آینده بشریت در بیاوریم و مطالبه‌گری برای تاسیس «صندوق جهانی مقابله با تغییر اقلیم» را آغاز کنیم.

دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام در هم‌اندیشی کمیته تغییر اقلیم مجمع تشخیص با اساتید دانشگاه‌های اصفهان، صنعتی اصفهان و علوم پزشکی اصفهان که به میزبانی دانشگاه اصفهان برگزار شد، گفت: تغییر اقلیم و محیط زیست را باید به حرکتی مستقل از دولت‌ها برای حفظ آینده بشریت در بیاوریم و مطالبه‌گری برای تاسیس «صندوق جهانی مقابله با تغییر اقلیم» را آغاز کنیم.

پیشنهاد تاسیس صندوق جهانی مقابله با تغییر اقلیم

به گزارش تابناک به نقل از rezaee.ir، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام صبح یکشنبه سوم اسفندماه در هم‌اندیشی کمیته تغییر اقلیم مجمع تشخیص مصلحت نظام با اساتید دانشگاه‌های اصفهان که با موضوع تغییرات اقلیمی و آینده بحران کم‌آبی در ایران برگزار شد، گفت: از اساتید محترم که در هم‌اندیشی کمیته تغییر اقلیم مشارکت کردند، تشکر می‌کنم. این اولین حرکت دبیرخانه مجمع تشخیص برای جمع‌آوری نظرات متخصصان تغییر اقلیم و محیط زیست در سراسر کشور است که از اصفهان آغاز شده است و امیدوارم اساتید دانشگاه‌ها در اصفهان و استان‌های دیگر به نظام هم‌اندیشی نخبگانی و جمع‌سپاری مجمع تشخیص بپیوندند. امیدوارم با همکاری جامعه نخبگانی کشور در موضوع تغییر اقلیم، فراتر از بحث‌های سیاسی و درگیری‌های اجتماعی و رقابت‌های استانی، یک فضای گفتگوی ملی بوجود آوریم

که بتوانیم منافع ملی کشور را در خصوص تغییر اقلیم و محیط زیست دنبال کنیم. دکتر رضایی گفت: مجمع تشخیص مصلحت نظام، فراتر از گرایش‌های سیاسی است و باید منافع ملی و ارزش‌های حیاتی کشور را در کوتاه مدت و درازمدت تعقیب کند و بدون همکاری جامعه نخبگانی موفق به انجام این وظیفه نمی‌شود.

رضایی گفت: چشم اندازی که از وضعیت محیط زیست جهانی داریم، متأسفانه نشانگر مخاطرات وسیع در زندگی و آینده بشر است و بیشتر آن به تغییر زیست از دوران انقلاب صنعتی مربوط می‌شود. امروزه ایالات متحده آمریکا حدود ۱۴ درصد انتشار گازهای گلخانه‌ای را به تنهایی انجام می‌دهد ولی هزینه‌ای که متناسب با نقش تاریخی‌اش در تخریب محیط زیست جهان است را نمی‌پردازد.

رضایی افزود: تغییر اقلیم و محیط زیست را باید به حرکتی مستقل از دولت‌ها برای حفظ آینده بشریت درآوریم. حفظ منافع بشر در محیط زیست، کمتر از حقوق بشر نیست. اگر محیط زیست در هر نقطه از جهان تخریب شود، همه بشریت آسیب می‌بینند. جامعه علمی ایران می‌تواند در مطالبه‌گری جهانی از کسانی که به محیط زیست آسیب می‌زنند، به شکل مستقل، سرآمد باشد.

وی افزود: در استان اصفهان، مساله کم بارشی، مساله ریزگردها، بیابانزایی، خشک شدن رودخانه زاینده رود و حاشیه نشینی و افزایش بیماری‌ها به هم پیوسته است. این که به صورت فیزیکی صنایع مختلف را در این استان راه‌گرفته‌ایم، راه حل موثری برای توسعه است؟ جانمایی صنایع بزرگ، اگر براساس آمایش سرزمین نباشد، لزوماً نفع یک شهر نیست. صنایع دستی اصفهان بلحاظ اشتغال زایی و درآمدزایی چیزی از مجتمع فولاد مبارکه کم ندارد. نادیده گرفتن صنایع دستی و هنرهای سنتی اصفهان و بی‌توجهی به ظرفیت اشتغال زایی و درآمدزایی آنها، یک دغدغه جدی است. این مسائل را باید با دید جامع‌تری ببینیم.

دکتر رضایی گفت: مقابله با تغییر اقلیم را نمی‌توان بدون در نظر گرفتن محیط زیست دنبال کرد. در

سیاست های کلی محیط زیست هم به مساله تغییر اقلیم توجه شده است. اگر بندهای آن سیاست در دولت و مجلس تبدیل به قانون می شد، تحولات سازنده ای صورت می گرفت. حدود هفت سال است که این سیاست ها در انتظار تبدیل به قانون و برنامه است تا بتوانیم بر اجرای آن نظارت کنیم.

رضایی گفت: یکی از عزیزان در این جلسه به درستی گفت که برخی از امور در کشور ما چند صاحب و چند فرمانده دارد و دخالت ها موجب پیش نرفتن کارها می شود. برخی از امور هم بی صاحب است. باید متولی و مسئولیت ها در محیط زیست مشخص باشد و در یک سامانه بتوانیم وضعیت را ارزیابی کنیم. محیط زیست هم مانند صنعت باید حق آبه داشته باشد. دلیل این کار نبود سامانه ای برای دفاع از امور محیط زیستی است.

دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام با تاکید بر اینکه مطالبه سیاست های کلی محیط زیست توسط مختصان از دولت و مجلس یکی از خواست های ما است، گفت: همه شهروندان حق دارند از زیبایی و فواید محیط زیست استفاده کنند و باید مشخص شود که دستکاری بدون مطالعه در محیط زیست، عقوبت دارد. نباید فکر کنیم که فقط انسان زنده است. زاینده رود موجود زنده است. از سرچشمه تا گاوخونی این رود باید زنده باشد تا ما تنبیه نشویم.

وی افزود: تغییر اقلیم در دهه های آینده یک مساله مهم است. مطالعاتی که صورت گرفته نشان داده که تغییر اقلیم شرایط و محیط زیست بشر را به گونه ای جابجا می کند که حتی قاره اروپا که به قاره سبز معروف است، دچار مشکلات فراوانی از نظر جمعیت و مهاجرت خواهد شد. در جنوب ایران تا چهاربهار احتمال وقوع اتفاقات نگران کننده می رود و نواحی مرکزی نیز دچار نوعی از مشکلات خواهند شد و منشا این تخریب ها کشورهای صنعتی هستند. برای مقابله با این مخاطرات از همین الان باید به فکر باشیم و با تصمیم گیری روزمره خودمان را سرگرم نکنیم زیرا نوشدارو پس از مرگ سهراب فایده ای ندارد. باید برای مخاطرات دهه آینده چاره اندیشی کرد.

وی افزود: ممکن است فشارهای جهانی برای کاهش گازهای گلخانه‌ای آغاز شود. سهم کشورهای صنعتی که این آلاینده‌گی‌ها را از دهه‌های قبل شروع کردند، بیشتر است و ما کشورهای در حال توسعه تازه در ابتدای توسعه صنعتی و کشاورزی هستیم و باید از فناوری‌های جدید برای تامین غذا و کشاورزی استفاده کنیم. این دو مساله قابل تفکیک است. هم باید برای تغییر اقلیم چاره‌اندیشی کنیم و هم باید سهم خودمان را مشخص کنیم. باید مطالبه‌گری برای تاسیس «صندوق جهانی مقابله با تغییر اقلیم» را آغاز کنیم تا متناسب با تخریب‌هایی که کشورهای صنعتی در محیط زیست انجام داده‌اند از آنها مالیات محیط زیستی جهانی گرفته شود.

رضایی گفت: جمهوری خواهان در آمریکا، هرگاه دولت را در اختیار می‌گیرند، از کنوانسیون‌ها و مجامع بین‌المللی محیط زیستی خارج می‌شوند. دموکرات‌ها وقتی دولت را در اختیار می‌گیرند، به معاهدات محیط زیستی بین‌المللی می‌پیوندند. نمایندگان جمهوری خواه آمریکا، قانون ظالمانه‌ای تصویب کرده‌اند که همه کشورها اعم از توسعه یافته و در حال توسعه در توافقات بین‌المللی متعهد هستند و این سبب می‌گردد دولت آمریکا نسبت به تخریب‌های گذشته هزینه کمتری را پردازند.

وی گفت: نیاز داریم با کشورهایی که نقش زیادی در انتشار گازهای گلخانه‌ای و به تبع آن تغییر اقلیم نداشته‌اند، در این زمینه در سطح دانشگاه‌های جهان خصوصاً جهان اسلام ارتباط بگیریم و هزینه‌های این تخریب‌ها را از کشورهای صنعتی مطالبه کنیم. قیمت تمام شده کالاها در آمریکا و چین غیرواقعی است. باید مالیات آسیب محیطی مانند تغییر اقلیم را متناسب با نقشی که این کشورها در این آسیب داشته‌اند را به آن اضافه کنیم. کشورهای صنعتی در حال حاضر هزینه تولید خودشان را به گردن محیط زیست کشورهای دیگر می‌اندازند.

دکتر رضایی گفت: امیدوارم توسعه استان اصفهان متناسب با هویت فرهنگی، تاریخی و بومی آن باشد و باید مساله زاینده رود را از بُعد سیاست و دعوای اجتماعی جدا کنیم. دولت باید با طرح جامعی برای

زاینده رود و کارون، مشکلات را حل کند.

در این هم اندیشی جمعی از اساتید و صاحب‌نظران، پیرامون شناسایی مشکلات و پیچیدگی‌های تغییر اقلیم و ارائه راهکارهایی برای توسعه پایدار به طرح دیدگاه‌ها و دغدغه‌های خود پرداختند و گزارشی از تشکیل کنسرسیوم علمی پژوهشی دانشگاه‌های استان اصفهان برای رسیدگی به محیط زیست و بحران آب ارائه شد.

در ادامه این نشست، دکتر علیرضا واعظی رئیس کمیته تغییر اقلیم دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام و عضو هیات علمی پژوهشکده علوم زمین سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور، گفت: نقش محیط زیست در آینده جهان و آینده انرژی و اقتصاد کشورها، نقشی متمایز و بی‌بدیل شده است.

وی افزود: تنوع اقلیمی ایران، کار مدیریت تغییر اقلیم را برای کشور ما مشکل می‌کند. مثلاً ایران را مقایسه کنیم با کشور هلند که بلندترین ارتفاع آن ۳۰۰ متر از سطح دریا بالاتر است و تنها یک سیستم آب و هوایی بر آن اثر می‌گذارد. حال آنکه کشور ما حداقل سه سامانه اصلی آب و هوایی بر آن اثرگذار است و با توجه به وضعیت پستی و بلندی کشور، دارای اقلیم‌های بسیار متنوعی در مقیاسهای مختلف است. در همین استان اصفهان، غرب استان به کوه‌های زاگرس و شرق این استان به کویر منتهی می‌شود. در یک جا بارش بیش از ۴۰۰ میلی‌متر است و در جای دیگری در این استان کمتر از ۵۰ میلی‌متر. اثر تغییر اقلیم بر این مناطق چگونه است؟ چطور می‌شود شرایط مناسب را برای توسعه‌ی بخش‌های مختلف این استان با دورنمای تغییرات اقلیمی فراهم کرد؟ اینها نمونه‌هایی از سوالاتی است که باید در خصوص آن با توجه به شرایط پیش رو برنامه‌ریزی کرد و از این نظر نقش دانشگاه‌ها در شناخت این شرایط و ارائه‌ی راهکارها بسیار مهم است.

واعظی گفت: یکی از مهمترین سوالات برای روشن شدن چالش‌ها و فرصت‌های پیش روی کشور این است که آیا تغییرات اقلیمی در کشور ما رخ داده و اگر رخ داده کشور ما از این حیث در چه وضعیتی

قرار دارد؟ همچنین اقدامات دنیا برای مقابله با تغییر اقلیم چیست و این اقدامات بر روی وضعیت کشور ما چه تأثیری می‌گذارد؟ باید این تأثیرات به صورت همه‌جانبه بررسی شود.

مسئله تغییر اقلیم و اقدامات مقابله‌ای و کاهش اثرات آن بسیار جدی است. باید بین مراکز تحقیقاتی و مراکز سیاست‌گذاری و نهادهای اجرایی یک همگرایی جدی صورت گیرد.

کمک ژاپن برای اهالی ساکن در اطراف تالاب‌های ایران - خبرگزاری خبر آنلاین

مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۴

ایرنا نوشت: معاون محیط زیست دریایی و تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست گفت: با امضای سند سه ساله همکاری مشترک ایران و ژاپن قرار شد تا دو کشور در روند حفاظت و معیشت پایدار اهالی اطراف تالاب‌های بختگان، شادگان و تالاب‌های اقماری دریاچه ارومیه همکاری کنند.

احمد رضا لاهیجان زاده روز دوشنبه گفت: چند سالی است که دولت ژاپن برخی پروژه‌های توسعه‌ای را در کشور تعریف و برای آنها در حوزه‌های مختلف اعتباراتی تامین می‌کند، البته همه این اقدامات با هماهنگی و موافقت وزارتخانه‌های مرتبط با آن موضوع کاری انجام می‌شود.

وی افزود: بر این اساس حدود ۶ ماه پیش یک پیشنهاد محیط زیستی را به دولت ژاپن دادیم و آنها نیز اعلام آمادگی کردند تا در این زمینه با ایران همکاری کنند و نیازهای مالی طرح را نیز تامین کنند که بعد از بررسی‌های صورت گرفته حدود دو ماه پیش طرح مورد موافقت قرار گرفت و در نهایت هفته گذشته وزارت خارجه اعلام کرد که این آمادگی وجود دارد تا به صورت رسمی این موافقت شکل بگیرد.

لاهیجان زاده ادامه داد: بنابراین با اقدامات صورت گرفته قرارداد همکاری بین دفتر عمران سازمان ملل متحد در تهران به نمایندگی از ایران و دولت ژاپن به امضا رسید و طرف همکاری ما دفتر مقیم سازمان ملل در تهران است که بر این اساس سازمان ملل تامین مالی این طرح را از طرف دولت ژاپن انجام خواهد داد.

وی درباره موضوع همکاری ایران و ژاپن گفت: پیشنهاد ما در راستای توسعه تجارب به دست آمده در روند احیای دریاچه ارومیه در حوزه کشاورزی پایدار بود، یعنی خواستیم تا این تجربیات را به دیگر تالاب‌های مهم کشور تعمیم دهیم و همچنین ادامه این فعالیت‌ها را در دریاچه ارومیه نیز داشته باشیم.

لاهیجان زاده افزود: بنابراین تعمیم این اقدامات را برای تالاب‌های بختگان در فارس، شادگان در خوزستان و مجموعه تالاب‌های اقماری دریاچه ارومیه در استان‌های آذربایجان غربی و آذربایجان شرقی در نظر گرفتیم و قرار است فعالیت‌هایی که بتواند معیشت پایداری را متناسب با شرایط اقلیمی هر منطقه برای مردم محلی ایجاد کند، انجام دهیم که شامل حوزه‌های مختلف از کشاورزی پایدار تا مشاغلی که بر اقتصاد مردم محلی تاثیرگذار باشد و در راستای آن فشار از روی منابع آبی تالابی برداشته شود.

وی با بیان اینکه این طرح سه ساله است و مبلغ سه میلیون دلار برای آن در نظر گرفته شده، گفت: اکنون که این همکاری با امضای سند از سوی دولت ایران و ژاپن رسمیت یافت، ما باید پروژه‌های اجرای این طرح را مشخص کنیم و احتمالاً یک تا دو ماه آینده عملیاتی می‌شود.

معاون محیط‌زیست دریایی و تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست گفت: این پروژه در ادامه همکاری‌های هفت ساله دولت ژاپن و جمهوری اسلام ایران برای احیای دریاچه ارومیه با عنوان «پایدار سازی دستاوردهای احیا دریاچه ارومیه و توسعه تجارب نوآورانه آن برای پایدار سازی محیط زیست و معیشت مردم» شکل گرفت و در استان‌های آذربایجان شرقی، آذربایجان غربی، فارس و خوزستان اجرا می‌شود.

وی با اشاره به تنوع زیستی غنی ایران، برای توسعه زمینه‌های همکاری با برنامه توسعه ملل متحد، دولت ژاپن و سایر نهادهای بین‌المللی ابراز امیدواری کرد.

بحران در تالاب‌های ایران | تالاب بین‌المللی گمیشان حال و روز خوشی ندارد / قطع ارتباط هیدرولیکی و هیدرولوژیکی تالاب با دریای خزر - خبرگزاری تسنیم مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۴

گروه استان‌ها- آن طور که مدیرکل حفاظت محیط زیست گلستان می‌گوید قطع ارتباط هیدرولیکی و هیدرولوژیکی تالاب گمیشان با دریای خزر به علت ایجاد کانال‌های آبرسان به سایت میگو و همچنین فعالیت‌های مخرب انسانی، این تالاب حال و روز خوشی ندارد.

به گزارش خبرگزاری تسنیم از گرگان، تالاب گمیشان به صورت نوار نسبتاً باریکی است که با جهت شمالی جنوبی در امتداد سواحل جنوب شرقی دریای خزر قرار دارد. تالاب گمیشان با بندر ترکمن در حدود ۲۴ کیلومتر فاصله دارد. یکی از تالاب‌های مورد علاقه پرندگان مهاجر تالاب گمیشان است که به عنوان یک ذخیره گاه ژنتیکی با ارزش از آن یاد می‌شود.

از ویژگی‌های منحصر به فردی که تالاب گمیشان دارد اکوسیستم کم نظیر آن است که در آن می‌توان از انواع ماهیان، سخت پوستان، نرم تنان، دوزیستان، خزندگان و پرندگان نام برد. همچنان پایگاه پاییزی و زمستانی برخی از پرندگان در حال انقراض و نادر جهان می‌باشد.

بخشی از تالاب به وسعت ۱۴ هزار هکتار از سال ۱۳۷۶ به عنوان منطقه ی شکار ممنوع مدیریت می‌شود. این تالاب در سال ۱۳۸۰ به عنوان تالاب با اهمیت بین‌المللی در کنوانسیون جهانی حفاظت از تالابها (رامسر ۱۹۷۱) به ثبت کلاس‌های آب‌های لب شور طبقه بندی گردید.

مجموعه تالاب‌های شمال استان گلستان (آلاگل با مساحت دو هزار و ۵۰۰ هکتار بزرگ‌ترین تالاب این مجموعه و آلاماگل با مساحت ۲۰۷ هکتار کوچک‌ترین تالاب و آجی گل با مساحت ۳۲۰ هکتار) که جزو تالاب‌های بین‌المللی و درون خشکی محسوب می‌شوند و تالاب بین‌المللی گمیشان هم که با ۲۰

هزار هکتار وسعت در فهرست تالاب‌های ساحلی کشور قرار دارد، این روزها حال و روز خوشی ندارند. تالاب‌های بین‌المللی ایران در استان گلستان حال و روز خوبی ندارند و با نزدیک شدن به فصل گرما، خطر خشکی در کمین آن‌ها به‌ویژه تالاب «گمیشان» است.

محمدرضا کنعانی در گفت‌وگو با خبرنگار تسنیم در گرگان درباره وضعیت تالاب گمیشان و خشکی آن اظهار داشت: در حال حاضر و در پی قطع ارتباط هیدرولیکی و هیدرولوژیکی تالاب بین‌المللی گمیشان با پهنه آبی دریای خزر در کشورهای ایران و ترکمنستان که ناشی از ساخت کانال‌های آبرسانی مجتمع‌های میگو با ایجاد دیواره‌ها است و همچنین سایر فعالیت‌های مخرب انسانی در زمان مدیریت سیلاب، این تالاب وضعیت خوبی ندارد.

وی گفت: احیا و مدیریت تالاب بین‌المللی گمیشان در استان گلستان از یک اولویت دستگاهی به یک ضرورت منطقه‌ای تبدیل شده و جای دارد در سطح ملی با رویکرد و نگاه ویژه‌ای به آن پرداخته شود زیرا خشکی و از بین رفتن این تالاب می‌تواند پیامدهای محیط زیستی فراوانی به دنبال داشته باشد.

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان بیان داشت: کاهش کمیت منابع آب استان و تأمین نشدن حقابه تالاب‌ها سبب ایجاد کانون‌های ریزگرد در پهنه شمالی استان خواهد شد. ضمن اینکه خشک شدن اراضی تالابی بعضاً دست اندازی و تغییر کاربری این اراضی را در پی دارد که احیای تالاب‌ها از جمله گمیشان، جلوی این اتفاقات را می‌گیرد.

وی با اشاره به برخی اقدامات انجام شده در زمینه حفاظت از تالاب‌های استان گفت: اداره حفاظت محیط زیست شهرستان گمیشان و محیط بانی صوفیکم و ترمیم چارت تشکیلاتی محیط بانی‌های آلاگل، صوفیکم و گمیشان برای افزایش سطح حفاظت از تالاب‌ها در استان انجام شده است.

کنعانی افزود: با استفاده از پهباد و هواپیمای تک نفره از زیستگاه‌های آبی و خاکی خلیج گرگان و تالاب بین‌المللی گمیشان برای بررسی میزان پسروری و زیست بوم‌های حادث شده ناشی از پسروری آب دریای

خزر و احیاناً ثبت تصرفات و تخلفات حاشیه نشینان به اراضی مستحدث تصویربرداری هوایی انجام دادیم.

وی ادامه داد: یکی از موضوعات مهم و اولویت‌دار در استان موضوع نجات و احیای خلیج گرگان است که بر روند اجرای مطالعات نجات، مصوب کارگروه ملی تالاب‌های کشور توسط مرکز ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی نظارت کافی را انجام دادیم تا اقدامات بعدی آسیب‌های بیشتری در پی نداشته باشد. مدیرکل حفاظت محیط زیست استان بیان داشت: اجرای مطالعات علاج بخشی، نجات و مدیریت تالاب بین‌المللی گمیشان، بررسی و مطالعه نیاز آبی این تالاب بین‌المللی بر اساس اقلیم بارندگی حوزه‌های بالادست و میزان نشتی، تبخیر و هدررفت آب از تالاب از دیگر اقداماتی بود که برای احیای این تالاب صورت گرفته است.

وی گفت: بعد از سیل پارسال آسیب‌هایی به کانال‌های ورودی و آبرسان به تالاب‌ها وارد شده بود که عملیات لایروبی و بازسازی کانال‌های ورودی به تالاب‌های بین‌المللی گمیشان، آلاگل، آجی گل و آماگل و همچنین اصلاح مسیر کانال ورودی تالاب بین‌المللی آجی گل غربی و ترمیم موقت شکاف‌های دیواره شمالی و جنوبی کانال خزر و اصلاح فرم دیواره‌ها برای آبدگیری تالاب گمیشان انجام شد.

کنعانی اظهار داشت: برای جمع‌آوری و مدیریت سیلاب و سیلاب دشت‌های موجود و انتقال آب مازاد سایر زهکش‌ها به زهکش تالاب آلاگل لایروبی این زهکش را آغاز کردیم.

وی به دیگر اقدامات انجام شده برای حفاظت و مدیریت تالاب‌های استان اشاره کرد و گفت: انجام مطالعات معیشت جایگزین و پایدار حاشیه‌نشینان تالاب‌های بین‌المللی آلاگل، آجی گل و آماگل و برگزاری کلاس‌ها و کارگاه‌های آموزشی برای توانمندسازی حاشیه‌نشینان تالاب‌ها از دیگر اقداماتی بود که انجام دادیم. ضمن اینکه اجرای ۲۷ برنامه و گام اجرایی در مدیریت زیست بوم تالاب‌های بین‌المللی

استان را با مشارکت بخش خصوصی و دانشگاه‌های کشور در دستور کار قرار دادیم. کنعانی بیان داشت: رویکردمان در مدیریت و تدوین برنامه احیا، نجات و مدیریت تالاب به دنبال ایجاد حداکثری منافع مشترک دستگاه‌ها در تحقق تکالیف قانونی بوده و تلاش براین است تا با تجمع برنامه‌های مدیریت سرزمین، تالابی با حداکثر ویژگی‌های زیستی و غنی از زیست‌مندان داشته باشیم. وی خاطرنشان کرد: پروژه‌های پیش‌بینی شده برای احیا و مدیریت تالاب‌های بین‌المللی منطبق بر برنامه‌های مدیریت زیست بوم و با نگاه مشارکت حداکثری و بهره‌برداری خردمندانه ذینفعان از پهنه تالاب‌های بین‌المللی استان است. مدیرکل حفاظت محیط زیست استان گفت: در طول دوره اجرای برنامه‌های پیش‌بینی شده و هدف‌گذاری شده، قصد بر این است تا در قالب یک برنامه زمانبندی شده و حداکثر بین ۵ تا ۷ سال همه ویژگی‌های زیستی و قابلیت‌های بین‌المللی تالاب‌ها همچنان حفظ شده و ارتقا پیدا کند.

برنامه سازگاری با کم‌آبی استان یزد تصویب شد - خبرگزاری تابناک مورخ

۱۳۹۹/۱۲/۰۴

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار یزد از تصویب برنامه سازگاری با کم‌آبی این استان در جلسه کارگروه ملی با حضور وزیر نیرو خبر داد.

«محسن صادقیان» در نشست ویدیو کنفرانسی با حضور وزیر نیرو، هدف از تدوین این برنامه که بخش‌های مختلف کشاورزی، شرب و صنعت را در بر می‌گیرد، را حفظ سفره‌های آب زیرزمینی عنوان کرد و افزود: قرار است با اجرای این برنامه در بلندمدت شاهد افزایش سطح سفره‌های آب زیرزمینی در استان باشیم.

وی ادامه داد: به همین خاطر در دو سال گذشته کارگروه سازگاری با کم‌آبی استان با کارگروه‌هایی متشکل از سازمان مدیریت ک برنامه ریزی، جهاد کشاورزی، منابع طبیعی، آب منطقه ای، آب و فاضلاب شهری و روستایی، محیط زیست، دفتر فنی استانداری و سازمان صنعت معدن و تجارت تشکیل شده است تا برنامه ای را جهت صرفه جویی در مصرف آب در بخش‌های مختلف داشته باشیم.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار با بیان اینکه به طور متوسط سالانه ۲۳۰ میلیون متر مکعب کاهش ذخیره سفره‌های آب زیرزمینی را شاهد هستیم، خاطرنشان کرد: از این رو اولویت برنامه سازگاری با کم‌آبی این است که برداشت اضافی از ذخیره آب‌های زیرزمینی را به صفر برساند.

وی اظهار کرد: در فاز اول ۲۲۳ میلیون مترمکعب صرفه جویی در مصرف آب در بخش‌های مختلف مورد نظر است و در فاز دوم پس ارزیابی اجرای فاز اول و بررسی نتایج آن و همچنین اندازه گیری سطح آب‌های زیرزمینی، کاهش مصرف را به میزان آب قابل برنامه ریزی برسانیم.

صادقیان با بیان اینکه با اجرای این برنامه شاهد پایداری آب در سطح سفره‌های آب زیرزمینی خواهیم

بود، افزود: اجرای این طرح شامل بازچرخانی آب در بخش صنعت، جداسازی آب شرب از فضای سبز، اجرای شیوه‌های نوین آبیاری، تغییر الگوی کشت، توسعه کشت‌های گلخانه‌ای، نصب کنتورهای هوشمند بر روی چاه‌های کشاورزی و تحویل آب حجمی به کشاورزان و جلوگیری از هدر رفت آب شرب و فرهنگ سازی در مصرف آب است.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار یزد در پایان گفت: با این اقدامات و همچنین اجرای عملیات آبخیزداری و آبخوان داری، ذخیره آب‌های سطحی، بازچرخانی پساب و استفاده از پساب صنعتی و شهری، امید داریم اجرای برنامه با موفقیت همراه باشد.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار آذربایجان شرقی: مقابله با پدیده فرونشست زمین

جدی گرفته شود - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۵

ایسنا/آذربایجان شرقی معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار آذربایجان شرقی بر انجام اقدامات جدی برای پیشگیری از فرونشست زمین و استفاده از مشارکت مردم در این زمینه تأکید کرد و گفت: فرونشست زمین، علاوه بر زیان‌های مالی و آسیب به تأسیسات زیربنایی، برای جان مردم نیز خطرآفرین است و باید مقابله با این پدیده جدی گرفته شود.

جواد رحمتی در چهارمین جلسه شورای حفاظت از منابع آب استان، با تأکید بر اینکه باید با طبیعت تعامل مثبت داشته باشیم، گفت: ما معمولاً در مسائل زیست‌محیطی، در مقابل عمل انجام‌شده قرار می‌گیریم، در حالی که اقدامات پیشگیرانه و تعامل مثبت می‌تواند بازخوردهای مثبتی داشته و تبعات زیست‌محیطی را کاهش دهد.

وی با اشاره به اهمیت آبخوانداری که گاهی بیشتر از احداث سد در مدیریت منابع آبی موثر است، افزود: البته تأثیرگذاری اقدامات در این حوزه، به معنی مجوز افزایش برداشت و توسعه کشت نیست و باید اقدامات لازم برای حفظ تراز آب‌های زیرزمینی استمرار داشته باشد.

وی با تأکید بر جدی گرفتن اقداماتی نظیر انسداد چاه‌های غیرمجاز و جلوگیری از اضافه‌برداشت از منابع زیرزمینی، گفت: افزایش برداشت از منابع آبی، موجب فرونشست زمین می‌شود که علاوه بر آسیب‌هایی که به تأسیسات زیربنایی وارد می‌کند، برای جان مردم نیز خطرآفرین است.

معاون هماهنگی امور عمرانی استاندار آذربایجان شرقی با تأکید بر اینکه در این حوزه نیازمند جلب مشارکت مردم هستیم، افزود: در این زمینه باید امکانات و توان فنی مردم برای اقداماتی مانند تغییر الگوی کشت در نظر گرفته شود و پیشنهادهای غیرعملی ارائه نشود.

وی تأکید کرد: لازمه این امر، اقدامات ترویجی و آموزشی از سوی جهاد کشاورزی است و تقاضای بازار نیز باید مورد توجه قرار گیرد.

تدوین طرح مدیریت منابع آبی در دشت‌های دوزدوزان و کردکندی مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای آذربایجان شرقی هم از تدوین طرح مدیریت منابع آبی در دشت‌های دوزدوزان و کردکندی خبر داد و همکاری فرمانداران و ادارات ذی‌ربط در شهرستان‌های سراب و بستان‌آباد را برای اجرای این طرح خواستار شد.

یوسف غفارزاده با بیان اینکه این طرح برای جلوگیری از فرونشست زمین در این مناطق تدوین شده است، افزود: در این طرح اقدامات لازم برای کاهش ۱۰ درصدی مصارف آب زیرزمینی برای ۲۳۴ چاه واقع در آبخوان‌های دوزدوزان و کردکندی پیش‌بینی شده است.

وی با اشاره به اینکه ۴۷ چاه در دوزدوزان و ۵۳ چاه در کردکندی اضافه‌برداشت دارند، افزود: اگر بتوانیم تنها از اضافه‌برداشت جلوگیری کنیم می‌توانیم منابع آب این منطقه را کنترل کنیم.

غفارزاده خاطرنشان کرد: قطع برق چاه‌های کشاورزی در فصل غیرزراعی، نصب کنتورهای هوشمند، انسداد چاه‌های غیرمجاز و اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی در راستای تغییر الگوی کشت و استفاده از روش‌های نوین آبیاری از جمله اقدامات پیش‌بینی شده است.

فرمانداران سراب و بستان‌آباد هم در این جلسه گزارشی از وضعیت منابع آبی در این دو شهرستان را ارائه و بر همکاری دستگاه‌های اجرایی برای اجرای طرح مدیریت منابع آبی در دشت‌های دوزدوزان و کردکندی تأکید کردند.

به نقل از روابط عمومی استانداری آذربایجان شرقی، در این جلسه همچنین گزارش آخرین وضعیت منابع آبی استان در سال آبی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ ارائه شد که براساس آن میزان بارندگی از اول مهر ماه امسال

۱۴۵ میلی‌متر است که نسبت به میانگین سال آبی گذشته و همچنین نسبت به درازمدت افزایش یافته، اما پوشش برفی در این مدت، نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۷۹ درصد کاهش داشته است که موجب کاهش ذخایر آب زیرزمینی می‌شود.

براساس این گزارش، میزان جریان رودخانه‌های استان تا آخر بهمن ماه، ۵۲ درصد نسبت به درازمدت و ۲۲ درصد نسبت به میانگین سال آبی گذشته، کاهش و حجم ورودی سدهای استان نسبت به سال آبی گذشته، ۳۷ درصد افزایش داشته و در حال حاضر، ۵۴ درصد از مخازن سدهای استان پر است. در اثر اقدامات تعادل‌بخشی آب‌های زیرزمینی برای کاهش کسری مخازن آب زیرزمینی استان نیز میانگین افت این مخازن از ۵۰ میلیون مترمکعب در سال به ۳۵ میلیون مترمکعب کاهش یافته است.

سد گتوند نبود، دشت خوزستان در سیلاب ۹۸ زیر آب فرو می‌رفت/صرفه‌جویی ۳۶۰

هزار میلیاردی با بومی‌سازی احداث سد - خبرگزاری فارس مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۶

معاون شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران گفت: با ایجاد سد گتوند توانستیم دشت خوزستان را از سیلاب مهلک سال ۹۸ نجات بدهیم.

به گزارش خبرنگار اقتصادی خبرگزاری فارس، یکی از صنایع پیشرو پس از انقلاب اسلامی در کشور، صنعت سدسازی است که با توجه به توان داخلی و استفاده از ظرفیت‌های موجود کشور مسیر ترقی خود را با سرعت هرچه بیشتر طی کرده است.

در شرایطی که پیش از انقلاب اسلامی تنها شاهد وجود ۱۹ سد در کشور بودیم، این عدد در سال جاری و در طی این ۴۰ سال ۱۰ برابر شده و در حال حاضر ۱۹۰ سد در کشور وجود دارد که وظیفه تامین منابع آبی و مدیریت مایع حیات را بر عهده می‌گیرد.

اگر منتقد فرآیند سدسازی در کشور هستید، بهتر است، چشم‌های خود را ببندید و لحظاتی استان خوزستان را بدون سر کرخه، دز و گتوند و در شرایط سیلاب‌های وحشتناک سال ۹۸ تصور کنید. در چنین شرایطی مشخص نبوده، رود کارون که سال‌های زمینه آبادانی این منطقه را فراهم می‌کرد، چه بلایی سر دشت خوزستان می‌آورد.

قطعا نقش سدها در مدیریت منابع آب کشور قابل حذف نیست. در همین راستا و به منظور بررسی بیشتر وضعیت سدسازی کشور به سراغ بهروز مرادی، معاون شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران رفتیم تا پیرامون این صنعت به گفت‌وگو بنشینیم.

مشروح این گفتگو به شرح ذیل است:

* شرکت توسعه منابع آب و نیرو به منظور هدایت ظرفیت نیروی انسانی پس از جنگ پدید آمد

فارس: شرکت توسعه منابع آب و نیرو در چه سال و با چه اهدافی فعالیت خود را آغاز کرد؟

مرادی: شرکت توسعه منابع آب و نیرو در سال ۱۳۶۸ تأسیس شد و ابتدا با هدف ترمیم سد سفیدرود در سال ۱۳۶۹ کار خود را آغاز کرد. در گام بعد که گام بسیار بزرگی بود احداث نیروگاه‌های برق‌آبی را به عهده گرفت. ۳ طرح بزرگ از جمله طرح سد و نیروگاه برق‌آبی کرخه، سد و نیروگاه ۲ هزار مگاواتی کارون ۳ و سد مسجدسلیمان با نیروگاه ۲۰۰۰ مگاواتی آن، آغاز عصر جدید کار شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران به حساب می‌آید.

همچنین اولین شرکت ایرانی بودیم که وارد این عرصه شد چراکه قبل از انقلاب کار سدسازی و نیروگاه‌های برق‌آبی را معمولاً شرکت‌های خارجی انجام می‌دادند. شرکت آب و نیرو توانست با حضور پررنگ متخصصان و کارشناسان داخلی یک هسته‌ای را ایجاد کند و مشاوران و پیمان‌کارانی را گرد خود جمع کند که بتواند این کارهای بزرگ و عظیم که تا آن زمان در کشور سابقه نداشت را به سرانجام برساند. خوشبختانه موفق شدیم هر سه طرح کرخه، کارون ۳ و مسجدسلیمان را به عنوان بزرگ‌ترین پروژه‌های صنعت سدسازی انجام بدهیم و بین سال‌های ۸۰ تا ۸۳ احداث این طرح‌ها به پایان رسید و به بهره‌برداری رسیدند که تقریباً ۴۴۰۰ مگاوات ظرفیت برق‌آبی را به کشور اضافه کردند.

در سال ۵۷ کل ظرفیت برق‌آبی ۱۹۰۰ مگاوات بود که این ظرفیت به ۱۲۲۰۰ مگاوات افزایش پیدا کرده است که حدود ۹۰۰۰ مگاوات توسط شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران از بعد از انقلاب تا به حال احداث شده که سهم بزرگی در کشور دارد و همچنین مخازنی که توسط این سدها ایجاد کرده است، حدود ۲۰ میلیارد متر مکعب است که رقم بزرگی به شمار می‌رود. به طور کلی می‌توان گفت، کارهایی که ما در حوزه سدسازی انجام دادیم عبارت‌اند، از: سد کرخه با حجم ۷,۳ میلیارد متر مکعب ذخیره مخزن و طول تاج ۳ کیلومتر که یکی از عظیم‌ترین سدها بود و نقش خودش را به خوبی در سیلاب‌های

سال ۹۸ ایفا کرد. سد گتوند هم حدود ۴,۵ میلیارد متر مکعب حجم مخزن با ۱۰۰۰ مگاوات تولید انرژی برق آبی را بر عهده دارد.

این اقدامات کارهای بی‌نظیری بود که ما انجام دادیم و به تناوب کار ساخت سدها و نیروگاه‌های دیگر را مد نظر داشتیم، از جمله آن‌ها سد کارون ۴، بلندترین سد بتنی ایران است که ۲۰۴ متر ارتفاع دارد و بعد از آن سد سیمره افتتاح شد و به تناوب سدهای رودبار، لرستان، سردشت، داریان و سایر پروژه‌ها اجرا شد و همین‌طور تداوم پیدا کرد تا به این نقطه‌ای که الان وجود دارد، رسیدیم. در حال حاضر حدود ۹۰۰۰ مگاوات برق توسط شرکت آب و نیرو از نیروگاه‌های برق آبی ایجاد شده و کارهای بی‌نظیری هم در سایر بخش‌ها انجام دادیم.

فارس: انگیزه اصلی برای تأسیس شرکتی مانند توسعه منابع آب و نیروی ایران به چه نحوی بود. آیا دلیل خاصی داشت که به سمت تأسیس این شرکت رفتیم؟

مرادی: در مقطع زمانی بعد از اتمام جنگ ظرفیت عظیمی از توان و نیروهای متخصصی وجود داشت که در جنگ درگیر بودند و حالا آزاد شده بودند و دولت برای جذب این ظرفیت‌ها تصمیم گرفت یک شرکتی را ایجاد کند. با توجه به این که شرکتی وجود نداشت که بتواند کلیه کارهای سازه‌های بزرگ آبی را انجام دهد، نیاز بود که با توان و ظرفیت نیروهای انقلابی این کار انجام شود، بنابراین تصمیم گرفته شد که شرکت آب و نیرو به‌عنوان محور اصلی یک شرکت دولتی و کارفرمایی بتواند پیمان‌کاران و مشاورانی که این توان را دارند، فرا بخواند و وارد این عرصه کند. در حال حاضر واقعاً می‌توان گفت که از توان و متخصصان خارجی بی‌نیاز هستیم و حتی خودمان خدمات و نیروهای فنی مهندسی را به خارج از کشور صادر می‌کنیم. با توجه به این که معمولاً سدها در کشورهای اروپایی و آمریکایی حدود دو دهه است که به پایان رسیده، ما به روزترین متخصص‌ها را در این زمینه نسبت به بقیه کشورها داریم، چراکه

کل سدها و نیروگاه‌های ما در دو سه دهه اخیر ایجاد شده است و نیروهایی داریم که با توجه به رزومه نو که دارند، در حال حاضر به راحتی می‌توانند در مناقصات بین‌المللی برنده شوند و این کار را انجام بدهند.

*بومی سازی دانش فنی سدسازی منجر به صرفه جویی ۱۸ میلیارد دلاری شده است

فارس: یک بحثی که خیلی تبیین نشده است، دانش فنی ساخت سد و نیروگاه‌های برق‌آبی است که فوق‌العاده دانش فنی پیچیده‌ای است، منتها چون ما خیلی راحت به آن دست پیدا کردیم و با دنیا هم می‌توانیم در مرز علم این موضوع حرکت کنیم، هیچ کس تبیین نمی‌کند که ابعاد این دانش فنی به چه صورت است. ممکن است به ما بگویید در صورت نبود این دانش در کشور چه خلاهایی حس می‌شد و اگر ما دانش فنی ساخت سد را نداشتیم، الان با چه مسائلی دست و پنجه نرم می‌کردیم؟

مرادی: ما کشوری هستیم که در منطقه خشکی قرار گرفتیم و هرچقدر بتوانیم ذخیره‌های آبی خوبی داشته باشیم، می‌توان به این خشکی غلبه کرد و با به کارگیری نیروهای متخصص داخلی این کار انجام شده است. ما در ساخت دقیق‌ترین اجزای نیروگاه که بخش اصلی نیروگاه است هم خودکفا شدیم و با کمک یکی از دانشگاه‌های معتبر داخلی و شرکت دانش‌بنیان توانستیم این قطعه سخت را در داخل تولید کنیم. بنابراین در باقی بخش‌ها مانند توربین و اجزای آن و قسمت‌هایی از ژنراتور را هم توسط شرکت‌های داخلی توانستیم بومی‌سازی کنیم. همین کار باعث شده است که ما بتوانیم در خارج از کشور مانند تاجیکستان و سریلانکا و کشورهای آفریقایی به راحتی کار بگیریم.

زمانی که سد می‌سازید نیاز دارید که راه‌ها را جابجا کنید یا پل‌های عظیمی روی دریاچه‌های سد بزنید و تونل‌های عظیمی ایجاد کنید. در این زمینه هم واقعاً متخصصان ما سرآمد هستند. در حال حاضر پلی داریم که روی دریاچه‌های کارون ۳ و کارون ۴ است و تا ۴۸۰ متر دهانه پل است که عظیم‌ترین دهانه پلی به حساب می‌آید که روی این دریاچه‌ها ایجاد شده است. در بحث تونل هم ما تونل ۵۰ کیلومتری و ۳۵

کیلومتری ایجاد کردیم که نشان‌دهنده توان تخصصی ما است که اگر این‌ها نبود، باید به کشورهای خارجی وابسته می‌شدیم. از سوی دیگر، نیازی که ما به انرژی برق داریم به خصوص در زمان‌های پیک، با توجه به کمبود گاز نیروگاه‌های برق‌آبی کمک قابل توجهی کردند و انرژی با ارزشی دارند که در زمان‌های پیک برق به کمک شبکه می‌آیند.

فارس: تا به حال برآورد کردید که فعالیت‌های شما چقدر ما را از نیاز به کشورهای خارجی بی‌نیاز کرده است؟

مرادی: یک سد و نیروگاه ۱۰۰۰ مگاواتی برق‌آبی حدود ۱,۵ میلیارد دلار در حال حاضر هزینه دارد. برای مثال سد و نیروگاه بختیاری را اگر حالا بخواهیم احداث کنیم ۲,۲ میلیارد دلار هزینه دارد. با توجه به این که این همه سد و نیروگاه ایجاد کردیم، برآوردی که به صورت تقریبی داریم حدود ۱۸ میلیارد دلار صرفه‌جویی ارزی است.

* اگر سد گتوند نبود، دشت خوزستان در سیلاب ۹۸ به زیر آب فرو می‌رفت

فارس: یکی از انتقاداتی که از سوی کارشناسان به مجموعه شرکت توسعه منابع آب و نیروی ایران وارد

می‌شود، بحث مطالعات ساختگاه است، آیا در این زمینه پیشرفتی حاصل شده است؟

مرادی: بله ما به سمت تکمیل اطلاعات ساختگاه پیش می‌رویم و اساس هیچ کار مهندسی بدون مطالعات

اکتشافی به سرانجام نیک نمی‌رسد، برای مثال ما در ساختگاه سد بختیاری تا به حال ۳ منطقه را ارزیابی و

شناسایی کردیم و در نهایت به یک محور رسیدیم؛ یعنی این که محورها از قبل تعیین شده باشد این‌طور

نیست و فقط محدوده را مشخص می‌کنند و ما با توجه به مطالعاتی که انجام می‌شود، محور سد را تعیین

می‌کنیم و بعد به مرحله اجرا می‌رسد.

فارس: مسائل بسیار زیادی پیرامون سد گتوند مطرح می‌شود، ممکن است بفرمایید نقش این سد در کنترل

سیلاب‌های سال ۹۸ استان خوزستان به چه نحوی بود؟

مرادی: در ارتباط با سد گتوند باید گفت، قبل از آب و نیرو هم شرکت‌های خارجی گزینه‌هایی را در

رابطه با سد گتوند مطرح کرده بودند و چندین گزینه بود و یک از گزینه‌هایی که الان این سد روی آن

بنا شده است همین هم جزء گزینه‌های آن‌ها بوده است. منتها بایستی مطالعه می‌شد. با مطالعه‌ای که انجام

شد، این ساختگاه با توجه به آوردهای سنگینی که کارون دارد، به‌عنوان بهترین ساختگاه انتخاب شده

است. جالب است بدانید که کارون از دو شاخه دز و کارون تشکیل شده است و به‌عنوان کارون بزرگ

شناخته می‌شود. ما سمت جریان رودخانه در محل گتوند را تقریباً به صفر نزدیک کردیم و کمترین

رهاسازی را در سد گتوند داشتیم و توانستیم سیلابی را که از آن سمت می‌آمد مهار کنیم. به هر حال در

سرشاخه دز فقط یک سد برای کنترل سیلاب داشتیم که سد دز بود و آن هم پر شده بود و سرریز

می‌کرد، بنابراین گتوند کمک بسیار شایانی را در آن برهه از زمان کرد و اگر گتوند با این ساختگاه و

حجم ۴,۵ میلیارد متر مکعب تله‌اندازی سیلاب نبود، قطعاً دشت خوزستانی هم وجود نداشت. شک نکنید زمانی که کارون و کرخه در یکی دو روز به هم پیوستند و تقریباً آب وارد شهر اهواز می‌شد، اصلی‌ترین نقش را در این زمینه گتوند، کرخه و سیمره داشتند. ما برای سیلاب ۹۸ با کمک سیمره خروجی آب آن را به صفر رساندیم که به کمک کرخه آمد تا کرخه هم مأموریت اصلی خودش را انجام بدهد. بنابراین با ایجاد سد گتوند توانستیم دشت خوزستان را از سیلاب مهلک سال ۹۸ نجات بدهیم.

* بومی‌سازی پیچیده‌ترین تجهیزات نیروگاهی ثمره اعتماد به دانشگاه داخلی است
فارس: نقش دانشگاه‌های کشور در صنعت سدسازی کشور و نحوه تعامل شرکت توسعه منابع آب نیرو به چه شکلی طراحی شده است؟
مرادی: دانشگاه‌ها نقش پایش را بر عهده دارند و الان هم دانشگاه‌هایی داریم که پایش دریاچه‌ها را به عهده می‌گیرند و پروژه‌های پژوهشی بسیاری با دانشگاه‌ها داریم که دانشگاه تهران، تربیت مدرس، خواجه‌نصیر و صنعتی امیرکبیر درگیر این کار هستند. اصلاً کارگاه تخصصی تأیید طرح‌های ما اکثراً دانشگاهی هستند.

فارس: این مدل ارتباط صنعت و دانشگاه به نظر شما موفقیت‌آمیز بوده است؟
مرادی: بله، بومی‌سازی پیچیده‌ترین تجهیزات نیروگاهی ما ثمره اعتماد به دانشگاه و اساتید برتر است. حتی ما خودمان ریسک کردیم و به پیمان‌کار اجازه ندادیم که نوع خارجی دستگاه‌ها را نصب کند و نوع داخلی آن نصب شد و الان هم جواب می‌دهد. این تجهیزات در ابتدا برای نیروگاه ۱۰ مگاواتی تست شد و سپس برای نیروگاه ۲۱۰ مگاواتی این کار را نیز انجام دادیم و جواب گرفتیم. در نیروگاه‌های میکرو باز هم دانشگاه‌ها را وارد کردیم و الان پروتوتایپ نیروگاه‌های میکرو که مانند پمپ عمل می‌کنند را انجام

دادیم و بسیار موفقیت‌آمیز بوده است. در کل تمام کارهایی که انجام دادیم، بعد از اتمام مطالعات برای تأیید فنی آن‌ها از شورای فنی متشکل از اساتید باتجربه و مدرس دعوت می‌کنیم و می‌آیند و نظر می‌دهند یا کارگاه‌های تخصصی که در رابطه با گتوند، کرخه، سیمره برگزار می‌شود.

*تامین مالی سد بختیاری از منابع مالی داخل انجام می‌شود

فارس: یکی از سدهایی که بسیاری مطالبه ساخت آن را دارند، سد عظیم بختیاری است، آیا این سد بزرگترین تاج سد دوقوسی دنیا را به خود اختصاص می‌دهد؟
مرادی: قبلاً سد بختیاری بلندترین سد بتنی دوقوسی دنیا با ارتفاع ۳۳۰ متر بود اما در دولت قبلی یک بازنگری با توجه به آوردهای رودخانه‌ای و پیش‌بینی‌های بلندمدتی که انجام دادیم، انجام شد و این

ارتفاع را به ۲۷۵ متر کاهش دادیم که دیگر بلندترین سد بشتی دنیا نیست، ولی قبلاً بوده است. فارس: فرآیند اجرایی ساخت این طرح چند سالی است که متوقف شده است، آیا این توقف دلیل خاصی داشت؟ مرادی: مطالعات فرآیند اجرایی تقریباً به اتمام رسیده است. با توجه به حجم عظیم سرمایه‌گذاری که قرار است روی این سد انجام بگیرد، قبلاً با شرکت‌های ژاپنی و کره‌ای مذاکره کردیم و به نتیجه رسیدیم اما بعد از روی کار آمدن دولت ترامپ و اعمال تحریم‌ها رسماً عنوان کردند که نمی‌توانیم در این پروژه حضور پیدا کنیم. ما هم راه کارهای مختلفی از جمله مذاکره با شرکت‌های مختلفی که توان مالی این کار را دارند مانند بنیاد مستضعفان، قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء و ستاد اجرایی فرمان امام را به منظور تأمین منابع مالی آغاز کردیم و امیدواریم به یک جمع‌بندی برسیم تا سرمایه‌گذاری این طرح هم انجام شود.

*هیچ مشکلی در تأمین تجهیزات نیروگاه‌های برق‌آبی بومی وجود ندارد
فارس: چرا با توجه به دانش فنی که داشتیم در پروژه سد بختیاری به سراغ شرکت‌های خارجی رفتیم؟ نحوه قرارداد چطور بوده است؟ مرادی: فقط به‌خاطر تأمین منابع مالی بوده است. براساس قرارداد ما مقرر شد، پیمان کارهای داخلی کل کارهای سد را انجام بدهند و برای نصب تجهیزات هم اقدام کنند و طرف خارجی علاوه بر فاینانس تنها آورنده تجهیزات و تأمین مالی باشد.

فارس: پس اگر به فرض هزینه ساخت سد را داشتیم، آیا می‌توانستیم تجهیزات آن را تأمین کنیم؟ مرادی: موقعی که شرکت‌های بزرگی مانند فراب و مپنا را داریم، از لحاظ تجهیزات هیچ مشکلی در پروژه‌ها نیست و آن موردی هم که شما گفتید، جزو امکانات قرارداد بوده است که خب شرط اول هر شرکت خارجی تأمین‌کننده سرمایه این است که تجهیزات متعلق به خودشان باشد.

* برای تأمین مالی پروژه سد قره چیلر از منابع مردمی فراخوان دادیم

فارس: یک سری مدل تأمین مالی مانند صندوق پروژه وجود دارد که در بورس فعالیت می‌کنند و می‌توانند از طریق منابع مردمی و سرمایه خردی که در اقتصاد است، فعالیت کنند. آیا به سمت این مدل‌های تأمین مالی رفتید؟

مرادی: قانون برای ما تعیین تکلیف کرده و ما قبلاً هم سراغ این مدل‌ها رفتیم. طبق تبصره ۱۹ قانون برنامه این کار را ما انجام می‌دهیم و الان برای نیروگاه برق آبی ۱۰۰ مگاواتی ارس به نام قره‌چیلر با همین روش‌های BOT فراخوان دادیم که بیايند و سرمایه‌گذاری کنند. مشکلی برای نیروگاه‌های کوچک نداریم و برای یکی دو نیروگاه کوچک این کار را کردیم. روش ماده ۵۶ هم وجود دارد که سرمایه‌گذار می‌تواند با تضمین دولت روی پروژه‌های ما سرمایه‌گذاری کند و آورده‌ای که می‌آورد با یک سود متناسبی که دولت تعیین می‌کند، بازگشت سرمایه داشته باشد.

فارس: بخشی از کارشناسان معتقد هستند، خیلی از این پروژه‌های زیرساختی سودآور نیستند و سرمایه خرد به آن ورود نمی‌کند. آیا این گزاره را قبول دارید؟

مرادی: ببینید، دولت باید برای این‌ها مشوق بگذارد چرا که پروژه زیرساختی است و قیمت برق در کشور

یارانه‌ای است، سیستم تعرفه‌گذاری که برای برق، آب و گاز داریم یارانه‌ای است و هدف ما هم تأمین آب و برق مردم کشور است. اگر بخواهیم از آن روش استفاده کنیم، قیمت برق صادراتی حدود هر کیلووات ۸ سنت است که رقم زیادی است و از توان مالی مردم خارج خواهد بود، بنابراین هدف اصلی ما جنبه اجتماعی یعنی تأمین آب و برق مطمئن برای مردم کشور است.

*ارتقای تجربه منجر به کاهش مدت زمان ساخت سدهای کشور شده است

فارس: اخیراً در جایی، وزیر نیرو گفتند که با وجود این که بارش‌های امسال نسبت به سال گذشته ۴۰ درصد و نسبت به متوسط ۳۰ سال گذشته، ۳۰ درصد کاهش داشته است اما منابع سدهای ما کمتر از ۱ درصد کاهش را تجربه کرده، یعنی به بحث مدیریت مطلوب منابع آب اشاره کردند. توضیحی پیرامون فعالیت‌های انجام‌شده برای کنترل کاهش ۴۰ درصدی بارش‌ها اگر دارید بفرمایید.

مرادی: به هر حال ما یک کارگروه‌هایی داریم که به هم متصل هستند و در نتیجه دیسپچینگ ملی که بایستی تصمیم‌گیری کند معمولاً هر هفته جلسات منظمی برگزار می‌کنند که ما چطور منابع آبی را به نحوی کنترل کنیم که هم به پایین دست فشار وارد نشود و هم به نحوی این آمادگی را ایجاد کنیم که حجم مخازن آمادگی این را داشته باشند که در پیک تابستان به کمک ما بیایند و بتواند به شبکه کمک کند. بنابراین باید طوری کنترل‌ها و رهاسازی از نیروگاه‌ها و مخازن انجام بشود که در آن زمان به مشکلی برنخوریم.

فارس: زمان ساخت پروژه‌های سدسازی در کشور ما معمولاً بازه‌های ده‌ساله را تجربه می‌کند. آیا این مدت زمان ساخت برای یک پروژه سدسازی طبیعی است؟

مرادی: قبلاً پروژه‌های سدسازی، پروژه‌های بزرگی برای ما بودند و مقیاس بزرگی هم داشتند و طبیعتاً همین ۱۰ سال طول می‌کشید تا ساخته شوند. هر چه جلوتر می‌رویم، ساخت‌گاه‌ها کمتر می‌شود و

سدهای به عظمت سدهای گذشته نخواهیم داشت و ما هم حرفه‌ای‌تر می‌شویم. مثلاً سد داریان طی ۴ سال ساخته شده است یا سد کانی‌سیب ما ۳,۵ سال بیشتر طول نکشید که دلیل این هم حرفه‌ای شدن پیمان‌کاران و بیشتر شدن تجهیزات و ماشین‌آلات داخلی است.

*دستگاه حفاری تونل انتقال آب کانی سیب روزانه ۷ متر حفاری می‌کند و متوقف نشده است
فارس: در پروژه انتقال آب کانی سیب عنوان شده که دستگاه حفاری مکانیزه غرق شده و امکان ادامه فعالیت در ۲ کیلومتر پایانی را ندارد، آیا این اتفاق را تایید می‌کنید؟
مرادی: ما به هیچ عنوان غرق شدن دستگاه حفاری مکانیزه را در این پروژه تجربه نکردیم. در این تونل به یک مقطعی رسیدیم که قبلاً هم پیش‌بینی کرده بودیم و بایستی از آن مقطع خیلی آهسته حرکت کنیم که به سلامت از آنجا عبور کنیم و الان در حال عبور هستیم و روزانه ۷ متر حفاری می‌کنیم و بعد از عبور از این مقطع دوباره سرعت می‌گیریم. بالاخره این کار زیرزمینی و حساس است و ما تجربه تونل‌های قبلی هم در کشور داریم که ریزشی بودند و در حال حاضر طبق برنامه عمل می‌کنیم.

فارس: نقش سرمایه خارجی از دهه ۹۰ به بعد در تأمین مالی پروژه‌های ما خصوصاً سدسازی و نیروگاه چقدر بوده است؟ آیا موردی داشتیم که تأمین مالی آن به کمک خارجی‌ها صورت پذیرد؟
مرادی: بله ۲ مورد سرمایه‌گذاری خارجی در دو سد چم‌شیر کهگیلویه و بویراحمد و رودبار لرستان داشتیم که از کشور چین بود. رودبار به اتمام رسید و در حال بهره‌برداری است. چم‌شیر هم سال آینده وارد مرحله بهره‌برداری خواهد شد.

معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا: قانون آب در روزهای آینده تدوین و به دولت تقدیم می‌شود - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۷

معاون وزیر نیرو در امور آب و آبفا و مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران گفت: قانون آب در حال تدوین است و امید داریم تا پایان سال به دولت تقدیم شود.

"قاسم تقی‌زاده خامسی" در همایش سد و تونل افزود: روسای ۹ گانه حوضه‌های آبریز تا پایان سال در شرکت مدیریت منابع آب ایران مستقر خواهند شد.

وی ادامه داد: این اقدام، گامی برای مشارکت بیشتر همه ذینفعان و ذیمدخلان در مقوله آب است. تقی‌زاده خامسی گفت: همه آن‌هایی که با تاریخ آشنایی دارند به روشنی مشاهده کرده‌اند که نخستین تمدن‌ها در کنار بزرگترین رودها شکل گرفته است چون بقای انسان را در وجود آب می‌دیدند. وی خاطرنشان ساخت: فرهنگ ما ایرانیان در حفاظت آب طولانی و باورهای اساطیری آب آشکار است. تقی‌زاده خامسی با اشاره به مسئله جنگ و صلح بر سر آب گفت: البته تصمیم‌ها، برتر از منابع هستند و تصمیم‌های غلط تنش‌ها را به وجود می‌آورند و تصمیم درست آن را کاهش می‌دهد.

وی گفت: آب در کشور خشک و نیمه خشکی مانند ایران که ۵۰ درصد از جمعیت آن در نقاطی سکونت دارند که ۲۰ درصد منابع آبی وجود دارد، متاعی مغتنم و کمیاب است و برای همین است که برای توزیع آب در قزوین طومار ۸ صفحه‌ای می‌نویسیم و شیخ بهائی طوماری وسیع برای تقسیم آب زاینده‌رود نگارش می‌کند.

وی افزود: همچنین سابقه چند هزار ساله سدسازی داریم و برای ۵۰۰ سال بزرگترین سد قوسی در کشور ما ایجاد شده است، اما امروز با داشتن حدود ۲۰۰ سد ملی و این تاریخچه کجا ایستاده‌ایم!

مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران گفت: کاهش سطحی آب زیرزمینی، تغییر اقلیم،

خشکسالی‌های طولانی و ترسالی‌های همراه با سیلاب‌های مخرب سرنوشت ایران شده است. ما نباید از جمع‌آوری قطره‌ای آب غفلت کنیم و آن را مدیریت نکنیم.

وی با تاکید بر اینکه همیشه تصمیم‌های درست برتر از منابع هستند، افزود: می‌توان حتی با کمبود آب به توسعه متوازن رسید و در این زمینه، از نقش سدها در مدیریت آب نباید غفلت کرد.

وی با اشاره به سیلاب سال ۹۸ خوزستان و نقش سدها در کنترل آن گفت: اگر در آن روزها تصمیم درست گرفته نمی‌شد، شاید نیمی از خوزستان را آب برده بود.

معاون وزیر و نیرو ادامه داد: روزی که ورودی آب به کرخه به ۸ هزار و ۷۵۰ متر مکعب بر ثانیه رسید و ورودی رودخانه کارون در اهواز به ۳ هزار و ۵۰۰ مترمکعب بر ثانیه بود، این سدها بودند که نقش بی‌بدیل خود را ایفا کردند و تصمیم‌های درست کارشناسی در ورود و خروج آب از سدها توانست شهرهای بزرگ خوزستان را از سیل نجات دهد.

براساس گزارش مدیریت منابع آب ایران، شمار سدهای ملی از ابتدای دولت یازدهم تاکنون به رقم ۵۰ سد با حجم مخزن پنج هزار و ۸۰۱ میلیون مترمکعب و آب قابل تنظیم سالانه پنج هزار و ۳۲۸ میلیون مترمکعب به بهره‌برداری رسیده است.

منبع: ایرنا

مهر گزارش می دهد؛ اصلی ترین ذی نفعان «آب» نقشی در تدوین «قانون آب» ندارند

– خبرگزاری مهر مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۸

اصلی ترین ذی نفعان «آب» نقشی در تدوین «قانون آب» ندارند

در حالی که معاون وزیر نیرو از ارسال لایحه «قانون آب» تا چند روز دیگر به هیئت دولت خبر داده است، فعالان این حوزه از فریب افکار عمومی و عدم نقش آفرینی ذی نفعان در تدوین این قانون گلایه دارند.

به گزارش خبرنگار مهر، در حالی که فعالان محیط زیست مرتبط با شبکه سمن‌های محیط زیستی مشغول و سرگرم مذاکره و اجرای وینار در مورد لایحه قانون آب بودند و فرصت گفتگو با وزارت نیرو را طلایی و موجب رشد جامعه مدنی خود می‌پنداشتند، قاسم تقی‌زاده خامسی معاون وزیر نیرو و مدیرعامل شرکت مدیریت منابع آب ایران دیروز در همایش سد و تونل از ارسال لایحه قانون آب تا چند روز دیگر به هیئت دولت خبر داد.

به رغم اینکه در شرح فرایند تدوین این قانون، نام کارگروه تخصصی آب شبکه فعالان محیط زیست به عنوان مشارکت کننده این گفتگوها ثبت شده است، اما حداقل خواسته‌های آن‌ها برآورده نشده و با درج بندهایی همچون صدور سند رودخانه‌ها به نام وزارت نیرو، باب تعارضات منافع عامه باز شد.

پدرام آستانی فعال محیط زیست و عضو مجمع پژوهشگران، فعالین و حقوقدانان محیط زیست در این باره به خبرنگار مهر، گفت: در حقیقت شرکت مدیریت منابع آب، با برنامه قبلی از فعالان محیط زیست استفاده ابزاری کرد و دست به فریب افکار عمومی زده است.

وی ادامه داد: این در حالی هست که اصلی ترین ذی نفعان آب که همان نمایندگان کشاورزان باشند، هیچ نقشی در تدوین این قانون نداشتند و مخالفت صریح خود را با تدوین قانون توسط شرکت مدیریت منابع

آب، اعلام کرده‌اند.

به گفته آستانی، در این قانون با بالقوه کردن مدیریت ۹ حوزه اصلی آبریز کشور زمینه اجرای طرح‌های انتقال آب بین حوضه‌ای گسترده‌تری آغاز می‌شود.

برخی فعالین محیط‌زیست نیز استدلال می‌کنند از آنجایی که وزارت نیرو ذی‌نفع منابع آب محسوب نمی‌شود، صلاحیت تدوین قانون آب را ندارد.

چراکه شرکت مدیریت منابع آب منافع خود را از طریق تخصیص بودجه‌های ملی و ساخت و سازهای سازه‌ای همچون سدسازی و انتقال آب بین حوضه‌ای به دست می‌آورد و شرکت‌های دولتی و خصوصی و خصوصی بی‌شماری در حیطه منابع آب شکل گرفته است که بودجه‌های کلانی را به دست می‌آورند که گفته می‌شود سهم این بودجه‌ها بیش از نیمی از بودجه کل کشور هست.

در شرع مقدس اسلام، آب که از مشترکات محسوب می‌شود و حقابه کشاورزان و حقوق مردم بومی را مقدم می‌شمارد ولی فعالان محیط زیست و معتقدند، شرکت مدیریت منابع آب با انحصارگرایی، زمینه اعتراضات زیادی در مورد اثرات منفی سدسازی و انتقال آب بین حوضه‌ای، بوسیله مردم بومی و کارشناسان فعال محیط‌زیست به وجود آورده است.

خوان‌های بی‌تاب آب - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۸

ایسنا/لرستان کاهش میزان بارش‌ها و نزولات جوی زنگ خطر را برای آبخوان‌های لرستان به صدا در آورده است.

آبخوان لایه زیرزمینی قابل نفوذ و متخلخل از سنگ‌های نفوذپذیر و نرم نظیر شن، کنگلومرای، سنگ آهک شکسته شده و شن نرم است که از آب اشباع شده و به راحتی قابلیت انتقال آن را به چاه یا چشمه دارد.

خالی شدن این لایه‌های متخلخل از آب موجب فرونشست زمین می‌شود و با رخ دادن این پدیده حتی بارندگی‌های ممتد هم نمی‌تواند لایه‌های فرونشسته را ترمیم و پر آب کند از این رو اندک‌اندک مرگ آبخوان‌ها رقم می‌خورد.

برخی از این آبخوان‌ها در لرستان وضعیت مناسبی ندارند و در صورت عدم اقدام عاجل به سمت مرگ آنها پیش خواهیم رفت و گسترش پدیده فرونشست زمین و ... را به همراه خواهد داشت.

کاهش آب سفره‌های زیرزمینی لرستان برای همه محرز است

دکتر خسرو عزیزی، دکترای کشاورزی دانشگاه لرستان نیز در رابطه با اهمیت آبخوان‌داری به ایسنا گفت: تقریباً برای ما محرز است که با کاهش آب سفره‌های زیرزمینی لرستان مواجه هستیم.

وی بیان کرد: با توجه به شرایط اقلیمی، باران‌های لرستان رگباری است و خطر سیلاب همیشه وجود دارد و چون طبیعت بارندگی‌ها تند و رگباری است احتمال نفوذ در زمین خیلی کم است.

عزیزی اظهار کرد: در این شرایط تزریق آب به آب‌های زیرزمینی استان خیلی کم اتفاق می‌افتد.

وی با بیان اینکه برای تزریق آب به سفره‌های زیرزمینی که نتیجه آن استفاده بهینه از آب است باید

راهکارهای موثر عملیاتی شوند، گفت: حفظ پوشش گیاهی و رعایت الگوهای کشت مناسب باید توسط بهره‌برداران به‌صورت ویژه در نظر گرفته شود.

این عضو هیئت علمی دانشگاه لرستان در ادامه گفت: هیچ توجیهی ندارد در سال آیش اراضی دیم زمین بدون پوشش بماند چرا که با این کار منافذ آب با باران‌های تند و رگباری بسته شده و رواناب را شاهد خواهیم بود.

وی ادامه داد: باید در دیم‌زارها از نباتات علوفه‌ای استفاده کرد و آیش سبز داشت که باعث می‌شود آب آرام به ذرات برگ و شاخه بخورد و در زمین نفوذ کند و از طرفی در جاهای شیب‌دار کارهای آبخیزداری انجام می‌شود و با این کار حرکت آب کند خواهد شد.

عزیزی با بیان اینکه در آبخیزداری حفظ آب بسیار مهم است چرا که این کار سیراب کردن اراضی را به همراه دارد، گفت: در خیلی عرصه‌ها مهار آب‌های سطحی در راستای کاهش روان آب‌ها به چرخه آب کمک می‌کند.

عضو هیئت علمی دانشگاه لرستان رواناب را عامل فرسایش خاک دانست و افزود: کارهای خوبی در بحث آبخیزداری صورت گرفته اما ایده آل نیست.

۱۴۳ میلیون مترمکعب اضافه برداشت آب از منابع زیرزمینی در لرستان

داریوش حسن نژاد مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای لرستان در این خصوص می‌گوید: کشاورزان اراضی خود را به افراد غیربومی که با برداشت‌های بی‌رویه از منابع آبی موجب تخلیه آب چاه و افت سطح آب در آبخیز شده و خسارت جبران‌ناپذیری به منابع آبی استان می‌زنند اجازه نداده و از این کار خودداری کنند.

وی ادامه داد: در راستای صیانت از منابع آبی و بهبود وضعیت کشاورزی استان، همکاری بسیار خوب و

مقابلگی با جهاد کشاورزی و سایر دستگاه‌های اجرایی شده است که شامل ابلاغ الگوی کشت، تعیین تعرفه‌های آب‌بها، حق آبه‌ها، جلوگیری از برداشت بی‌رویه، پر و مسلوب المنفعه کردن چاه‌های غیرمجاز و... است.

این مسئول افزود: مقدار برداشت مستقیم آب‌های سطحی استان در دو حوضه کارون و کرخه شامل ۲,۵۰۸ میلیون مترمکعب و در طرح توسعه منابع آبی شامل ۴,۴۲ میلیون مترمکعب است. حسن نژاد در خصوص میزان برداشت از آب‌های زیرزمینی در دو حوضه کارون و کرخه یادآور شد: در حوضه کرخه میزان برداشت حدود ۲۴۰ میلیون مترمکعب و در حوضه کارون ۳۷,۴۲۴ میلیون مترمکعب است.

ضرورت کشت برنج به صورت خشک کاری

وی گفت: مجموع آب مصرفی، سطحی و زیرزمینی بر اساس آمارهای موجود جهت شرب، صنعت، کشاورزی و فضای سبز نیز حدود یک میلیارد و ۲۱۵ میلیون مترمکعب است. مدیرعامل آب منطقه‌ای در خصوص منابع آب زیرزمینی از حدود ۱۴۳ میلیون مترمکعب اضافه برداشت در بخش کشاورزی خبر داد و افزود: دی‌ماه سال ۱۳۹۷ کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی، شیوه‌نامه اجرایی محدودیت و ممنوعیت کشت برنج خارج از استان‌های گیلان و مازندران را ابلاغ کرده است و کلیه دستگاه‌های ذی‌مدخل و متولی می‌بایست نسبت به انجام وظایف خود در راستای این شیوه‌نامه اقدام کنند.

حسن نژاد با اشاره به ضرورت کشت برنج به صورت خشک کاری اذعان کرد: با توجه به اختلاف درآمد کشت برنج با سایر محصولات از جمله گندم، جو و... اکثر کشاورزان تمایل به کشت برنج دارند. با کشت برنج به روش خشکی کاری می‌توان میزان قابل توجهی در آب صرفه‌جویی کرد.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای لرستان خطاب به کشاورزان و روستاییان گفت: کشاورزان باید الگوی کشت اعلامی از طریق جهاد کشاورزی را رعایت کرده و از کشت محصولات آب‌دوست خودداری کنند در غیر این صورت شرکت آب منطقه‌ای لرستان هیچ‌گونه مسئولیتی در خصوص تامین آب برای محصولات خارج از الگوی کشت نخواهد داشت.

حجم آب آبخوان‌های آبرفتی کاهش یافته است

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای لرستان بیشترین کاهش حجم منابع آب زیرزمینی استان را محدوده مطالعاتی کوه‌دشت و رومشکان اعلام و اظهار کرد: بر اساس آماربرداری دوره سوم، از ۲۰ سال گذشته منتهی به سال جاری به‌طور متوسط حدود ۲ متر با حجمی معادل ۹۰ میلیون مترمکعب و سالانه ۱۰ سانتی‌متر با حجمی حدود ۴ میلیون مترمکعب از ارتفاع و حجم آب آبخوان‌های آبرفتی کاهش یافته است.

وی تصریح کرد: بیشترین کاهش سطح و حجم منابع آب زیرزمینی مربوط به محدوده مطالعاتی کوه‌دشت با کاهش حدود ۱۶ متر با حجمی معادل ۸۸ میلیون مترمکعب و رومشکان با کاهش حدود ۸ متر و حجم ۲۸ میلیون مترمکعب است.

حسن نژاد ادامه داد: میزان مصارف آب سطحی در شرب، صنعت، فضای سبز و کشاورزی ۵۰۸ میلیون مترمکعب است در حالی که این میزان مصارف از منابع آب زیرزمینی ۶۶۴ میلیون مترمکعب است.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای لرستان اضافه کرد: بر اساس آماربرداری دوره دوم مجموع مصارف آب زیرزمینی و سطحی در دو حوضه کرخه و کارون ۱,۲۱۴ میلیارد مترمکعب است که حدود ۱,۰۳۴ میلیارد مترمکعب آن در بخش کشاورزی مصرف می‌شود.

اضافه برداشت حدود ۱۴۳ میلیون مترمکعبی از منابع آب زیرزمینی آن هم فقط در بخش کشاورزی بسیار

قابل تامل بوده و مسئولیت این کار با کیست و آیا به همین میزان آب وارد آبخوان‌ها شده است؟
آمارهای هواشناسی لرستان نیز از کاهش بارش‌ها در استان حکایت دارد و اینکه آب چندان‌ی وارد آبخوان‌ها نشده است.

کاهش ۸ درصدی بارش‌ها در لرستان
بهرروز مرادپور، مدیرکل هواشناسی لرستان در این رابطه به ایسنا گفت: بر اساس اطلاعات پهنه‌ای متوسط بارش از ابتدای سال زراعی جاری تا به امروز ۲۹۷ میلی‌متر است.
وی ادامه داد: این میزان بارش نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۸ درصد و نسبت به آمار مدت بلندمدت باز در مدت مشابه ۱۴ درصد کاهش را نشان می‌دهد.
مرادپور تصریح کرد: امسال با موج‌هایی که بارش‌های برف سنگین برای منطقه داشته باشند مواجه نبودیم. مدیرکل هواشناسی لرستان افزود: در کل خیلی با سیستم سرمایشی و بارش برف در منطقه تاکنون مواجه نبوده‌ایم.
بارش برف احتمال آبیگری آبخوان‌ها را زیاد می‌کند که با وضعیت فعلی بارش‌ها این امکان نیز در لرستان وجود ندارد.

انجام ۴۳ هزار هکتار عملیات آبخیزداری و آبخوان‌داری در ۱۶ حوضه آبخیز
در این رابطه شیرزاد نجفی، مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری لرستان به ایسنا گفت: امسال در سطح ۴۳ هزار هکتار عملیات آبخیزداری و آبخوان‌داری در ۱۶ حوضه آبخیز استان و ۱۱ شهرستان با اعتبار ۳۱ میلیارد تومان انجام شده است.
وی بیان کرد: ظرفیت عملیات‌های آبخوان‌داری لرستان در طی دو سال، ۱۴۰ هزار مترمکعب برای

استحصال و ذخیره نزولات است.

نجفی اظهار کرد: در کوهدشت عملیات آبخوان‌داری و در سایر شهرستان‌ها که سیل‌خیز و کوهستانی هستند آبخیزداری انجام می‌شود.

مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری لرستان افزود: در جنوب شهرستان رومشکان طرح آبخوان‌داری و در حوضه کوهدشت در منطقه داوود رشید و کونانی پخش سیلاب انجام شده است.

حال سوال اینجاست که چرا عملیات‌های آبخوان‌داری در رومشکان و کوهدشت که دشت‌های ممنوعه نیز اعلام شده‌اند در سال‌های گذشته انجام نشده است؟

اضافه برداشت نداریم

در خصوص اضافه برداشت آب‌های زیرزمینی در بخش کشاورزی فریدونی مدیر آب‌و‌خاک و فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی لرستان این موضوع را رد کرد.

وی در گفت‌وگو با ایسنا با بیان اینکه وضعیت آبخوان‌ها خوب نیست، گفت: یک‌زمانی وضعیت بارندگی خوب بوده و مجوزهای برداشتی برای آبخوان‌ها صادر شده اما با خشک‌سالی ورودی و خروجی آبخوان‌ها یکی نیست.

فریدونی افزود: با توجه به محدودیت منابع آبی برای آبیاری با اولویت سامانه‌های آبیاری نوین به متقاضیان تسهیلات بلاعوض پرداخت می‌شود که این امر در جهت تقویت آبخوان‌ها است.

مدیر آب‌و‌خاک و فنی مهندسی سازمان جهاد کشاورزی لرستان یادآور شد: سالانه به‌طور میانگین ۴ تا ۵ هزار هکتار سیستم آبیاری در استان انجام می‌شود که یکی از مهم‌ترین اهداف آن کاهش مصرف و برداشت آب از منابع است.

وی در ادامه گفت: برای کشت‌هایی که آب مصرفی بیشتری دارند برنامه الگوی کشت وجود دارد، همه

باید همکاری کنیم و مجموعه اقدامات باید در کنار هم قرار گیرد تا برداشت‌های بی‌رویه قطع شده و متناسب با آبخوان‌ها باشد.

نکته مهم در خصوص الگوی کشت این است که در این شرایط وخیم آبخوان‌های لرستان بیشتر کشاورزان استان آن را رعایت نمی‌کنند و محصولات آب‌دوست را بیشتر مدنظر قرار داده‌اند. به گزارش ایسنا، آبخوانداری یکی از اولویت‌های اصلی لرستان در مدیریت بارش، ارتقای بهره‌وری نزولات آسمانی، پیشگیری از تشدید سیل و خسارات آن، بهره‌گیری از فرصت سیلاب و پایداری آب محسوب می‌شود و تا فرصت محدود باقی است، باید اقدام کنیم.

کاهش ۱۰ درصدی بارش در حوضه آبریز خزر - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۸

بررسی‌ها نشان می‌دهد که در حوضه آبریز خزر ارتفاع بارش‌ها به ۱۹۰ میلیمتر رسیده که نسبت به بارش‌های سال گذشته با کاهش ۱۶ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۱۰ درصدی داشته است. خبرگزاری میزان - آخرین وضعیت بارش‌ها در سال آبی جدید نشان می‌دهد که از ابتدای سال آبی تا ۶ اسفند ۹۹ ارتفاع بارش‌ها در کل کشور به ۱۰۲ میلیمتر رسیده است. این در حالی است که در مدت مشابه سال قبل بالغ بر ۱۶۳ میلیمتر بارش در حوضه‌های آبریز اصلی به ثبت رسیده که کاهش ۳۷ درصدی را نشان می‌دهد و نسبت به دراز مدت ۵۱ ساله با کاهش ۲۷ درصدی روبرو بوده است.

کاهش ۱۰ درصدی بارش در حوضه آبریز خزر

بررسی‌ها نشان می‌دهد که در حوضه آبریز خزر ارتفاع بارش‌ها به ۱۹۰ میلیمتر رسیده که نسبت به بارش‌های سال گذشته با کاهش ۱۶ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۱۰ درصدی داشته است. در این بین حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان با ۱۷۸ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۳۷ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۲۵ درصدی داشته است. حوضه آبریز دریاچه ارومیه از ابتدای سال آبی با ۱۵۰ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته افزایش ۱۵ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۱۹ درصدی را به ثبت رسانده است.

کاهش ۳۶ درصدی بارش در حوضه فلات مرکزی

حوضه فلات مرکزی در مدت مورد بررسی با ۵۶ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۴۷

درصدی و نسبت به دراز مدت ۵۱ ساله با کاهش ۳۶ درصدی روبرو بوده است.

حوضه مرزی شرق نیز با ۱۵ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته کاهش ۸۲ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۷۱ درصدی را به ثبت رسانده است.

گفتنی است حوضه آبریز قره قوم نیز از ابتدای سال آبی جاری با ۵۲ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۴۲ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۴۰ درصدی را به ثبت رسانده است.

میزان بارش اول مهر تا ۶ اسفند (میلیمتر)										
حوضه آبریز اصلی	سال آبی ۱۳۹۹- ۱۴۰۰	سال آبی ۱۳۹۸- ۱۳۹۹	متوسط ۵۲ ساله	درصد اختلاف نسبت به		میزان حداقل و حداکثر بارندگی ثبت شده در سال آبی جاری از اول مهر تا ۶ اسفند (میلیمتر)				
				سال آبی ۱۳۹۸- ۱۳۹۹	متوسط ۵۲ ساله	نام ایستگاه	بارندگی ثبت شده	نام استان	نام ایستگاه	حداقل بارندگی ثبت شده
دریای خر	۱۹۰	۲۲۶	۲۱۲	-۱۶	-۱۰	رشت	۸۳۴	گیلان	جلقا	۴۲.۳
خلیج فارس و دریای عمان	۱۷۸	۲۸۱	۲۳۷	-۳۷	-۲۵	کشور- سرخاب	۵۲۷.۵	لرستان	محوطه امور آب چابهار	۰
دریاچه ارومیه	۱۵۰	۱۳۱	۱۲۶	۱۵	۱۹	اشنویه- گلزار چای	۲۸۰	آذربایجان غربی	سلماس- زولا چای	۷۴
فلات مرکزی	۵۶	۱۰۵	۸۸	-۴۷	-۳۶	چلگرد	۴۷۶.۵	چهارمحال و بختیاری	رحمت آباد- ریگان	۳.۵
مرزی شرق	۱۵	۸۲	۵۱	-۸۲	-۷۱	بنرک	۶۹	خراسان جنوبی	هوشک- سراوان	۲
قره‌قوم	۵۲	۱۰۱	۸۷	-۴۹	-۴۰	فریمان	۷۴	خراسان رضوی	چناران	۲۷
کل کشور	۱۰۲	۱۶۳	۱۳۹	-۳۷	-۲۷	رشت	۸۳۴	گیلان	محوطه امور آب چابهار	۰

پیش بینی می شود تا تابستان ۱۴۰۰؛ بیش از ۲۰۰ شهر دارای تنش آبی خواهیم داشت -

خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۸

معاون راهبردی و نظارت بر بهره‌برداری شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور گفت: برای تابستان ۱۴۰۰ هنوز تعداد شهرهای دارای تنش آبی مشخص نشده و باید دید تا پایان سال میزان بارندگی‌ها چقدر خواهد شد اما قطعا تعداد شهرها و روستاهای دارای تنش آبی افزایش می‌یابد و پیش‌بینی می‌شود که این عدد به بیش از ۲۰۰ برسد.

حمیدرضا کشفی در گفت و گو با ایسنا، با بیان اینکه اقداماتی که طی چند سال گذشته انجام شده تعداد شهرهای دارای تنش آبی را از ۵۴۷ در تابستان سال جاری به ۱۷۰ شهر رساندیم، اظهار کرد: بدین معنا که تعداد شهرهای دارای آب پایدار که در سال ۱۳۹۴ تنها ۵۷۱ شهر بود اکنون به ۹۸۷ شهر رسیده است. وی افزود: تابستان سال ۱۳۹۹ با اقدامات گسترده‌ای که انجام شد شهرهای دارای تنش آبی ۱۷۰ شهر شد اما به دلیل عدم بارش باران و برف و بدین خاطر که امسال تا کنون کمتر از ۵۰ درصد باران را ذخیره کرده ایم، تعداد شهرهای دارای تنش آبی افزایش خواهد یافت و پیش‌بینی می‌شود بیش از ۲۰۰ شهر دارای تنش داشته باشیم.

معاون راهبردی و نظارت بر بهره‌برداری شرکت مهندسی آب و فاضلاب با اشاره به وضعیت شهرهای دارای تنش آبی در تابستان سال ۱۳۹۹، گفت: از ۱۷۰ شهر دارای تنش آبی در تابستان سال جاری معادل ۹۵ شهر در وضعیت زرد، ۲۳ شهر در وضعیت نارنجی و ۵۲ شهر در وضعیت قرمز بودند.

به گفته کشفی شهرهایی که وضعیت قرمز دارند یعنی بیش از ۲۰ درصد آب مورد نیاز کمبود در آن مناطق وجود دارد، در وضعیت نارنجی ۱۰ تا ۲۰ درصد نسبت به آب مورد نیاز کمبود دارند و به کمتر از ۱۰ درصد کمبود نسبت به نیاز نیز وضعیت زرد گفته می‌شود.

سدهای خراسان جنوبی برای جبران کمبود آب تابستان آماده‌اند؟ خبرگزاری ایسنا

مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۰۹

ایسنا/خراسان جنوبی مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای خراسان جنوبی اظهار کرد: اکنون ۳۰,۶۲ درصد از مخازن سدهای خراسان جنوبی آب ذخیره دارند.

احمد قندهاری در گفت‌وگو با ایسنا با اشاره به وجود هشت سد مخزنی در سطح استان گفت: در سد رزه از ۲۴,۱۶ میلیون متر مکعب ظرفیت، تنها ۷,۵۰ میلیون متر مکعب ذخیره آبی وجود دارد.

وی با بیان اینکه حجم سد نهرین در تراز نرمال ۴,۸۶ میلیون متر مکعب است، افزود: در حال حاضر این مخزن ۲,۲۷ میلیون متر مکعب آب دارد و این میزان در مدت مشابه سال گذشته ۲,۳۱ میلیون متر مکعب بوده است.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای خراسان جنوبی تصریح کرد: حجم فعلی سد دره بید طبس ۲,۱۷ میلیون متر مکعب است که در مدت مشابه سال گذشته ۳,۱۰ میلیون متر مکعب بوده است.

قندهاری اظهار کرد: از ظرفیت ۴,۱۳ میلیون متر مکعب سد شهید پارسا سرایان، ۰,۸۷ میلیون متر مکعب آب دارد.

وی با بیان اینکه هم اکنون ۲,۴۶ درصد سد کریت طبس پر است، افزود: حجم کل مخزن سد فرخی قائنات در تراز نرمال ۸,۸۳ میلیون متر مکعب بوده و حجم فعلی مخزن ۲,۳۹ میلیون متر مکعب است.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای خراسان جنوبی با بیان اینکه حجم کنونی مخزن حاجی آباد زیرکوه ۰,۷۸ میلیون متر مکعب بوده است، خاطرنشان کرد: با توجه به کاهش بارندگی‌ها در سال جاری، هم

استانی‌ها در خصوص صرفه جویی آب به خصوص در بخش کشاورزی اهتمام لازم داشته باشند تا تابستان سال جاری با کمبود آب مواجه نباشیم.

ابلاغ تعرفه هزینه‌های جبرانی افت سفره‌های آب زیرزمینی - روزنامه دنیای اقتصاد

مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۰

دنیای اقتصاد : تصویب‌نامه تعیین تعرفه هزینه‌های جبرانی افت سفره‌های آب زیرزمینی در سال ۱۳۹۹ با اولویت تخصیص به شهرک‌ها و نواحی صنعتی و کشاورزی ابلاغ شد. به گزارش «شاتا» تعرفه هزینه‌های جبرانی افت سفره‌های آب زیرزمینی برای یک دوره سه‌ساله است و تعرفه دوره‌های بعد بر اساس مفاد ماده (۶۸) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ به‌روزرسانی و از متقاضیان اخذ می‌شود. همچنین تعرفه‌های مذکور به ازای یک مترمکعب آب است و کل مبلغ دریافتی بر اساس درخواست متقاضی برای طول دوره بهره‌برداری (حداکثر ۳۰ سال) و حجم متناظر آن، محاسبه و اخذ خواهد شد. در صورت درخواست متقاضی، امکان تقسیط هزینه‌های فوق حداکثر برای یک دوره پنج ساله با پرداخت به‌صورت سالیانه طی دوره بهره‌برداری امکان‌پذیر است و شهرک‌ها و نواحی صنعتی نیز از ۴۰ درصد تخفیف در پرداخت هزینه‌های جبرانی برخوردار خواهند شد. اولویت تخصیص نیز با شهرک‌ها و نواحی صنعتی، شهرک‌ها و مجتمع‌های کشاورزی است و سقف آب مصرفی به نسبت تعداد واحدهای استقرار یافته در شهرک‌ها و نواحی صنعتی تعیین می‌شود. این تصویب‌نامه در جلسه ۲۹ بهمن ۱۳۹۹ هیات وزیران به پیشنهاد وزارت نیرو و به استناد اصل ۱۳۸ قانون اساسی تصویب و از سوی معاون اول رئیس‌جمهور برای اجرا به وزارتخانه‌های نیرو، امور اقتصادی و دارایی، جهاد کشاورزی و سازمان حفاظت محیط‌زیست ابلاغ شده است.

تحقق یکی از مهم‌ترین وعده‌های دولت تدبیر و امید؛ "دریاچه ارومیه" در مسیر احیا!

– خبرگزاری نواندیش ایرانیان مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۰

محسن سلیمانی روزبهانی متذکر می‌شود: شما نمی‌توانید با فشردن یک دکمه دریاچه را احیا کنید چرا که این اقدام یک روند زمان‌بر است. وضعیت کنونی دریاچه ارومیه نتیجه حداقل ۲۰-۲۵ سال توسعه ناپایدار حوضه‌های اطراف آن است. در حال حاضر مردم ایران نسبت به احیای دریاچه خوشبین هستند. آب اکنون به سطح خوبی رسیده است و این خود نقطه‌امیدی است. امروز سطح دریاچه بیشتر از هر زمان دیگری طی دو دهه گذشته رو به افزایش است، با این اوصاف به نظر می‌رسد دولت روحانی در حال عمل به یکی از مهمترین وعده‌های خودش است.

نواندیش: تماشای نابودی محل زندگی برای مردم هر منطقه‌ای تلخ و دردناک است، در کنار آن تماشای فروپاشی اقتصاد منطقه‌ای که پنج میلیون نفر به واسطه آن امرار معاش می‌کنند نیز یک خود اساساً یک فاجعه ملی است.

به گزارش آریا سعادتمند از سرویس بین‌الملل نواندیش، سرویس جهانی "بی بی سی" در مطلبی مفصل به روند خشک شدن و احیای دریاچه ارومیه پرداخته است، این وبسایت در گزارش فوق عملکرد دولت روحانی در تحقق این وعده مهم را قابل ستایش توصیف کرده است، در ادامه بخشی از این مقاله را می‌خوانید:

از برخی جهات، اتفاق رخ داده برای دریاچه ارومیه روایتگر داستانی کاملاً آشنا است. پس از دهه‌ها توسعه بی‌وقفه که در آن نگرانی‌های زیست‌محیطی نادیده گرفته شده، سرنوشت ارومیه هم می‌تواند کاملاً شبیه سرنوشت دریای آرال، دریاچه پوپو بولیوی یا مجموعه‌ای از آبهای دیگری باشد که اکنون به سطح بسیار بی‌سابقه‌ای کاهش یافته‌اند.

علی میرچی، استادیار گروه بیوسیستم‌ها و مهندسی کشاورزی در دانشگاه ایالتی اوکلاهما می‌گوید: این

یک مساله ساده است. در کمال ناراحتی و تاسف خشکسالی طولانی به اضافه افزایش دستکاری‌ها و برداشت آب از سوی انسان مقدمه نابودی دریاچه را فراهم کرد.

داستان ارومیه بار دیگر متفاوت شده است، امروز با وجود همه مشکلات، دریاچه بار دیگر نشانه‌هایی از حیات را نشان می‌دهد.

دریاچه که در حال خشک شدن کامل بود، سرانجام در سال ۲۰۱۳ به یک اولویت مهم تبدیل شد. حسن روحانی با هدف حل این شرمساری ملی در زمان تبلیغات ریاست جمهوری متعهد شد که دریاچه را پس از پیروزی احیا کند.

بیشتر برنامه‌های احیای دریاچه با هدف اصلاح کشاورزی محلی انجام شده است چرا که طبق گزارش برنامه عمران ملل متحد حدود ۸۵٪ از آب ارومیه صرف همین زمین‌های کشاورزی می‌شود. مقامات امیدوارند بدون اینکه امنیت غذایی ایران آسیب ببیند برخی از زمین‌های کشاورزی اطراف دریاچه مثل مزرعه‌های هندوانه را تعطیل کنند. دولت همچنین در تلاش است تا با تغییر رویه‌های آبیاری مثل آبیاری شبانه محصولات سالم‌تری تولید و تشنگی کمتری را هم به دریاچه تحمیل کنند. در شب آب فرصت بیشتری برای فرو رفتن در زمین دارد.

نتایج اولیه کار مثبت بوده است. حدود سال ۲۰۰۰، مهدی میرزایی، کارشناس سابق آب در سازمان برنامه و بودجه دولت، در یک طرح آزمایشی هلندی به دنبال تغییر الگوی آبیاری برآمد. او با این طرح ضمن اینکه تولید را برای روستاییان ۵۰ درصد افزایش می‌داد همزمان ۳۰ درصد آب کمتری هم استفاده می‌کرد. وی می‌گوید: این موضوع به تغییر فرهنگ مردم برمی‌گردد. اگر ما بتوانیم آن را تغییر دهیم، دیگر مهم نیست که دولت چه نگرشی داشته باشد.

متقاعد کردن کشاورزان به محاسن این اصلاحات برای آینده دریاچه بسیار مهم است چرا که آنها پیشگام احیا دریاچه هستند. محسن سلیمانی روزبهرانی، مقام ارشد پیشین محیط زیست و تحلیلگر کنونی برنامه

توسعه سازمان ملل که از مشاوران فنی دولت ایران برای احیای دریاچه است، می‌گوید: اگر به مردم برداشت غلط بدهید، آنها احساس می‌کنند که احیای دریاچه به قیمت نابودی معیشت و زندگی آنها تمام خواهد شد، بنابراین اعتمادسازی خیلی مهم است. با استفاده از این روش، روزبهرانی و همکارانش اطمینان دارند که می‌توانند هدف خود را که کاهش ۴۰ درصدی مصرف آب است برآورده کنند.

در کنار تمرکز بر ایجاد کشاورزی پایدار، دولت طرح‌های دیگری را نیز در دست اجرا دارد. به عنوان مثال کار حفر تونلی به طول ۳۵ کیلومتر برای انتقال آب از حوضه آبخیز همسایه به دریاچه در مراحل پایانی است. این روزها، وسعت دریاچه به ۲۸۰۰ کیلومتر مربع افزایش یافته است، رقمی که البته هنوز تقریباً نیمی از اندازه تاریخی آن است. اکنون پروژه احیای دریاچه به مرحله مهمی رسیده است. از آنجایی که سطح آب دریاچه در حال حاضر ۳ متر (۱۰ فوت) زیر سطح آب هدف قرار دارد، علی میرچی معتقد است هنوز راه زیادی برای رفتن وجود دارد. اگر آنها هر آنچه را که در برنامه احیای دریاچه گفته‌اند دنبال کنند و اگر شرایط مساعد باشد، از نظر تئوری می‌توان در یک بازه زمانی سه ساله به سطح اکولوژیکی تعیین شده رسید، اما اگر به شرایط عادی برگردیم این روند ممکن است تا ۱۶ سال هم طول بکشد.

محسن سلیمانی روزبهرانی متذکر می‌شود: شما نمی‌توانید با فشردن یک دکمه دریاچه را احیا کنید چرا که این اقدام یک روند زمان‌بر است. وضعیت کنونی دریاچه ارومیه نتیجه حداقل ۲۰-۲۵ سال توسعه ناپایدار حوضه‌های اطراف آن است.

در حال حاضر مردم ایران نسبت به احیای دریاچه خوشبین هستند. آب اکنون به سطح خوبی رسیده است و این خود نقطه امیدی است. امروز سطح دریاچه بیشتر از هر زمان دیگری طی دو دهه گذشته رو به افزایش است، با این اوصاف به نظر می‌رسد دولت روحانی در حال عمل به یکی از مهمترین وعده‌های خودش است.

آیا اعتبار ۱۰ میلیون یورویی هامون را نجات می‌دهد؟ - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۰

تهران - ایرنا - ایران و اتحادیه اروپا با تخصیص اعتبار ۱۰ میلیون یورویی درصدد جان بخشیدن به تالاب هامون هستند، در این پروژه مشترک تلاش می‌شود تا معیشت مردم به گونه‌ای پیش رود که کمترین وابستگی به آب را داشته باشد تا آب بیشتری وارد تالاب شود.

دریاچه یا تالاب بین‌المللی هامون سومین دریاچه بزرگ ایران پس از دریاچه خزر و دریاچه ارومیه، هفتمین تالاب بین‌المللی جهان و یکی از ذخیره گاه‌های زیست کره یونسکو در ایران است. این دریاچه از چهار دریاچه کوچک به نام‌های دریاچه هامون صابری یا سیستان، دریاچه هامون پوزک ایران، دریاچه هامون هیرمند و دریاچه هامون پوزک افغانستان تشکیل شده است که در زمان فراوانی آب به هم می‌پیوندند و دریاچه مشترک هامون بین افغانستان و ایران را تشکیل می‌دهند.

اصلی‌ترین رود در حوضه آبریز دریاچه هامون، رود هیرمند است که در چند سال اخیر به علت نوسانات آب این رود مشکلاتی برای تمام اکو سیستم تالاب به وجود آمده است، هامون حتی در ادبیات ایران نیز جایگاه ویژه‌ای دارد، در شاهنامه فردوسی از این تالاب زیبا با نام دریاچه زره یاد شده است، این نشان می‌دهد که هامون می‌تواند مانند زره ای از اکوسیستم منطقه محافظت کند برای این منظور تلاش‌های زیادی برای زنده نگه داشتن این بستر آبی صورت گرفته تا به کانون گرد و غبار تشکیل نشود.

اما در چند دهه اخیر که با خشکسالی مداوم همراه بودیم باعث شد تا مخزن اصلی تالاب هامون خشک شود از این رو بسیار شکننده شد و با هر بادی گرد و غبارش به هوا بلند می‌شود، البته سال‌ها پیش با کشور افغانستان توافق شده بود که در شرایط نرمال سالانه ۸۲۰ میلیون متر مکعب حقابه هامون در ایران را پرداخت کند اما گویا این حقابه فقط برای آب شرب و کشاورزی تخصیص یافته است و این تاخیر در

تأمین حقایقه زیستی تالاب باعث شد تا هامون بر رمق شود و با کوچکترین تلنگر از هم بپاشد. مسعود باقرزاده کریمی مدیر کل حفاظت و احیای تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست روز یکشنبه به خبرنگار ایرنا گفت: بعد از برجام، رییس اتحادیه اروپا که به ایران سفر کرده بود مذاکراتی در سطح دولت درباره یک سری پروژه های مشترک صورت گرفت که مورد حمایت اتحادیه اروپا قرار گیرند، تعداد پروژه ها زیاد بود اما ظاهراً به پروژه های محیط زیستی علاقه مند شده بودند به ویژه پروژه هایی که در سطح منطقه ای بودند.

وی افزود: البته برخی پروژه های ملی هم مورد توجه آنها قرار گرفت به طوری که پیشنهاد سازمان حفاظت محیط زیست را برای منطقه سیستان پذیرفتند و برای تخصیص اعتبار ۱۰ میلیون یورویی برای اجرای پروژه ای در راستای احیای هامون به توافق رسیدند، زمانی که برجام به هم خورد اما آنها به تعهدشان پایبند بودند و از تخصیص این اعتبار به سازمان محیط زیست صرف نظر نکردند.

باقرزاده اظهار داشت: البته پول از طریق برنامه عمران سازمان ملل متحد (UNDP) در اختیار سازمان محیط زیست گذاشته می شود و سازمان هم در این راستا مجری ملی و محلی تعیین کرد، گروه های کاری تشکیل شد و میان استاندار، نمایندگان مجلس، شوراهای محلی، وزارت جهاد و نیرو مذاکرات متعددی صورت گرفت حتی با ستاد اجرایی فرمان امام که در منطقه فعال است مذاکراتی انجام شد تا کار با سرعت درستی پیش رود.

مدیر کل حفاظت و احیای تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست درباره این پروژه مشترک توضیح داد: پروژه خیلی مهمی است و قرار است در روند اجرای آن معیشت مردم محلی ساماندهی شود تا کمترین وابستگی را به منابع آبی حوضه آبریز تالاب هامون داشته باشند تا بیشترین آب وارد تالاب شود. به گفته وی اتحادیه اروپا حدود ۱۰ میلیون یورو برای این کار تخصیص داده که طی پنج سال و از سال ۲۰۲۰ در ایران برای احیای هامون هزینه می شود.

وی ادامه داد: این پروژه سه محور دارد یکی در زمینه اصلاح وضعیت منابع آب و خاک است که مثلاً وضعیت گرد و غبار کنترل و یا لایروبی‌ها انجام شود، بخش بعدی یک سری کارها برای مشارکت مردمی و ساماندهی معیشت‌ها است و محور سوم انجام کارهایی برای تالاب و اکولوژیک آن است، در واقع این پروژه برنامه‌های مفصلی دارد و در نهایت هدف آن ساماندهی منطقه سیستان از لحاظ معیشت مردم و ساماندهی محیط زیست تالاب‌های هامون با هدف احیا است.

باقرزاده تأکید کرد: در این راستا باید برنامه درست و مدونی داشته باشیم تا وقتی که در جلسات این پروژه حاضر می‌شویم حرفی برای گفتن داشته باشیم مثلاً در موضوع سیستان و تالاب‌های هامون باید کارها در زمینه صرفه جویی آب، معیشت و وضعیت محیط زیست طوری پیش رود که وقتی با کشورهای همسایه درباره آب چانه زنی می‌کنیم آنها الگوی مناسبی از ما بگیرند نه اینکه از اقدامات ما ایراد گیرند، مثلاً بگویند که کشاورزی شما سامان ندارد و مصرف آب بالا است، در واقع ما می‌خواهیم الگوی کار ما به گونه‌ای باشد که کشور همسایه هم به راحتی ما در اجرای آن شریک شود که مذاکراتی در این زمینه‌ها صورت گرفته است.

وی درباره حقابه تالاب هامون گفت: هامون یک مخزن ۶ تا ۷ میلیارد متر مکعبی دارد اگر این مخزن پر باشد سالانه یک تا دو میلیارد متر مکعب آب هم وارد شود تالاب زنده می‌ماند اما چون در مقطع طولانی مثلاً ۲۰ سال خشکسالی مداوم داشتیم و باعث شد مخزن خالی شود، حالا هر چقدر آب هم وارد می‌شود پهنه‌هایی در حد یک سوم تا یک چهارم پر آب می‌شود که آنهم با تبخیر از بین می‌رود.

باقرزاده کریمی اظهار داشت: با این حساب سالانه به طور متوسط به دو میلیارد متر مکعب آب از سیلاب‌ها نیاز داریم اما به شرطی که از قبل ۶ تا ۷ میلیارد متر مکعب آب در مخزن باشد اگر نباشد مثلاً دو میلیارد متر مکعب شاید ۵۰ درصد تالاب را آبدار کند.

در گفت‌وگو با ایسنا اعلام شد: زلزله خاموش در انتظار دشت‌های ۴ استان / نقشه گسل ۶ کلان‌شهر در فاز داوری - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱

مدیرکل دفتر بررسی مخاطرات زمین‌شناسی و زیست‌محیطی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور از وارد شدن داده‌های نقشه پهنه گسلی ۶ کلانشهر به فاز داوری خبر داد و با بیان اینکه پس از تایید، این داده‌ها منتشر خواهد شد، گفت: علاوه بر آن نقشه فرونشست دشت‌های ۴ استان در دستور کار است که امیدواریم تا پایان سال جاری منتشر شود.

دکتر رضا شهبازی در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به اجرای پروژه تهیه نقشه گسل‌های کلانشهرها، با تاکید بر اینکه تهیه این نقشه‌ها یک پروژه ادامه‌دار است، افزود: کلیه طرح‌ها در این زمینه در جریان است و اینکه بخواهیم به زودی اطلاعاتی از این پروژه اعلام کنیم با چالش‌هایی مواجه هستیم؛ چرا که شناسایی گسل در کلانشهرها کار دشواری است، زیرا گسل‌ها با عوارض شهری و ساخت و سازها پوشیده شده است.

وی با تاکید بر اینکه بر این اساس شناسایی گسل‌ها در مناطق شهری با روش‌های رایجی که گسل‌ها شناسایی می‌شوند، دشوار است، خاطر نشان کرد: در برخی مواقع شرایطی فراهم شد که بتوانیم به گسل‌ها دسترسی داشته باشیم که نمونه آن احداث بزرگراه همت به سمت شمال کرج است که به طور تصادفی در فرآیند خاکبرداری، گسل شمال تهران به سمت شمال شهر کرج نمایان و باعث شد که تیم تحقیقاتی ما مطالعاتی را بر روی این گسل انجام دهند.

شهبازی با تاکید بر اینکه این مطالعات در کلانشهرهای "تهران"، "کرج"، "مشهد"، "تبریز"، "کرمان" و "شیراز" به صورت مشخص در حال اجرا است، ادامه داد: از سوی دیگر سازوکار اجرای این پروژه و اعلام نتایج آن در سازمان زمین‌شناسی پیچیده است؛ چرا که قبل از آنکه داده‌ها در اختیار عموم قرار

گیرد، باید در شورای ارزیابی این سازمان مورد داوری قرار گیرد و در صورت تایید این شورا، نتایج به مرحله انتشار خواهند رسید.

وی تاکید کرد: داده‌های مربوط به پروژه نقشه گسل‌ها در مرحله داوری در شورای ارزیابی این سازمان قرار دارد و اگر مورد تایید قرار گیرد، در سال آینده اطلاعات جدیدی درباره گسل‌های برخی از کلانشهرهای کشور منتشر خواهیم کرد.

تهیه نقشه‌های جدید فرونشست در دشت‌های پر مخاطره کشور

مدیرکل دفتر بررسی مخاطرات زمین‌شناسی و زیست‌محیطی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور تهیه نقشه‌های جدید فرونشست دشت‌های کشور را از دیگر برنامه‌های در دستور کار این سازمان نام برد و خاطر نشان کرد: این نقشه‌ها در سطح ملی تهیه می‌شود که امیدواریم نقشه‌های فرونشست زمین تا پایان سال جاری آماده شود.

وی با اشاره به خطر فرونشست بسیاری از دشت‌های کشور، اظهار کرد: این پدیده به صورت ویژه در دشت‌های استان‌های البرز، تهران و سمنان و به ویژه اصفهان وجود دارد که تهیه نقشه پهنه فرونشست این مناطق در دستور کار ما قرار دارد.

شهبازی با تاکید بر اینکه دشت‌های استان اصفهان در شرایط نامناسب فرونشست قرار دارند، گفت: نرخ فرونشست در دشت اصفهان به عنوان یک مؤلفه بالا است، اما وقتی با سایر مؤلفه‌ها بررسی می‌شود خطر فرونشست را بیشتر می‌کند؛ چراکه این پدیده در مناطق مسکونی، جمعیتی و جاده‌ها که زیرساخت و امکانات وجود دارد و سازه‌های حساسی مانند نیروگاه و فرودگاه احداث شده، رخ داده است.

این محقق حوزه مخاطرات با اشاره به موقعیت زمین‌شناسی خاص و اقلیم خشک و نیمه خشک استان اصفهان با تاکید بر اینکه دشت اصفهان چشم‌انداز خوبی به لحاظ تغذیه آبخوان‌ها ندارد، توضیح داد:

زاینده‌رود به عنوان عامل تغذیه آبخوان‌ها خشک است و این شرایط دشت‌های اصلی استان اصفهان را با چالش فرونشست روبرو کرده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد دشت‌های پیرامون منطقه که از زاینده‌رود تغذیه می‌کرد و همچنین شهرهای دامنه، اردستان، کاشان و ورزنه بسیار متأثر از فرونشست است.

مدیرکل دفتر بررسی مخاطرات زمین‌شناسی و زیست محیطی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور با اشاره به اینکه فرونشست زمین در اصفهان از دهه ۴۰ آغاز شد و از دهه ۸۰ به عنوان مخاطره خود را نشان داد، یادآور شد: دشت کاشان-اردستان که رودخانه دائمی ندارد، به بارش وابسته بوده و این در حالی است که کشور در مدت یک دوره ۲۰ ساله (از سال ۱۳۷۷ تا ۱۳۹۷) که خشکسالی را تجربه کرد و از همین بازه زمانی فرونشست به صورت عمده در سطح کشور رخ داد.

به گزارش ایسنا، فرونشست زمین که به آن زلزله خاموش می‌گویند، پدیده‌ای است که بر اثر خالی شدن آب بافت‌های متراکم و لایه‌های زیرین سطح زمین رخ می‌دهد که در نتیجه آن سطح زمین به صورت تدریجی و در برخی موارد به صورت ناگهانی فرو می‌نشیند. این نشست باعث ایجاد ترک و شکاف‌هایی در زمین شده و بر الگوی جریان‌های زیرزمینی و سطحی، تغییر کیفیت آب‌های زیرزمینی، تغییر شکل سطح زمین و سیل خیزی مناطق تأثیر می‌گذارد.

بر پایه نتایج مطالعات اخیر سازمان زمین‌شناسی، دشت اصفهان به ویژه مناطقی که از زاینده‌رود تغذیه می‌کرده، نواحی شمال شهر اصفهان و منطقه رهنان، فرودگاه شهید بهشتی، کوهپایه و همچنین شهرهای دامنه، اردستان، کاشان، ورزنه، برخوار، خوراسگان، شهرضا، سجزی و دشت مهیار بسیار متأثر از پدیده فرونشست هستند.

بررسی ۳۵ محدوده مطالعاتی (دشت) به لحاظ سطح آب زیرزمینی و فرونشست در استان اصفهان حاکی است که از این تعداد ۸ محدوده آزاد، ۱۷ محدوده ممنوعه و ۱۰ محدوده ممنوعه بحرانی بوده و آثار فرونشست زمین در این ۲۷ دشت ممنوعه مشاهده شده است.

۸ محدوده آزاد که وضعیت مناسب‌تری از نظر سطح آبخوان دارند شامل مناطق "انارک"، "نائین"، "خور"، "جندق"، "بیاضه"، "بختیاری"، "گاوخونی" و "چوپانان" است؛ اما ۱۰ محدوده ممنوعه بحرانی دشت‌های "مهیار شمالی"، "مهیار جنوبی"، "کاشان"، "گلپایگان"، "اصفهان- برخوار"، "اردستان"، "باد- خالدآباد"، "دامنه"، "مورچه خورت" و "نجف‌آباد" را شامل می‌شود که همگی درگیر فرونشست زمین هستند.

نبود توازن بین برداشت و تغذیه آبخوان عامل فرونشست

برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی خارج از توان آبخوان و نبود توازن بین برداشت و تغذیه منابع آب زیرزمینی از مهمترین عوامل بروز فرونشست زمین است، به گونه‌ای که بیش از ۹۰ درصد فرونشست‌ها در ایران و جهان با برداشت از منابع آب زیرزمینی ارتباط مستقیم دارد. آمارها نشان می‌دهد استان اصفهان در چهار دهه اخیر نزدیک به ۱۲ میلیارد متر مکعب کسری مخازن آب زیرزمینی داشته است و بیشترین کسری مخازن آب و فرونشست زمین در استان در امتداد رودخانه زاینده رود و باغات بوده است.

پیش‌بینی ۳ هزار میلیارد تومانی اعتبار بخش آب در بودجه ۱۴۰۰ - خبرگزاری ایسنا

مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱

معاون امور آب و خاک وزارت جهاد و کشاورزی از آمادگی وزارت جهاد کشاورزی برای افتتاح پروژه‌های آبیاری در اسفندماه خبرداد و گفت: اعتبارات بخش آب در قانون بودجه ۱۴۰۰ حدود ۳ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده است.

به گزارش ایسنا، علیراد اکبری در نشست خبری که صبح امروز به منظور ارائه دستاوردهای معاونت آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی برگزار شد، اظهار کرد: ۷۲ هزار هکتار از پروژه‌های آبیاری تحت فشار در قالب ۳۹۱۳ پروژه و ۱۱۷۰ میلیارد تومان آماده افتتاح است و به رئیس‌جمهوری نیز برای افتتاح این پروژه‌ها اعلام آمادگی کردیم. حدود ۳۰ تا ۳۵ درصد اعتبار این پروژه توسط مردم تامین شده و مابقی را نیز دولت تامین کرده است.

وی در ادامه با بیان اینکه ۱۴ هزار هکتار از فاز دوم پروژه سیستم آبیاری بهره‌برداری است، اظهار کرد: امسال ۵۶ هزار هکتار در آبخیز این پروژه کشت انجام شده است. مساحت کل پروژه ۴۶ هزار هکتار بوده که ۳۲ هزار هکتار از آن قبلاً افتتاح شده و برای افتتاح ۱۴ هزار هکتار مابقی نیز به رئیس‌جمهوری اعلام آمادگی کردیم.

معاون امور آب و خاک وزارت جهاد کشاورزی به پروژه خوزستان و ایلام اشاره کرد و گفت: مطالعات فاز ۲ این پروژه آغاز شده است و هماهنگی‌هایی میان وزارت نیرو و وزارت جهاد نیز صورت گرفته است. اعتبار تخصیص داده شده به مطالعات این طرح نیز ۵۰ میلیارد تومان است.

اکبری در ادامه گفت: دفتر رسمی امور خاک کشاورزی به صورت رسمی ایجاد شده است و در ذیل این دفتر نیز شورای راهبردی خاک با معاونت آب و خاک، سازمان جنگل‌ها، سازمان امور اراضی و سازمان

تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی تشکیل شده است.

وی در ادامه تصریح کرد: پروژه گلستان یک پروژه کلیدی در کشور است و در سطحی بالغ بر ۲۸۰ هزار هکتار در نظر گرفته شده که تاکنون ۷۸ هزار هکتار آن انجام شده است و مشروط بر اینکه ۶۵۰ میلیارد تومان اعتبار تامین شود ۵۰ هزار هکتار آن را تا پایان دولت به اتمام خواهیم رساند. اگر این پروژه به طور کامل انجام شود ۲۲۵ میلیون متر مکعب آب استحصال می شود که ۱۰۰ میلیون متر مکعب آن با کیفیت خوب قابل استفاده در بخش کشاورزی و مابقی نیز قابل استفاده در صنعت خواهد بود.

وی به دستاوردهای این پروژه اشاره کرد و گفت: افزایش تولید غلات در اراضی دیم، افزایش درآمد خالص کشاورزان، افزایش شاخص بهره وری آبیاری، احیا و نجات تالاب گاومیشان با انتقال بخشی از زه آب به تالاب، افزایش حاصلخیزی خاک و کاهش فرسایش پذیری خاک به منظور جلوگیری از بروز گرد و غبار از دستاوردهای این پروژه است.

این مقام مسوول در وزارت جهادکشاورزی اضافه کرد: اخیراً قانون جامع آب در دستور کار وزارت نیرو قرار گرفته است. ما نیز نظرات خود را به صورت مکتوب به وزارت نیرو اعلام کردیم و معتقدیم که باید حکمرانی آب دست مردم باشد ولی این موضوع در قانون ضعیف دیده شده است و به همین دلیل این قانون میان صاحبانظران و ذی نفعان به بحث گذاشته شده است.

اکبری همچنین به پروژه غرب و شمال غرب کشور نیز اشاره کرد و گفت: ۱۰۲ هزار هکتار از پروژه اراضی غرب و شمال غرب کشور افتتاح شده است و قول داده ایم تا کشت بهاره مشروط به تامین منابع مالی بخش دیگری از این پروژه را افتتاح کنیم.

وی همچنین به پروژه های مشترک وزارت جهاد کشاورزی با فائو اشاره کرد و گفت: چندین پروژه مشترک با سازمان فائو داریم که یکی از این پروژه ها مدیریت پایدار خاک است و فائو نیز ۳۹۰ هزار دلار به ایران در خصوص این پروژه کمک بلاعوض کرده است.

اکبری با بیان اینکه افتتاح پروژه های آبیاری منجر به افزایش راندمان آبیاری در کشور شده است گفت: راندمان آبیاری از ۳۹ به ۴۵ درصد رسیده است و همچنین بهره وری آب از ۹۲۰ گرم به ۱۴۵۰ گرم رسیده است.

وی در پایان با بیان اینکه اعتبارات بخش آب در قانون بودجه ۱۴۰۰ حدود ۳۰۰۰ میلیارد تومان پیش بینی شده است، گفت: کشور خشک و نیمه خشکی هستیم و بیش از ۱۰ سال تجربه خشکسالی در کشور داشتیم. ۹۰ درصد تولیدات ما به کشت آبی گره خورده است و مسئله تولید و ارتقای بهره‌وری آب موضوع مهمی برای کشور است. همچنین امسال نیز با خشکسالی مواجه خواهیم شد.

سدهای کشور چقدر آب دارند؟ و رزماه دنیای اقتصاد مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۱

دنیای اقتصاد : بر اساس آخرین گزارش وزارت نیرو، تا دوم اسفند امسال میزان ذخایر آب در مخزن سدهای کشور به ۲۷ میلیارد و ۳۳۰ میلیون مترمکعب رسیده است. به گزارش «ایسنا»، بر اساس آمار بهره‌برداری از سدهای مخزنی کشور تا دوم اسفندماه در سال آبی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ مجموع ظرفیت مخازن سدها ۵۰ میلیارد و ۵۰۰ میلیون مترمکعب بوده که نشان‌دهنده ۵۴ درصد پرشدگی مخازن است. بر این اساس، به تبع روند طبیعی بارش‌ها، حجم ورودی آب از ابتدای سال آبی ۱۴۰۰-۱۳۹۹ تاکنون برابر با ۱۳ میلیارد و ۷۵۰ میلیون مترمکعب بوده که نسبت به مدت مشابه سال آبی قبل از آن (۱۵ میلیارد و ۷۰ میلیون مترمکعب)، بیانگر کاهش ۹ درصدی ورودی آب به مخازن سدهای کشور است. این گزارش حاکی است، آخرین وضعیت سدهای کشور نشان می‌دهد که میزان ذخایر آب در مخزن سدها به ۲۷ میلیارد و ۳۳۰ میلیون مترمکعب رسیده که در مقایسه با سال آبی ۹۸-۹۹ بدون کاهش است. بر اساس این آمار، به تبع میزان ورودی به سدهای کشور، خروجی آب از سدها با کاهش مواجه بوده و تا این مدت ۱۳ میلیارد و ۶۱۰ میلیون مترمکعب خروجی آب از سدهای کشور را شاهد بوده‌ایم، به گونه‌ای که در مقایسه با مدت مشابه سال آبی قبل، از کاهش ۱۷ درصدی برخوردار بوده است.

مهر گزارش می‌دهد؛ لزوم تامین آب سیستم با تکیه به ظرفیت‌های داخلی / باج‌دهی ممنوع! - خبرگزاری مهر مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۲

در حالیکه دولت افغانستان با نقض تعهدات خود در خصوص حق‌آبه هیرمند، در صدد گرفتن باج‌گیری است، کشورمان با تکیه به ظرفیت‌های داخلی می‌تواند گزینه‌های مختلفی را برای تأمین آب سیستم داشته باشد.

به گزارش خبرنگار مهر، خشکسالی تالاب هامون و عدم دسترسی به منابع آبی پایدار در چند سال اخیر معضلاتی همچون کاهش شدید رونق کشاورزی و صیادی، بیکاری و مهاجرت مردم بومی را در پی داشته و به طور کلی چهره این منطقه را تحت‌الشعاع خود قرار داده است. بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد که وضعیت کنونی مردم این مناطق، ریشه در بالا گرفتن تب مناقشه آبی میان ایران و افغانستان طی سالهای اخیر دارد.

ماجرای این قرار است که حکومت افغانستان طی سالهای گذشته با سدسازی بی‌رویه از انتقال حق‌آبه هیرمند ممانعت کرده و قراردادهای قدیمی خود با ایران را زیر پا گذاشته و در ازای اعطای این حق قانونی، تلویحاً خواسته‌های گزافی را از کشورمان طلب کرده است.

در همین زمینه محمد اشرف غنی، رئیس جمهوری افغانستان سالهای قبل با اشاره به لزوم تجمع آب و سدسازی در کشورش با کنایه گفته بود: هر قطره آب افغانستان نسبت به نفت همسایه‌ها با ارزش تر خواهد بود. این در حالی است که در یک قرن گذشته چندین قرارداد با افغانستان با موضوع هیرمند منعقد شده که تاریخ آخرین قرارداد به سال ۱۳۵۱ بازمی‌گردد؛ در این قرارداد مقرر شد تحت هر شرایطی افغانستان ۳۲ متر مکعب آب در ثانیه (معادل ۹۰۰ میلیون متر مکعب آب در سال) حق‌آبه هامون را تأمین کند. اما به عنوان مثال در سال آبی ۱۳۹۷ فقط ۳ میلیون متر مکعب آب از رودخانه هیرمند وارد کشور شد که نسبت

به ۹۰۰ میلیون متر مکعب حق آبه توافق شده، رقم ناچیزی محسوب می‌شود.

دهن کجی دولت افغانستان به تعهدات خود درباره هیرمند

طبق اعلام نمایندگان مردم سیستان در مجلس شورای اسلامی و همچنین وزیر نیرو، افغانستان تاکنون به تعهدات خود برای تأمین حق آبه ایران مندرج در معاهده ۱۳۵۱ آب هیرمند عمل نکرده است؛ این در حالی است که به استناد تصاویر ماهواره‌ای، مخزن سد کجکی در بالادست رودخانه مرزی هیرمند چندین سال است که کاملاً پر آب بوده و دائماً در حال افزایش حجم آب است.

دولت افغانستان از یک سو بدون توجه به مردم سیستان و حتی مردمان خود در ولایت نیمروز افغانستان و از سوی دیگر با تخریب محیط زیست تالاب‌های بین‌المللی و مشترک هامون صدمات جبران‌ناپذیری را به امنیت آبی منطقه وارد کرده است.

فداحسین مالکی نماینده مردم زاهدان و عضو کمیسیون امنیت ملی مجلس، ماه گذشته ضمن هشدار به دولت افغانستان درباره مسئله هیرمند، گفته بود: خطی که دولت افغانستان در پیش گرفته است، متأثر از مهمان ناخوانده آمریکایی است و آن‌ها نباید فراموش کنند که بیش از ۳ میلیون مهاجر افغانی پای سفره ایران نشسته است.

تأمین آب با تکیه بر ظرفیت‌های داخلی، باج‌دهی به افغانستان ممنوع!

ایران سالیان سال است که با وجود مشکلات فراوان کم‌آبی، طرح‌های مختلفی برای مدیریت آب و خاک در منطقه سیستان جهت تأمین آب شرب و کشاورزی به‌منظور تأمین آب با میزان ۸۲۰ میلیون مترمکعب به‌اجرا گذاشته و در این راستا موفقیت‌های خوبی در شرایط سخت طبیعی سیستان بدست آورده است.

از جمله مهم‌ترین این اقدامات می‌توان به پروژه انتقال آب تصفیه شیرین شده از دریای عمان به زاهدان، انتقال آب از طریق چاه‌نیمه‌های هیرمند به زاهدان، استحصال و تصفیه فاضلاب شهری زاهدان برای آبیاری فضای سبز شهری و نیز پهنه آبرفتی گزک-حرمک که در مواقع اضطراری منبع مهمی برای تأمین آب است؛ اشاره کرد.

در ماه گذشته، وزارت نیرو مذاکراتی را با طرف افغانستان آغاز کرده است و احتمالاً با ادامه این مذاکرات زیاده‌خواهی دولت افغانستان برای دادن حق قانونی ایران افزایش خواهد یافت. بنابراین لازم است دولت بدون توجه به مطالبات ناحق افغانستان، با تکیه بر ظرفیت داخلی برای تأمین آب مردم سیستان اقدام کند.

دریای عمان برگ برنده ایران برای تأمین آب سیستان

بر اساس گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، یکی از ابزارهای مهم حل کم‌آبی سیستان، طرح انتقال آب از دریای عمان به استان سیستان و بلوچستان است. هدف این طرح که در سال ۹۷ به تصویب رسیده است، رفع مشکلات ناشی از کمبود آب مناطق مختلف استان سیستان و بلوچستان از طریق شیرین‌سازی و انتقال آب دریا به مناطق بحرانی استان و با اولویت شهرهای زاهدان و زابل است.

در حال حاضر کشورهای حاشیه خلیج فارس و از جمله عربستان سهم بالایی از شیرین‌سازی آب دریا را به خود اختصاص داده‌اند. در حالی که سهم ایران در این زمینه تنها ۲ درصد است. در قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه در ماده ۳۶ نیز به استفاده از پتانسیل آب دریا جهت تأمین آب آشامیدنی مناطق جنوبی اشاره شده است و مقرر شده تا پایان اجرای قانون برنامه ششم توسعه حداقل ۳۰ درصد آب آشامیدنی مناطق جنوبی کشور از طریق شیرین کردن آب دریا تأمین شود.

مرکز پژوهش‌های مجلس تأکید کرده است، اگرچه شیرین‌سازی و انتقال آب ممکن است برخی

مشکلات زیست محیطی را نیز به همراه داشته باشد، اما وضعیت آب مناطق شرقی و جنوب شرقی به حدی بحرانی است که حفظ امنیت آبی این منطقه از اولویت بالاتری برخوردار است زیرا امنیت آبی، امنیت منطقه را به دنبال خواهد داشت.

محمد حسن اسدی، مدیرعامل شرکت مجری طرح انتقال آب عمان گفته است که با توجه به نیاز مبرم چابهار و ساحل نشینان مکران به آب در فاز کوتاه مدت و سریع تا سال ۱۴۰۱، ۱۰۰ هزار مترمکعب آب در اختیار صنایع و مردم مکران قرار می‌گیرد و تا ۱۴۰۴ پروژه در سه استان سیستان و بلوچستان، خراسان رضوی و خراسان جنوبی تکمیل می‌شود.

افزایش «ریزگردها» و «کشت خشخاش» نتیجه بازی دو سر باخت افغانستان از طرف دیگر کارشکنی دولت افغانستان در زمینه تأمین حق‌آبه هامون، منجر به آلودگی آب و افزایش حجم ریزگردها در پایین دست حوضه در ولایات نیمروز و فراه در افغانستان و همچنین منطقه سیستان ایران شده است و به نوعی یک بازی دو سر باخت را برای دو کشور ایجاد کرده است.

پس از اینکه آب هامون خشکیده شد و در دل آن تنها ترک‌های خشکیده برجای ماند، وزش بادهای ۱۲۰ روزه شدت گرفته است و سبب شده تا به جای هوای مطبوع، ذرات گرد و خاک و شن از بستر هامون به نواحی اطراف حرکت کند به طوری که با هر وزش باد در این منطقه طوفانی شدید به قول مردم بومی منطقه طوفان «سرخ و سوز» (سرخ و سبز) ایجاد شود.

ایجاد سدها و بندهای مختلف در مسیر رودخانه هیرمند موجب توسعه اراضی زیر کشت خشخاش در افغانستان شده است؛ بستن دریچه‌های سد کجکی در حدود ۸۰۰ کیلومتری مرز ایران در ولایت هلمند نیز موجب شده مسیر طبیعی آب مسدود و پدیده خشکسالی بر مناطق پایین دست این رودخانه در کشور افغانستان و ایران غالب شود.

در عین حال بسیاری از آب‌های تجمع شده هیرمند توسط قاچاقچیان افغانی صرف کشت خشخاش می‌شود. موضوع کشت خشخاش در افغانستان از معضلات بین‌المللی بوده و ایران زیان‌های جانی و مالی بسیاری را در این باره متقبل شده است. بر اساس آمار، بیش از ۹۰ درصد مواد مخدر جهان در افغانستان تولید می‌شود و حدود ۵۰ درصد درآمد طالبان از قاچاق مواد مخدر به دست می‌آید. لازم به ذکر است که وسعت دریاچه هامون در زمان پرآبی ۵۶۶۰ کیلومتر مربع است که از این مقدار ۳۸۲۰ کیلومتر مربع متعلق به ایران و بقیه آن متعلق به افغانستان است. به گزارش خبرنگار مهر، تأمین پایدار منابع آبی برای سیستم‌های حفظ جمعیت ساکن و مانع مهاجرت مردم از این مناطق خواهد شد. چنانچه مشکلات ناشی از خشکسالی این مناطق مرتفع نشود، با افزایش مهاجرت و خالی شدن مرزها از سکنه و بروز مسائل امنیتی مواجه خواهیم شد.

پاگشایی از هیدرو توربیزم در مازندران - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۲

ساری - ایرنا - گردشگری آبی مازندران همزمان با بهره‌برداری از مجموعه ۴۰ هکتاری پیرامونی سد صلاح‌الدین کلا نوشهر، محیط اطراف هشت سد، ۱۵ رودخانه پرآب و یکصد قطعه آبنندان، روی ریل رونق قرار گرفته است.

به گزارش ایرنا، کارشناسان منابع آبی مازندران معتقدند در حالی که سالانه تعداد زیادی مسافر و گردشگر از سدها، ابنیه و فضاهاى منابع آبی استان بازدید می کنند، نبود زیر ساخت هایی نظیر هتل، متل، رستوران، مهمانسرا، کمپ های ورزشی و کمپ های رفاهی و سکوهاى عکاسی و ماهگیری نه تنها سبب می شود تا حضورشان در این مناطق تنها در حد بازدید خلاصه شود، بلکه هیچگونه درآمدزایی هم از این همه ظرفیت بالقوه حاصل نشود.

به نظر می رسد این حسرت کارشناسان هفته جاری با افتتاح نخستین مجموعه گردشگری آبی استان در محیط پیرامونی سد صلاح الدین کلا با حضور ویدئوکنفرانسی وزیر نیرو و در قالب هفته چهل و سوم پویش #هر هفته _الف_ب_ایران در حال پایان یافتن است.

طبق گزارش روابط عمومی شرکت آب منطقه ای مازندران، این مجموعه گردشگری آبی در محیط پیرامونی سدها در وسعت حدود ۴۰ هکتار در فاز اول با سرمایه گذاری ۲۸ میلیارد تومان از سوی بخش خصوصی فراهم شده است.

همچنین همزمان کلنگ آغاز طرح گردشگری آبی در محیط سد "سنبل رود" سواد کوه، سد "الیمالات" نور، فاز دوم سد "صلاح الدین کلا" نوشهر و آبنندان "اسب چین" عباس آباد، سد "برنجستانک" قائم شهر و سد "شیاده" بابل نیز شروع شد.

پاگشایی از هیدروتوریسم

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای مازندران با اظهار این که همه تاسیسات آبی برای مباحث گردشگری ظرفیت بالایی دارند ، گفت مازندران با داشتن بیش از ۱۲۰ رشته رودخانه به طول هفت هزار کیلومتر و داشتن ۱۰ سد یکی از برخوردارترین استان‌های کشور در داشتن ظرفیت ایجاد صنعت هیدروتوریسم در حوزه رودخانه‌ها به شمار می‌رود .

محمد ابراهیم یخکشی در گفت و گو با خبرنگار ایرنا از هیدروتوریسم به عنوان ظرفیت پردرآمدی در حوزه منابع آبی نام برد و توضیح داد: از سال ۱۳۹۵ تا کنون سعی شده است تا تعدادی از سدهای مازندران برای واگذاری به سرمایه‌گذاران داخلی برای اجرایی شدن گردشگری آبی عملیاتی شود. وی گفت : شناسایی و مطالعه ظرفیت‌های گردشگری تاسیسات مهم آبی مازندران صورت گرفت و فراخوان اجرای این طرح‌ها در سدهای شهید رجایی ، صلاح الدین کلا و سنبل رود صورت گرفته است و این هفته علاوه بر سد صلاح الدین کلا ، به‌طور همزمان بهره‌برداری از فاز اول گردشگری آبی مجموعه سد برنجستانک و همچنین عملیات اجرایی گردشگری آبی دو پروژه دیگر از جمله سد الیمالات و آب‌بندان اسب‌چین آغاز شد.

یخکشی با بیان این نکته که مطالعات زیر ساختی و شناسایی ظرفیت‌های هریک از منابع و ابنیه آبی مازندران برای شناخت امکانات و توانمندی‌ها انجام شده است ، افزود : اجرایی شدن طرح‌های گردشگری در محیط پیرامونی منابع آبی هم اکنون با اتکا به بخش خصوصی صورت می‌گیرد. وی حمایت دولتی از این بخش را در زمینه کمک به پرداخت تسهیلات بانکی دانست تا روند اجرای این طرح‌ها را سرعت ببخشد و تصریح کرد : برای ۶ پروژه گردشگری آبی ۱۶۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری شد که ۱۶۰ نفر به‌صورت مستقیم مشغول به کار خواهند شد.

مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای مازندران بازگشت سرمایه این طرح‌ها را کمتر از پنج سال ذکر کرد و

گفت: این مجموعه‌ها فرصت مناسبی را برای گذراندن اوقات فراغت برای مردم ما فراهم خواهند کرد و ما نیز می‌توانیم از تاسیسات آن استفاده بهره‌ورانه و چند منظوره داشته باشیم.

شناسایی ۱۰۰ آبنندان گردشگری در مازندران

وی به شناسایی ۱۰۰ آبنندان با ظرفیت مناسب گردشگری آبی در استان اشاره کرد و گفت: عملیات اجرایی ایجاد زیر ساخت های گردشگری تفریحی و توریستی در پنج آبنندان استان شروع شده است. یخکشی هدف از اجرای طرح گردشگری در آبنندان ها را ایجاد اشتغال، افزایش درآمد و حفظ آداب و رسوم و فرهنگ روستایان عنوان کرد و در عین حال تصریح کرد: اولویت اول در آبنندان ها کشاورزی است تا به کشاورزی، پرورش ماهی و همچنین زیستگاه پرندگان آسیب زده نشود. مدیر عامل شرکت آب منطقه ای مازندران با ذکر این نکته که در سرمایه گذاری توسط خود افراد روستا و شوراهای دهیارهای منطقه مقدم بر دیگران هستند، ادامه داد: در صورتی که مردم محلی و دهیارها موفق به سرمایه گذاری نشوند می‌توانند یک سرمایه گذار معرفی کنند. آبنندان، استخر یا تالاب دست ساز خاکی و بسیار بزرگ است که از گود کردن و خاکبرداری یک محدوده و ریختن و کوبیدن و ایجاد دیواره خاکی دور این محدوده به وجود می‌آید تا روان آب‌ها در آن برای بهره برداری کشاورزی ذخیره شود. این سازه ذخیره ساز آب کشاورزی، مختص استان های شمالی کشور است که در مازندران به آن "اندون" نیز می‌گویند.

گردشگری آبی در سواحل رودخانه‌های پرآب

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای مازندران با تاکید بر این نکته که اجرای طرح های گردشگری رودخانه‌های استان مورد نظر است، گفت: با توجه به ظرفیت بالای موجود، مجریان طرح های

گردشگری رودخانه‌ها مورد حمایت جدی قرار می‌گیرند.

یخکشی با اشاره به این نکته که شرکت آب منطقه‌ای مازندران به دنبال استفاده از ظرفیت گردشگری رودخانه‌ها برای استفاده شهروندان است، افزود: شهرداری‌ها می‌توانند به عنوان سرمایه‌گذار و مجری طرح‌های گردشگری رودخانه‌ها وارد عمل شوند.

وی ادامه داد: رودخانه‌ها موهبت الهی هستند که در زیباسازی فضای شهرها تاثیر بسزایی دارند و می‌بایست از این فضا استفاده شود.

یخکشی با بیان این که هزینه تهیه طرح جامع سیلاب رودخانه‌های حوزه شهری را شرکت آب منطقه‌ای پرداخت می‌کند، تصریح کرد: این شرکت آماده واگذاری مدیریت رودخانه‌های حوزه شهری در قالب تفاهم‌نامه به شهرداری‌ها است.

عبور حدود ۵۰۰ کیلومتر از مجموع هفت هزار کیلومتری رودخانه‌های مازندران از درون شهرها به عنوان ظرفیت قابل استفاده برای اجرای طرح‌های گردشگری است و طبق آمار شرکت آب منطقه‌ای استان تاکنون ۱۳ قرارداد واگذاری رودخانه‌های پر آب و دائمی در شهرهای استان با شهرداری‌ها منعقد شده است.

شرکت آب منطقه‌ای به عنوان متولی رودخانه‌ها به دنبال تغییر رویکرد و نگاه سنتی در زمینه اعلام حریم رودخانه‌ها است و به همین منظور با امضای تفاهم‌نامه همکاری با شهرداری‌ها و بخش خصوصی، تلاش دارد تا طرح‌های گردشگری در حریم رودخانه‌ها اجرا شود.

هراز، تجن، شیررود، سردابرو، چشمه کیله، بابلرود و تلار از مهمترین رودخانه‌های استان مازندران هستند که آب دائمی در تمام طول فصول سال داشته و بویژه اینکه این رودخانه‌ها در یک مسیر نه چندان طولانی از کوه به جلگه سرازیر شده و با مناظر طبیعی بی نظیر خود جاذبه‌های بسیاری برای گردشگری آبی دارند.

۹۰ درصد فرونشست‌ها در ایران با برداشت از منابع آب زیرزمینی ارتباط مستقیم دارد؛ بحران فرونشست زمین در انتظار دشت‌های ۴ استان - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۲

مدیرکل دفتر بررسی مخاطرات زمین‌شناسی: خطر فرونشست بسیاری از دشت‌های کشور را تهدید می‌کند، ولی این پدیده به‌صورت ویژه در دشت‌های استان‌های البرز، تهران، سمنان و اصفهان وجود دارد که تهیه نقشه پهنه فرونشست این مناطق در دستور کار است

فرونشست زمین پدیده تقریباً نوظهوری است که بیش از ۱۵۰ کشور از جمله ایران با آن درگیر هستند؛ فرونشست می‌تواند در اثر پدیده‌های طبیعی زمین‌شناسی مانند زمین‌لرزه، انحلال سنگ‌های گچی، نمکی یا آهکی، آب شدن یخ‌ها و حرکت آرام پوسته و خروج گدازه از پوسته جامد زمین یا فعالیت‌های انسانی مانند معدن‌کاری، برداشت سیالات زیرزمینی مانند آب‌های زیرزمینی، نفت یا گاز ایجاد شود؛ اما به گفته کارشناسان، کاهش شدید سطح آب‌های زیرزمینی در نتیجه برداشت‌های بی‌رویه مهم‌ترین دلیل فرونشست زمین در ایران است. زمانی که یک سفره آبی زیرزمینی خالی می‌شود، زمین آن قسمت مانند اسفنجی که آب آن کشیده شده جمع می‌شود و در آن بخش از زمین حفره‌ای ایجاد می‌شود که دیگر حتی با تزریق آب نیز قابل برگشت نیست، درواقع آن بخش از زمین دیگر مرده به حساب می‌آید.

به گفته مدیرکل دفتر بررسی مخاطرات زمین‌شناسی و زیست‌محیطی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، خطر فرونشست بسیاری از دشت‌های کشور را تهدید می‌کند، ولی این پدیده به‌صورت ویژه در دشت‌های استان‌های البرز، تهران، سمنان و اصفهان وجود دارد که تهیه نقشه پهنه فرونشست این مناطق در دستور کار است.

رضا شهبازی از وارد شدن داده‌های نقشه پهنه گسلی شش کلان‌شهر به فاز داوری خبر داد و با بیان این که

پس از تأیید، این داده‌ها منتشر خواهد شد، به ایسنا گفت: علاوه بر آن نقشه فرونشست دشت‌های چهار استان در دستور کار است که امیدواریم تا پایان سال جاری منتشر شود.

مدیرکل دفتر بررسی مخاطرات زمین‌شناسی و زیست‌محیطی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور با اشاره به اجرای پروژه تهیه نقشه گسل‌های کلان‌شهرها با تأکید بر این که تهیه این نقشه‌ها یک پروژه ادامه‌دار است، افزود: تمامی طرح‌ها در این زمینه در جریان است و این که بخواهیم به‌زودی اطلاعاتی از این پروژه اعلام کنیم، ممکن نیست؛ چراکه شناسایی گسل در کلان‌شهرها کار دشواری است، زیرا گسل‌ها با عوارض شهری و ساخت‌وسازها پوشیده شده است.

وی با تأکید بر این که بر این اساس شناسایی گسل‌ها در مناطق شهری با روش‌های رایجی که گسل‌ها شناسایی می‌شوند، دشوار است، خاطرنشان کرد: در برخی مواقع شرایطی فراهم شد که بتوانیم به گسل‌ها دسترسی داشته باشیم که نمونه آن احداث بزرگراه همت به سمت شمال کرج است که به‌طور تصادفی در فرآیند خاک‌برداری، گسل شمال تهران به سمت شمال شهر کرج نمایان و باعث شد که تیم تحقیقاتی ما مطالعاتی را بر روی این گسل انجام دهند.

شهبازی با تأکید بر این که این مطالعات در کلان‌شهرهای تهران، کرج، مشهد، تبریز، کرمان و شیراز به صورت مشخص در حال اجراست، ادامه داد: از سوی دیگر سازکار اجرای این پروژه و اعلام نتایج آن در سازمان زمین‌شناسی پیچیده است؛ چراکه قبل از آن که داده‌ها در اختیار عموم قرار گیرد، باید در شورای ارزیابی این سازمان مورد داوری قرار گیرد و در صورت تأیید این شورا، نتایج به مرحله انتشار خواهد رسید.

وی تأکید کرد: داده‌های مربوط به پروژه نقشه گسل‌ها در مرحله داوری در شورای ارزیابی این سازمان قرار دارد و اگر مورد تأیید قرار گیرد، در سال آینده اطلاعات جدیدی درباره گسل‌های برخی از کلان‌شهرهای کشور منتشر خواهیم کرد.

تهیه نقشه‌های جدید فرونشست در دشت‌های پر مخاطره کشور

مدیرکل دفتر بررسی مخاطرات زمین‌شناسی و زیست‌محیطی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور تهیه نقشه‌های جدید فرونشست دشت‌های کشور را از دیگر برنامه‌های در دستور کار این سازمان نام برد و خاطرنشان کرد: این نقشه‌ها در سطح ملی تهیه می‌شود که امیدواریم نقشه‌های فرونشست زمین تا پایان سال جاری آماده شود.

وی با اشاره به خطر فرونشست بسیاری از دشت‌های کشور اظهار کرد: این پدیده به صورت ویژه در دشت‌های استان‌های البرز، تهران و سمنان و به ویژه اصفهان وجود دارد که تهیه نقشه پهنه فرونشست این مناطق در دستور کار قرار دارد.

شهبازی با تأکید بر این که دشت‌های استان اصفهان در شرایط نامناسب فرونشست قرار دارند، گفت: نرخ فرونشست در دشت اصفهان به عنوان یک مؤلفه بالاست، اما وقتی با سایر مؤلفه‌ها بررسی می‌شود، خطر فرونشست را بیش‌تر می‌کند؛ چرا که این پدیده در مناطق مسکونی، جمعیتی و جاده‌ها که زیرساخت و امکانات وجود دارد و سازه‌های حساسی مانند نیروگاه و فرودگاه احداث شده، رخ داده است.

دشت اصفهان چشم‌انداز خوبی به لحاظ تغذیه آبخوان‌ها ندارد

این محقق حوزه مخاطرات با اشاره به موقعیت زمین‌شناسی خاص و اقلیم خشک و نیمه‌خشک استان اصفهان با تأکید بر این که دشت اصفهان چشم‌انداز خوبی به لحاظ تغذیه آبخوان‌ها ندارد، توضیح داد: زاینده‌رود به عنوان عامل تغذیه آبخوان‌ها خشک شده و این شرایط دشت‌های اصلی استان اصفهان را با چالش فرونشست روبه‌رو کرده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد دشت‌های پیرامون منطقه که از زاینده‌رود تغذیه می‌کردند و همچنین شهرهای دامنه، اردستان، کاشان و ورزنه بسیار متأثر از فرونشست است.

مدیرکل دفتر بررسی مخاطرات زمین‌شناسی و زیست‌محیطی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی

کشور با اشاره به این که فرونشست زمین در اصفهان از دهه ۴۰ آغاز شد و از دهه ۸۰ به عنوان مخاطره خود را نشان داد، یادآور شد: دشت کاشان- اردستان که رودخانه دائمی ندارد، به بارش وابسته بوده و این درحالی است که کشور در مدت یک‌دوره ۲۰ ساله (از سال ۱۳۷۷ تا ۱۳۹۷) خشک‌سالی را تجربه کرد و از همین بازه زمانی فرونشست به صورت عمده در سطح کشور رخ داد.

بحران فرونشست زمین در دشت اصفهان

فرونشست زمین که به آن زلزله خاموش می‌گویند، پدیده‌ای است که بر اثر خالی شدن آب بافت‌های متراکم و لایه‌های زیرین سطح زمین رخ می‌دهد که در نتیجه آن سطح زمین به صورت تدریجی و در برخی موارد به صورت ناگهانی فرو می‌نشیند. این نشست باعث ایجاد ترک و شکاف‌هایی در زمین می‌شود و بر الگوی جریان‌های زیرزمینی و سطحی، تغییر کیفیت آب‌های زیرزمینی، تغییر شکل سطح زمین و سیل‌خیزی مناطق تأثیر می‌گذارد.

بر پایه نتایج مطالعات اخیر سازمان زمین‌شناسی، دشت اصفهان به‌ویژه مناطقی که از زاینده‌رود تغذیه می‌کرده، نواحی شمال شهر اصفهان و منطقه رهنان، فرودگاه شهیدبهبشتی، کوهپایه و همچنین شهرهای دامنه، اردستان، کاشان، ورزنه، برخوار، خوراسگان، شهرضا، سجزی و دشت مهیار بسیار متأثر از پدیده فرونشست هستند.

بررسی ۳۵ محدوده مطالعاتی (دشت) به لحاظ سطح آب زیرزمینی و فرونشست در استان اصفهان حاکی است که از این تعداد هشت محدوده آزاد، ۱۷ محدوده ممنوعه و ۱۰ محدوده ممنوعه بحرانی بوده و آثار فرونشست زمین در این ۲۷ دشت ممنوعه مشاهده شده است.

هشت محدوده آزاد که وضعیت مناسب‌تری از نظر سطح آبخوان دارند، شامل مناطق انارک، نائین، خور، جندق، بیاضه، بختیاری، گاوخونی و چوپانان است؛ اما ۱۰ محدوده ممنوعه بحرانی دشت‌های مهیار

شمالی، مهیار جنوبی، کاشان، گلپایگان، اصفهان-برخوار، اردستان، باد- خالد آباد، دامنه، مورچه خورت و نجف آباد را شامل می‌شود که همگی درگیر فرونشست زمین هستند.

نبود توازن بین برداشت و تغذیه آبخوان عامل فرونشست

برداشت بی‌رویه از منابع آب زیرزمینی خارج از توان آبخوان و نبود توازن بین برداشت و تغذیه منابع آب زیرزمینی از مهم‌ترین عوامل بروز فرونشست زمین است، به گونه‌ای که بیش از ۹۰ درصد فرونشست‌ها در ایران و جهان با برداشت از منابع آب زیرزمینی ارتباط مستقیم دارد.

آمارها نشان می‌دهد استان اصفهان در چهاردهه اخیر نزدیک به ۱۲ میلیارد مترمکعب کسری مخازن آب زیرزمینی داشته است و بیش‌ترین کسری مخازن آب و فرونشست زمین در استان در امتداد رودخانه زاینده‌رود و باغ‌ها بوده است.

معاون سازمان حفاظت محیط زیست: فارس در منابع آب زیرزمینی به فاجعه نزدیک

می‌شود - خبرگزاری ایسنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۲

ایسنا/فارس معاون محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست به تشریح عدد کسری آب مخزن زیر زمینی پرداخت و به صورت تجمعی به این عدد در فارس اشاره و بیان کرد: با عدد ۱۰ میلیارد مترمکعبی کسری تجمعی مخازن آب زیر زمینی در فارس مواجه هستیم که در واقع در حال نزدیکی به یک فاجعه است. احمدرضا لاهیجان‌زاده سه‌شنبه ۱۲ اسفند در آیین افتتاح نخستین کنفرانس تنوع زیستی فارس که به شکل مجازی در شیراز آغاز به کار کرد، به تنوع زیستی تالاب‌ها اشاره و بیان کرد: خدمات تنوع زیستی، بخش مغفول مانده در کل مجموعه علمی کشور است در حالی که هرچه قدر بتوانیم خدمات اکوسیستمی را تبدیل به کمیت کنیم در مباحث بین بخشی بهتر می‌توانیم از ثروت‌های ملی دفاع کنیم.

او با بیان اینکه بخش زیادی در تنوع زیستی دنیا در تالاب‌ها نهفته است، از فارس به عنوان نگین طبیعت ایران یاد و با اشاره به ظرفیت‌های این استان بیان کرد: سه پارک ملی، هشت منطقه حفاظت شده، دو پناهگاه حیات وحش و ۲۱ منطقه شکار ممنوع در این استان وجود دارد که مجموع اینها صدها هزار عرصه را پوشش می‌دهد.

معاون محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست عنوان کرد: فارس یکی از استان‌های پهناور کشور است که با توجه به وسعت و ویژگی‌های طبیعی انتظار بالا بودن تنوع اکوسیستمی هم در آن وجود دارد. به گفته لاهیجان‌زاده، طی چند دهه گذشته اتفاقات ناگواری در حوزه محیط زیست در کشور حادث شده و مشابه این مهم در دیگر نقاط دنیا هم شاهد هستیم.

او با بیان اینکه به دلیل اینکه اقلیم ایران، یک اقلیم خشک و نیمه خشک است، اکوسیستم این کشور شکننده است، خاطرنشان کرد: در زمینه مدیریت آب به گونه‌ای عمل کرده‌ایم که بیشترین حجم آب

تجدیدپذیر را از سفره‌های زیر زمینی در یک بازه زمانی کوتاه استفاده کردیم.

معاون محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست به تشریح عدد کسری آب مخزن زیر زمینی پرداخت و به صورت تجمعی به این عدد در فارس اشاره و بیان کرد: با عدد ۱۰ میلیارد مترمکعبی کسری تجمعی مخازن آب زیر زمینی در فارس مواجه هستیم که در واقع در حال نزدیکی به یک فاجعه است. لاهیجان‌زاده ادامه داد: در فارس یک گردش آب تقریباً ۲۱ میلیارد متر مکعبی داریم اما حق آبه‌ای که برای محیط زیست حتی در مطالعات اخیری که در سازگاری با کم آبی مشخص شده، رقم ۸۰۰ میلیون مترمکعبی است در حالی که مطالعات نشان می‌دهد که کف نیاز آبی برای پایداری نسبتاً مناسب رودخانه و تالاب‌ها حدود ۱,۵ میلیون متر مکعب آب است.

او با تاکید بر اینکه برای تنوع زیستی در ایران همه افراد باید کمک کنند، گفت: یکی از پیامدهای خشک شدن تالاب‌ها، بروز پدیده گرد و غبار است که ما در برخی استان‌ها مانند خوزستان و سیستان و بلوچستان با شرایط سخت این فعالیت مواجه شدیم.

معاون محیط دریایی و امور تالاب‌های سازمان محیط زیست همچنین بیان کرد: برداشت بی رویه از آب‌های زیر زمینی و سطحی نیز موجب پایین رفتن سفره‌های آب، کاهش رطوبت خاک و افزایش پدیده گرد و غبار شده است.

لاهیجان‌زاده همچنین با بیان اینکه نزدیک به ۳۲ میلیون هکتار از عرصه‌هایی که می‌توانند موجب کانون گرد و غبار با درجه بندی‌های مختلف شوند، شناسایی شده‌اند، تصریح کرد: از مجموع ۳ میلیون هکتار از عرصه‌های تالابی کشور، نزدیک به یک و نیم میلیون هکتار پتانسیل برخاستن گرد و غبار را دارند.

این مقام مسئول با بیان اینکه تالاب گاوخونی شرایط بدی دارد، افزود: مطالعه‌ای تحت عنوان نجات بخشی رودخانه زاینده رود آماده شده که انتهای این نجات بخشی، نجات تالاب گاوخونی است. برای تالاب‌های فارس نیز این برنامه پیش‌بینی شده است.

یک مقام مسئول اعلام کرد: کاهش ۲۸ درصدی بارش‌ها نسبت به متوسط بلند مدت - خبرگزاری مهر مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۳

قائم مقام شرکت مدیریت منابع آب ایران، از کاهش ۲۸ درصدی بارش‌های کشور در سال آبی جاری (از ابتدای مهرماه تاکنون) نسبت به متوسط بلند مدت و ۴۱ درصد کاهش نسبت به مدت مشابه سال گذشته خبر داد.

به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از صدا و سیما، محمد حاج رسولی‌ها با اشاره به اینکه شرایط بارش‌ها در ۱۹ استان کشور نسبت به میانگین بلند مدت بسیار کم است افزود: بارش‌ها در استان‌های سیستان و بلوچستان، خراسان رضوی و هرمزگان نسبت به متوسط بلند مدت با بیش از ۵۰ درصد کاهش مواجه است.

وی گفت: میزان بارش‌های استان‌های تهران، قزوین، البرز، آذربایجان شرقی و همدان نسبت به میانگین بلند مدت با ۱۰ درصد افزایش مواجه است.

قائم مقام شرکت مدیریت منابع آب ایران با بیان اینکه ورودی سدهای کشور هم اکنون ۱۴ میلیارد و ۸۰۰ میلیون مترمکعب است ادامه داد: این رقم نسبت به سال گذشته با ۲۱ درصد کاهش مواجه است که این مقدار با توجه به نزدیک شدن به فصل گرم با کاهش بیشتری نیز مواجه خواهد شد.

حاج رسولی‌ها با اشاره به اینکه حجم مخازن سدهای کشور هم اکنون ۲۷ میلیارد و ۸۰۰ میلیون مترمکعب است که نسبت به سال گذشته با ۲ میلیارد کاهش مواجه است. گفت: طبق پیش‌بینی‌ها سازمان هواشناسی در روزهای باقی مانده از اسفند و فروردین ماه بارش قابل توجهی وجود نداریم و اگر بارش نرمالی نیز رخ بدهد تأثیر چندانی در جبران کسری‌ها نخواهد داشت.

وی افزود: طبق آمارهای ایستگاه‌های وزارت نیرو از میزان بارش‌ها، بیش از ۳۰ درصد بارش‌های کشور

در ماه‌های دی و بهمن رخ می‌دهد که امسال در این دو ماه نسبت به ۵۳ سال گذشته، کمترین مقدار بارش رخ داده است.

قائم مقام شرکت مدیریت منابع آب ایران اضافه کرد: با توجه به مدیریت انجام شده در مخازن سدهای کشور برای تأمین آب شرب مشکلی وجود ندارد، اما برای تأمین آب مورد نیاز کشت بهاره و تابستانه در برخی از استان‌ها با محدودیت مواجه خواهیم شد.

اجرای پروژه انتقال آب از سواحل چابهار به ۳ استان شرقی کشور؛ آب دریای عمان ۸ سال دیگر به مشهد می‌رسد - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۳

ماجرای کمبود آب در ایران به‌ویژه استان‌های شرقی و مرکزی چنان جدی شده است که شورای عالی آب در مصوبه‌ای انتقال آب از دریاها را برای استفاده در این استان‌ها تصویب کرد، مصوبه‌ای که انتقال آب از هرمزگان به فلات مرکزی (آبان امسال به بهره‌برداری رسید) و انتقال آب از دریای عمان به سه استان شرقی بخش‌های مهم آن هستند. اجرای پروژه انتقال آب از سواحل چابهار به سه استان شرقی ایران که به‌عنوان یک ابرپروژه در حوزه تأمین آب پایدار در کشور مطرح است، پس از فراز و نشیب‌های بسیار عملیات مطالعاتی و کارشناسی آن به‌زودی آغاز می‌شود.

این پروژه که شیرین‌سازی و انتقال آب از سواحل چابهار به سه استان سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و رضوی را برعهده دارد، از نظر ابعاد و حجم سرمایه‌گذاری بزرگ‌ترین پروژه آب‌رسانی در کشور به‌شمار می‌رود که با اجرای آن حدود ۱۲ میلیون نفر جمعیت ساکن این استان‌ها در بخش صنعت و خدمات از آن بهره‌مند خواهند شد. این پروژه بزرگ قرار است توسط بخش خصوصی به نام شرکت تابش متشکل از ۹ شرکت هلدینگ از سراسر کشور عملیاتی شود که هزینه اجرای آن حدود ۲/۵ میلیارد یورو برآورد شده است و در افق طرح انتقال آب از چابهار به مشهد دست‌کم حدود هشت سال به‌طول می‌انجامد. تفاهم‌نامه انتقال آب از سواحل چابهار به استان‌های سیستان و بلوچستان، خراسان رضوی و جنوبی با حضور معاون وزیر نیرو و استانداران این مناطق شهریورماه سال گذشته در مشهد به امضاء رسید. مطالعات طرح انتقال آب از سواحل چابهار به استان‌های شرقی کشور نیز سال ۱۳۹۵ از سوی وزارت نیرو به شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی واگذار شد و پس از آن مطالعات مهندسی این طرح توسط شرکت تابش به مدت دو سال انجام شد. اکنون این مطالعات به مراحل پایانی خود رسیده و به‌زودی

سواحل چابهار شاهد عملیات اجرایی طرح بزرگ انتقال آب به شرق کشور خواهد بود. در باب ضرورت انتقال آب از سواحل چابهار به مشهد، همین بس که خراسان رضوی اکنون یکی از بحرانی‌ترین استان‌ها از نظر افت آب‌های زیرزمینی در کشور به‌شمار می‌رود؛ به‌طوری‌که منابع آب زیرزمینی این استان با کسری یک‌هزار و ۲۸ میلیون مترمکعب در سال مواجه است. هم‌اکنون چاه‌ها و منابع زیرزمینی سهم ۸۵ درصدی در تأمین آب مصرفی استان خراسان رضوی با جمعیت ۶/۴ میلیون نفر دارند.

توزیع ۷۵۰ میلیون مترمکعب آب در استان‌های شرقی کشور مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی در این‌باره به ایرنا گفت: اجرای طرح انتقال آب از سواحل چابهار به سه استان شرقی ایران جهش بزرگ در صنعت آب کشور به‌شمار می‌رود که رونق، اشتغال‌زایی و تأمین آب پایدار مورد نیاز را دربر خواهد داشت. محمد علایی افزود: تأمین کمبود آب بخش صنعت، خدمات و شرب در شرق کشور از اهداف اصلی و نهایی طرح انتقال آب از سواحل چابهار است که در افق نهایی طرح قرار است، ۷۵۰ میلیون مترمکعب آب‌شیرین در استان‌های شرقی کشور توزیع شود.

۱۲ میلیون نفر از آب سالم آشامیدنی بهره‌مند خواهند شد مدیرعامل شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی ادامه داد: با انتقال آب از دریای عمان به شرق کشور ۱۲ میلیون نفر در استان‌های سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و رضوی از مزایای آن بهره‌مند می‌شوند. علایی با بیان این‌که مطالعات این طرح در سال ۹۵ به این شرکت ابلاغ شد، گفت: علت واگذاری مطالعات این طرح به این شرکت، تجربه مطالعه و اجرای موفقیت‌آمیز انتقال آب از سد دوستی به مشهد

بوده است.

وی افزود: مطالعات طرح انتقال آب از سواحل چابهار به شرق کشور با تصویب وزارت نیرو به مدت دو سال توسط کنسرسیومی متشکل از چهار مشاور آب و نظارت شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی انجام شد که با اخذ مجوزهای لازم، نظیر تخصیص آب از دریا، مطالعات زیست‌محیطی و اختصاص زمین تصفیه‌خانه اکنون آماده اجرا توسط بخش خصوصی است.

علایی ادامه داد: شرکت تابش مخفف تکاپوی تأمین آب و برق شرق کشور، مجموعه‌ای از سرمایه‌گذارانی است که اجرای طرح انتقال و شیرین‌سازی آب از سواحل چابهار به شرق کشور را برعهده دارند.

وی با بیان این که برآورد هزینه برای انجام مرحله اول طرح انتقال آب از سواحل چابهار به استان‌های شرقی کشور پس از اعمال مهندسی ارزش کاهش قابل‌توجهی یافته است، گفت: پیش از این هزینه اجرای طرح ۳/۲ میلیارد یورو برآورد شده بود که این میزان با محاسبات مهندسی ارزش به ۲/۵ میلیارد یورو کاهش یافت.

سهم خراسان رضوی از آب سواحل چابهار ۱۲۰ میلیون مترمکعب آب است

قائم‌مقام شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی نیز گفت: در فاز اول اجرای طرح انتقال آب از سواحل چابهار به شرق کشور سهم خراسان رضوی ۱۲۰ میلیون مترمکعب، سهم سیستان و بلوچستان ۲۲۸ میلیون مترمکعب و سهم خراسان جنوبی ۶۰ میلیون مترمکعب در سال تعیین شده است.

علی‌رضا طاهری افزود: آب انتقالی از سواحل چابهار به شرق کشور برای مصارف صنعت و خدمات پیش‌بینی شده و قیمت هر مترمکعب آن در شرایط حاضر و برای انتهای خط ۲/۹ یورو برآورد شده است.

وی ادامه داد: هم‌اکنون طرح‌های سازگاری با کم‌آبی در خراسان‌رضوی با قدرت در حال اجراست؛ اما بررسی‌ها نشان داده که اگر بیش‌ترین صرفه‌جویی و بهره‌وری و کم‌ترین اسراف را در مصرف آب داشته باشیم، باز هم در مشهد و خراسان‌رضوی با کمبود آب مواجه هستیم.

تأمین آب مشهد دغدغه مشترک مسئولان ملی و محلی
قائم‌مقام شرکت آب منطقه‌ای خراسان‌رضوی گفت: تأمین آب مشهد به‌عنوان بزرگ‌ترین کلان‌شهر مذهبی دنیا با بیش از ۳/۵ میلیون نفر جمعیت ثابت و ۳۰ میلیون زائر و مسافر سالانه، هم‌اکنون دغدغه مشترک مسئولان ملی و محلی به‌شمار می‌رود.

وی با اشاره به لزوم اجرای طرح‌های پایدار برای تأمین آب مشهد افزود: بهره‌برداری بهینه از منابع آب‌های هزارمسجد، استفاده از آب‌های کشورهای افغانستان، تاجیکستان و ترکمنستان و انتقال آب از دریای عمان به شرق کشور از جمله این طرح‌هاست که پیگیر عملیاتی شدن آن‌ها هستیم.

طاهری ادامه داد: در حال حاضر عمده تأمین آب مشهد از طریق منابع زیرزمینی شامل ۴۵۷ حلقه چاه تأمین می‌شود و چهار سد ارداک، طرق، کارده و دوستی و دو قنات امامیه و قاسم‌آباد نیز منابع دیگر تأمین آب مشهد به‌شمار می‌روند.

وی گفت: هم‌اکنون نیاز سالانه آب مشهد حدود ۲۲۰ میلیون مترمکعب در سال برآورد می‌شود که برای سال ۱۴۲۰ با جمعیت حدود پنج میلیون نفر نیاز آب شهر با توجه به روند افزایش جمعیت ۳۲۰ میلیون مترمکعب در سال پیش‌بینی شده است.

انتقال آب از سواحل چابهار بزرگ‌ترین طرح آب‌رسانی کشور به‌شمار می‌رود
مدیرعامل و عضو هیئت مدیره شرکت تکاپوی آب و برق شرق منطقه آزاد چابهار، معروف به تابش نیز

گفت: طرح توسعه و تأمین پایدار آب شرق کشور در قالب انتقال آب از سواحل چابهار بزرگ‌ترین طرح آب‌رسانی کشور به‌شمار می‌رود که اجرای آن توسط این شرکت که متشکل از ۹ شرکت هلدینگ است، عملیاتی خواهد شد.

امیر مقدم افزود: در سال ۱۳۹۷ بیش از ۱۶ شرکت به فراخوان وزارت نیرو برای اجرای پروژه انتقال آب از سواحل چابهار به شرق کشور دعوت شدند که براساس معیارهای سختگیرانه و علمی از بین این شرکت‌های حرفه‌ای و توانمند ۹ شرکت با بالاترین توانمندی و قابلیت تخصصی انتخاب شدند که این شرکت‌ها در قالب شرکت تابش مسئولیت عملیاتی کردن این طرح بزرگ را برعهده گرفتند.

وی ادامه داد: مطالعات شناختی اجرای این پروژه توسط شرکت آب منطقه‌ای خراسان رضوی انجام شد و مطالعات مهندسی آن توسط شرکت تابش در قالب بسته‌های اقتصادی، امنیتی، فنی، مهندسی، زیست‌محیطی، اجتماعی طی دو سال با یک‌سری اقدامات پیچیده و زمان‌بر انجام شد که در روزهای آتی عملیات اجرایی این طرح آغاز خواهد شد.

مدیرعامل شرکت تابش با بیان این‌که طول عملیات لوله‌گذاری این پروژه بزرگ آب‌رسانی از مبدأ تا مقصد یک‌هزار و ۵۳۰ کیلومتر پیش‌بینی شده است، گفت: این طرح دارای ۱۲۳ ایستگاه پمپاژ، ۲۰ نیروگاه برق به ظرفیت ۹۰۰ مگاوات، یک میلیون مترمکعب مخزن بتنی ذخیره آب است و در افق طرح قابلیت تولید ۷۵۰ میلیون مترمکعب آب شیرین در سال دیده شده است.

وی افزود: این پروژه دارای مجوز پدافند غیرعامل، تخصیص از وزارت نیرو در سه استان شرقی و مجوز زیست‌محیطی است. مقدم برآورد هزینه اجرای فاز اول این پروژه را ۲/۵ میلیارد یورو عنوان کرد و ادامه داد: طبق پیش‌بینی‌های انجام شده، عملیات کامل اجرای این طرح از چابهار تا استان خراسان رضوی و مشهد تا سال ۱۴۰۸ تعریف شده است.

تأمین آب در شرق کشور و اشتغال ۱۰ هزار نفر

وی با اشاره به قیمت آب تولیدی از سواحل چابهار در بخش شرب و صنعت گفت: نرخ آب در بخش شرب طبق تفاهم‌نامه با وزارت نیرو براساس تعرفه‌های شرب محاسبه می‌شود؛ اما در بخش صنعت، نرخ واقعی آب از طریق انعقاد قرارداد با صاحبان صنعت اخذ خواهد شد.

مدیرعامل شرکت تابش افزود: طبق پیش‌بینی‌های انجام شده، اجرای پروژه انتقال آب از سواحل چابهار به خراسان رضوی دست‌کم برای ۱۰ هزار نفر اشتغال ایجاد خواهد کرد. در قالب طرح انتقال آب از سواحل چابهار طرح‌های زود هنگام نیز تعریف شده است؛ به‌طوری‌که در منطقه چابهار، تأمین اضطراری آب تا ظرفیت پنج هزار مترمکعب پیش‌بینی شده که می‌توان تا تیرماه ۱۴۰۰ از آن بهره‌برداری کرد.

کدام آب را گل نکنیم - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۳

تهران - ایرنا - ایران کشوری خشک و نیمه خشک است و از لحاظ منابع آبی شرایط مطلوبی ندارد که ۱۳ اسفند روز ملی آب فرصتی است تا در سیاست‌های کلی و مساله آب بازنگری شود تا بتوانیم این بحران را پشت سر بگذاریم.

این یک واقعیت است که ایران با کمبود آب مواجه است، ایران بین ۱۷ کشوری است که با بحران آب مواجه است و همه این کشورها در خاورمیانه یا شمال آفریقا واقع شده اند، البته این معضل فقط مربوط به ما نیست بلکه آمار می گوید ۵۰ درصد مردم دنیا با بحران آب روبرو هستند، عامل اصلی بحران آب در کشور از سوءمدیریت و نبود انسجام در مدیریت آب نشات می گیرد تا جایی که حتی بر سر میزان استفاده آب بین نهادهای مرتبط با کشاورزی و صنعت اختلاف نظر اساسی دیده می شود.

از طرفی مقدار آبی که در کشاورزی و صنعت مصرف می شود بهینه نیست، در کشاورزی به جایگزین کردن آبیاری قطره ای و تحت فشار به جای سنتی نیاز ضروری داریم، بیش از ۹۰ درصد منابع آب تجدیدپذیر ما در بخش کشاورزی مصرف می شود، همه مصرف آب در بخش خانگی و صنعت هشت درصد است، بخش کشاورزی بیش از همه فعالیت های انسان به آب نیاز دارد، تولید همه محصولات کشاورزی و دامی به آب وابسته است، اگر در منطقه ای باران کافی ببارد کشاورزان نیازی به آبیاری محصولات خود ندارند اما اگر بارندگی کافی نباشد آبیاری محصولات ضروری است پس باید روش کار کشاورزی متناسب با شرایط اقلیمی مناطق باشد، مثلاً بهتر است در مناطق کم آب گیاهانی که در مقابل خشکی مقاومت بیشتری دارند کاشته شوند زیرا به دلیل نیاز نداشتن گیاه به آب فراوان هم مقرون به صرفه است و هم مانع شوری زمین در اثر آبیاری با آب کم می شود.

در کنار بخش کشاورزی، صنایع آب بر هم هستند که حجم زیادی از منابع آبی را به خود اختصاص می

دهند، در واقع در صنایع بزرگ آب بر نیز ایراداتی مطرح است که از جمله به عنوان مثال جانمایی های اشتباه و فاصله زیاد از آب دریا در صنایع استان اصفهان می توان اشاره کرد، نباید آب را به کنار صنعت ببریم بلکه باید صنعت را در کنار آب برپا کنیم تا بیشتر از این به شرایط شکننده منابع آبی کشور فشار وارد نشود.

با توجه به آمارهای اعلام شده از سوی صندوق جهانی طبیعت (WWF)، در طول ۱۰ سال آینده بحران کم آبی بیشتر نقاط جهان به ویژه کشور های اروپایی و آسیایی را در بر می گیرد و با توجه به تعریف بانک جهانی چنانچه کشوری سالانه کمتر از هزار متر مکعب آب شرب برای شهروندانش داشته باشد با مشکل جدی کمبود آب مواجه می شود، از این رو برای تامین کردن امنیت آبی کشور با به کارگیری اصول مدیریت پیشرفته آب و با صرفه جویی در مصرف خانگی، صنعتی و کشاورزی به ذخیره منابع آبی کشور می توان کمک کرد.

الگوی نادرست مصرف آب هم وضعیت بحرانی آب در کشور را تشدید می کند، به عنوان مثال سرانه مصرف آب در اتریش که ذخایر آبی آن چند برابر ایران است ۱۱۱ لیتر است اما در ایران ۲۵۰ تا ۳۰۰ لیتر مصرف سرانه آب است که واقعا جای تامل دارد، یکی دیگر از موارد قابل توجه برداشت های بی رویه و غیرقانونی از آبهای زیر زمینی و خالی شدن سفره های زیرزمینی است، تصور کنید که همه آب مصرفی شهر پرجمعیتی مانند یزد از آبهای زیر زمینی تامین می شود و با توجه به کاهش بارندگی ها ریال، اگر آب مصرف شده جایگزین نشود این منابع تا چند سال دیگر می توانند جوابگوی نیاز آبی این شهر باشند، یکی از راه کارهای ارائه شده این است که دولت حتما باید آب شرب را از آب مصرفی جدا کند و کنترل شدیدی روی مصرف آب شرب صورت گیرد.

در دو سال گذشته شاهد بارندگی های خوبی در بیشتر نقاط کشور بودیم که برخی مدعی شدند که زمان خشکسالی به پایان رسیده و وارد ترسالی شدیم در حالی که محققان می گویند بارندگی دو سال اخیر به

معنای پایان خشکسالی نیست و ما همچنان با بحران آب درگیر هستیم.

در واقع انسان با زیاده خواهی خود پوشش گیاهی را در بالا دست تخریب کرد و این سبب شد تا آب چه موقعی که کم باشد و چه زیاد در واقع برای همه نباشد و خسارت ایجاد کند که سیل های اخیر گواه این ادعا است که می توان به سیل های اخیر در دشت ترکمن صحرا، گنبد، ساری و فارس اشاره کرد. اگر به حریم آبرفتی رودخانه ها تجاوز نمی کردیم و عرصه رودخانه ها را تنگ و تنگ نمی کردیم شاهد وقوع سیل های ویرانگر نبودیم.

سیل یک موهبت است اما متأسفانه آن را به مصیبت تبدیل می کنیم و نتایج این تبدیل را در بخش هایی از کشور مانند خوزستان، لرستان و سیستان و بلوچستان دیده ایم ، این سیل ها نباید باعث شود که فکر کنیم آب مازاد داریم و این آب مازاد را مجازیم از این حوضه به آن حوضه منتقل کنیم بلکه باید تلاش کنیم بر اساس قوانین حاکم بر طبیعت ایران چیدمان توسعه را طراحی کنیم.

ایران کشوری است که از دیرباز مردم آن نشان دادند که درک و فراست بالایی برای تطابق با واقعیت های اقلیم کشور دارند و مصداق آن بادگیرها، کاریزها، قنات ها و یخدان ها است، باید تلاش کنیم همچنان به عنوان یک کشور پیشگام و الگو مطرح بمانیم.

کاهش ۱۲ درصدی بارش در حوضه آبریز خزر - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۴

بررسی‌ها نشان می‌دهد که در حوضه آبریز خزر ارتفاع بارش‌ها به ۱۹۶ میلیمتر رسیده که نسبت به بارش‌های سال گذشته با کاهش ۲۶ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۱۲ درصدی داشته است. خبرگزاری میزان - آخرین وضعیت بارش‌ها در سال آبی جدید نشان می‌دهد که از ابتدای سال آبی تا ۱۳ اسفند ۹۹ ارتفاع بارش‌ها در کل کشور به ۱۰۸ میلیمتر رسیده است.

این در حالی است که در مدت مشابه سال قبل بالغ بر ۱۹۶ میلیمتر بارش در حوضه‌های آبریز اصلی به ثبت رسیده که کاهش ۴۱ درصدی را نشان می‌دهد و نسبت به دراز مدت ۵۱ ساله با کاهش ۲۷ درصدی روبرو بوده است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که در حوضه آبریز خزر ارتفاع بارش‌ها به ۱۹۶ میلیمتر رسیده که نسبت به بارش‌های سال گذشته با کاهش ۲۶ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۱۲ درصدی داشته است. در این بین حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان با ۱۸۴ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۴۱ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۲۶ درصدی داشته است.

حوضه آبریز دریاچه ارومیه از ابتدای سال آبی با ۱۵۰ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته افزایش ۳ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۱۱ درصدی را به ثبت رسانده است.

کاهش ۳۳ درصدی بارش در حوضه فلات مرکزی

حوضه فلات مرکزی در مدت مورد بررسی با ۶۳ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۴۷ درصدی و نسبت به دراز مدت ۵۱ ساله با کاهش ۳۳ درصدی روبرو بوده است.

حوضه مرزی شرق نیز با ۱۷ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته کاهش ۸۰ درصدی و نسبت به دراز مدت

کاهش ۷۰ درصدی را به ثبت رسانده است.

گفتنی است حوضه آبریز قره قوم نیز از ابتدای سال آبی جاری با ۵۳ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با

کاهش ۵۲ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۴۵ درصدی را به ثبت رسانده است.

میزان بارش اول مهر تا ۱۳ اسفند (میلیمتر)										
حوضه آبریز اصلی	سال آبی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	سال آبی ۱۳۹۸-۱۳۹۹	متوسط ۵۲ ساله	درصد اختلاف نسبت به		میزان حداقل و حداکثر بارندگی ثبت شده در سال آبی جاری از اول مهر تا ۱۳ اسفند (میلیمتر)				
				سال آبی ۱۳۹۸-۱۳۹۹	متوسط ۵۲ ساله	نام ایستگاه	بارندگی ثبت شده	نام استان	نام ایستگاه	حداقل بارندگی ثبت شده
دریای خزر	۱۹۶	۲۶۵	۲۲۲	-۲۶	-۱۲	رشت	۸۶۵	گیلان	جلفا	۴۲.۳
خلیج فارس و دریای عمان	۱۸۴	۳۱۱	۲۵۰	-۴۱	-۲۶	کشور- سرخاب	۵۴۰.۵	لرستان	محوطه امور آب چابهار	۰
دریاچه ارومیه	۱۵۰	۱۴۵	۱۳۵	۳	۱۱	اشنویه- گلزار چای	۲۸۰	آذربایجان غربی	سلماس- زولا چای	۷۴
فلات مرکزی	۶۳	۱۱۹	۹۴	-۴۷	-۳۳	چلگرد	۵۱۷	چهارمحال و بختیاری	سد بمپور	۸
مرزی شرق	۱۷	۸۳	۵۷	-۸۰	-۷۰	بنرک	۷۹	خراسان جنوبی	هوشک- سراوان	۲
قره‌قوم	۵۳	۱۱۰	۹۷	-۵۲	-۴۵	فریمان	۷۴	خراسان رضوی	چناران	۲۹
کل کشور	۱۰۸	۱۸۳	۱۴۸	-۴۱	-۲۷	رشت	۸۶۵	گیلان	محوطه امور آب چابهار	۰

مدیر دفتر برنامه‌ریزی ستاد احیای دریاچه ارومیه: کف دریاچه ارومیه عمیق شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۴

تبریز- ایرنا- مدیر دفتر برنامه‌ریزی و تلفیق ستاد احیای دریاچه ارومیه با بیان اینکه کف دریاچه ارومیه عمق گرفته است، گفت: این خبر خوب به این معنی است که آب جدید وارد دریاچه شده و نمک‌ها را حل کرده است که نکته بسیار امیدوار کننده‌ای است.

مسعود تجریشی روز پنج‌شنبه در گفت و گو با خبرنگار ایرنا با بیان اینکه افزایش یک متری عمق آب در دریاچه ارومیه اتفاق افتاده است، افزود: امیدواریم با آب بیشتری که به سمت دریاچه ارومیه می‌آید، مردم بتوانند استفاده‌های تفرجگاهی نیز از این پهنه آبی داشته باشند.

وی با تأکید بر اینکه احیای دریاچه ارومیه فرصت طلایی است، گفت: احیای دریاچه ارومیه نشان داد که می‌توانیم مصرف آب کشاورزی را کم کنیم و در عین حال تولیدات را افزایش دهیم.

تجریشی تأکید کرد: باید در این مسیر تا ۵ ساله آینده حرکت کنیم تا مطمئن شویم احیای اکولوژیکی دریاچه ارومیه اتفاق افتاده است.

وی اظهار کرد: برنامه‌ها و اقدامات انجام شده برای احیای دریاچه ارومیه در سال‌های گذشته، می‌تواند الگویی برای دیگر تالاب‌های کشور و مشکلات آبی جاری باشد.

معاون منابع انسانی سازمان حفاظت محیط زیست با بیان اینکه احیای دریاچه ارومیه می‌تواند الگویی برای تمام دنیا باشد، افزود: در کتاب درسی دانش‌آموزان استرالیا به عنوان تجربه و مدیریت ناموفق از دریاچه ارومیه نامبرده شده بود، ولی ما در کوتاه‌ترین زمان با علم، توان و ابتکار داخلی توانستیم دریاچه را احیا کنیم که دستاورد بسیار بزرگی است.

وی ادامه داد: این در حالی است که برای دریاچه آمریکا بیش از ۲۰ سال و دریاچه آرال نیز ۱۰ سال

است که نتوانسته اند کاری انجام دهند، اما ما نشان دادیم با استفاده از کار جمعی، دانش روز و تجربه‌های جهانی می‌توانیم دریاچه ارومیه را احیا کنیم.

تجربشی گفت: فاز تثبیت دریاچه ارومیه را در سال‌های ۹۶ و ۹۷ گذرانندیم و بعد از آن به دنبال این بودیم که با کاهش مصرف آب، بهره‌وری آب را افزایش دهیم و کشاورزی منطقه از حالت سنتی به کشاورزی پیشرفته‌تر تبدیل شود.

وی ادامه داد: از سال ۱۳۹۷ به این سمت حرکت کردیم که چگونه می‌توانیم با آب کاهش یافته که به سمت دریاچه سرریز شده و نیز آب باقی مانده، به معیشت کشاورزان منطقه کمک کنیم.

مدیر دفتر برنامه ریزی و تلفیق ستاد احیای دریاچه ارومیه گفت: بنا بر اعلام وزارت جهاد کشاورزی در این سال‌ها با استفاده از ۴۰ درصد آبی که در پایاب سدها داشتیم، ۱۵ تا ۲۵ درصد تولیدات زراعی و باغی را افزایش دادیم که نشان می‌دهد پیش از این، آب را اسراف می‌کردیم.

وی با اشاره به اینکه در قدم بعدی باید از ۶۰ درصد آب باقی مانده تولیدات کشاورزی افزایش پیدا کند، افزود: یکی از برنامه‌های گسترده این است که روی ۵ محصول اصلی یونجه، گندم، انگور، سیب و چغندر قند متمرکز شویم.

تجربشی اضافه کرد: در خصوص چغندر قند با این روش که مازاد بر تولید نباید از استان خارج شود، برنامه ریزی کردیم و توانستیم با نشاء، آبیاری زیر سطحی و بذرها‌ی مناسب تمام نیاز داخلی استان‌های پیرامونی دریاچه ارومیه را تامین و ادامه فعالیت کارخانه قند میاندوآب را ممکن کنیم.

وی افزود: در گندم نیز سه بذر مختلف که مراکز تحقیقاتی بخش خصوصی تولید کرده بودند، معرفی و امسال در ۴۷ هزار هکتار از ۱۱۷ هزار هکتار اراضی کشت گندم انجام گرفت و این روند تا ۵ سال آینده ادامه پیدا می‌کند.

مدیر دفتر برنامه ریزی و تلفیق ستاد احیای دریاچه ارومیه اظهار کرد: در رابطه با گیاهان دارویی، برنامه

مفصلی از سوی جهاد کشاورزی به عنوان مجری طرح گیاهان دارویی از ۳ سال پیش شروع شده و هر سال ۱۰۰ درصد سطح زیر کشت اراضی گیاهان دارویی افزایش پیدا کرده و سعی کردیم از ظرفیت‌های علمی جهاد دانشگاهی دو استان آذربایجان شرقی و آذربایجان غربی نیز در مورد اینکه چه نوع گیاهان دارویی در این استان‌ها کاشت شود و همچنین احصاء چالش‌ها و موانع موجود در این مسیر، کمک گرفته شود.

وی گفت: ظرفیت بسیار خوب زیر ساختی در حوزه گیاهان دارویی در کشور وجود دارد و دریاچه ارومیه تاکنون از جمله حوضه‌های آبریزی بوده است که ساختار آن معکوس بوده، یعنی ظرفیت کارخانه‌ای وجود داشته، ولی محصول به عمل نمی‌آمد.

تجربشی یادآوری کرد: در حوضه آبریز دریاچه ارومیه سعی کرده ایم به سمت کشت گیاهان کم آبری برویم که دارای ارزش اقتصادی بالایی تری هستند.

وی ادامه داد: تا آخر امسال و حداکثر خرداد ماه سال آینده عمده پروژه‌های سازه‌ای از جمله سردهنه‌ها و همچنین پروژه انتقال آب و تصفیه خانه‌های در نظر گرفته شده برای احیای دریاچه ارومیه به اتمام می‌رسد و در دولت بعدی نیاز به اجرای پروژه‌های سنگین با منابع مالی بالا نخواهیم داشت.

مدیر دفتر برنامه ریزی و تلفیق ستاد احیای دریاچه ارومیه اضافه کرد: فعالیت‌های کاهش مصرف آب کشاورزی از سال ۹۸ شروع شده و برنامه‌ها در سازمان برنامه و بودجه و وزارت کشاورزی به تصویب رسیده و در سال آبی جاری، جهاد کشاورزی در ۴۰ منطقه روستایی به عنوان پایلوت برنامه‌ها را آغاز کرده و سازمان جهانی فائو نیز کمک می‌کند تا از تجربه بین‌المللی برای مصرف آب کمتر و افزایش تولیدات استفاده کنیم.

وی افزود: تمام اقدامات و کارهای مربوط به احیای دریاچه ارومیه در این راستاست که بعد از اینکه پروژه‌های سازه‌ای به اتمام برسند، تا سال ۱۴۰۶ دریاچه به تراز اکولوژیک برسد و پروژه‌هایی اجرایی

شوند که بقیه آب مورد نیاز را تامین کنند.

نمودار تغییرات ۳۰ ساله دریاچه ارومیه بر پایه داده‌های ماهواره‌ای نشان می‌دهد که این دریاچه هنوز با روزهای خوب خود فاصله زیادی دارد و افزایش بارش‌ها و استفاده بهینه از منابع آبی بر اساس سیاست‌های ستاد احیای دریاچه ارومیه می‌تواند ضمن ادامه روند افزایش تراز آب این دریاچه، به احیای کامل آن بیانجامد.

قبل از تشکیل ستاد احیای دریاچه ارومیه تراز این حوزه آبی بسته سالانه به طور متوسط ۴۰ سانتی‌متر کاهش می‌یافت اما در سایه اقدامات دولت تدبیر و امید، روند خشک شدن آن متوقف شد. هرچند تراز یک‌هزار و ۲۷۴ متر به عنوان ارتفاع اکولوژیک دریاچه ارومیه اعلام شده ولی این دریاچه در تراز یک‌هزار و ۲۷۲ متر هم شرایط مطلوب خواهد داشت و بیش از ۹۵ درصد کانون‌های ریزگرد آن رفع خواهد شد.

دریاچه ارومیه در قالب طرح‌های ستاد احیا قرار است ظرف مدت ۱۰ سال / از ۱۳۹۴ / به تراز اکولوژیک خود برسد که حدود یک‌ونیم تا ۲ سال از برنامه عقب است؛ این دریاچه از اواسط دهه ۱۳۸۰ شروع به خشک شدن کرد و بنا بر آمار بین‌المللی تا سال ۲۰۱۵ میلادی حدود ۸۰ درصد از مساحت آن خشک شد.

ذخایر آب کشاورزی مازندران کم شد - خبرگزاری ایرنا مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۷

ساری- ایرنا - مدیرعامل شرکت آب منطقه ای مازندران از کاهش ذخیره آب پشت سدها و آبنندان‌های استان در سال جاری خبر داد و از بهره‌برداران، بویژه کشاورزان خواست تا در استفاده مفید از آب همکاری کنند.

محمد ابراهیم یخکشی روز یکشنبه به خبرنگار ایرنا گفت که هم اکنون آب ذخیره شده پشت سد شهید رجایی ۱۶ درصد و سد البرز هم ۱۰ درصد کمتر از مدت مشابه سال گذشته است. سد شهید رجایی در ساری و سد البرز در سوادکوه ۲ سد مهم و بزرگ استان مازندران هستند.

وی میزان ذخیره آب پشت سد رجایی ساری را ۱۳۸ میلیون متر مکعب برابر با ۸۵ درصد ظرفیت و سد البرز را هم ۱۲۵ میلیون متر مکعب معادل ۸۸ درصد ظرفیت برآورد کرد.

ظرفیت اسمی سد شهید رجایی ۱۶۲ میلیون و سد البرز هم ۱۴۲ میلیون متر مکعب است. این ۲ سد در مجموع حدود ۸۷ درصد ظرفیت ذخیره سازی آب استان را بر عهده دارند و ۱۳ درصد بقیه هم مربوط به ۶ سد کوچک است.

سد الیمالات نور با یک میلیون متر مکعب، برنجستانک قائمشهر حدود چهار میلیون، سنبل رود شیرگاه حدود ۱,۵ میلیون، شیاده بابل پنج میلیون، میجران رامسر هشت میلیون و سد صلاح الدین کلای نوشهر با ۲,۱ میلیون متر مکعب ۶ سد کوچک مازندران هستند. آبرگیری این سدها به خاطر نقشی که در کنترل سیلاب های محلی دارند همواره در حد ۵۰ تا ۶۰ درصد مورد توجه قرار می گیرد.

مجموع ظرفیت ذخیره سازی آب پشت هشت سد فعال مازندران ۳۵۰ میلیون متر مکعب است.

یخکشی کاهش بارندگی بویژه برف را سبب کاهش و روان آب های استان در سال جاری دانست و

گفت که همین وضعیت سبب شده است تا میزان ذخیره آب پشت سدها با کاهش مواجه شود.

کاهش ۲۵ درصدی ذخیره آبنندانها

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای مازندران همچنین از کاهش ذخیره آب بیشتر آبنندان های استان خبر داد و اظهار داشت : ۸۰۰ قطعه آبنندان با ظرفیت حدود ۳۷۰ میلیون متر مکعب آب در استان وجود دارد که تاکنون به طور متوسط ۶۰ درصد از ظرفیت آنها آبیگری شده است که نسب به مدت مشابه سال قبل حدود ۲۵ درصد کاهش نشان می دهد.

وی با ذکر این نکته که امسال شالیکاران بر خلاف سال های گذشته شخم و شیار زمستانه و آب تخت کردن زمین ها را زودتر و در سطح وسیعی شروع کرده اند ، افزود : طبق آمار اداره برنج جهاد کشاورزی استان حدود ۶۰ درصد زمین های شالیزاری آب تخت شده است ، یعنی کشاورزان با استفاده حداکثری از آب های سطحی که به صورت هرز به دریا سرریز می شد ، آن را با مدیریت وارد زمین های کشاورزی کردند. بیشترین نیاز آبی مازندران در بحث کاشت برنج است. طبق بررسی های صورت گرفته هر هکتار از اراضی شالیزاری نیازمند ۱۰ هزار متر مکعب آب است ، اما با مدیریت مصرف آب می توان این نیاز آبی را به حدود هفت هزار متر مکعب در هکتار کاهش داد.

یخکشی با پیش بینی این که احتمالا برای فصل زراعی جاری کشت برنج در مازندران با مشکل کم آبی مواجه نشوند ، تاکید کرد : اما مدیریت مصرف آب با همکاری کشاورزان ضروری است. وی همچنین گفت که همسو با بهینه سازی مدیریت مصرف آب کشاورزی در استان ، نوبت بندی دریافت آب کشاورزی از رودخانه های استان هم آغاز شده است.

مازندران ۱۲۰ رشته رودخانه به طول حدود هفت هزار کیلومتر دارد. آب این رودخانه ها در مسیر عبور برای رسیدن به دریای خزر با ایجاد سردهنه کشاورزی توسط کشاورزان برای آبیاری اراضی مورد

استفاده قرار می‌گیرد. نوبت بندی دریافت آب از رودخانه ها هم با مدیریت زنجیره ای شرکت آب منطقه ای، جهاد کشاورزی، بخشداری ها، دهیاری ها و شوراهای روستاها و در نهایت با اعمال سهمیه توسط میرآب ها در مسیر رودخانه ها اجرایی می‌شود.

مدیرعامل شرکت آب منطقه ای مازندران با بیان این که ۹۰ درصد آب پشت سدهای مازندران مصرف کشاورزی دارد، توضیح داد: هم‌اکنون با همکاری و مشارکت جهاد کشاورزی و کشاورزان لایروبی رودخانه ها و ترمیم سردهنه های کشاورزی با هدف استفاده بهینه از آب جاری رودخانه ها در حال انجام است.

بر اساس اعلام رسمی وزارت نیرو، کلیات برنامه سازگاری با کم‌آبی استان مازندران تصویب شده است. طبق اعلام دفتر مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب و آبفای وزارت نیرو و دبیر کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی، برنامه سازگاری با کم‌آبی استان مازندران در بخش‌های مختلف شرب، کشاورزی و صنعت مورد بحث و بررسی قرار گرفت که با اجرای برنامه ها تا افق ۱۴۰۵ میزان برداشت از منابع آب سطحی و زیرزمینی این استان در مجموع ۴۲۱٫۸ میلیون مترمکعب کاهش خواهد یافت.

در حال حاضر ۲ میلیارد و ۸۰۰ میلیون متر مکعب آب در بخش کشاورزی مازندران مصرف می‌شود. مازندران ۴۶۰ هزار هکتار زمین های کشاورزی دارد که سالانه بیش از هفت میلیون تن انواع محصولات زراعی و باغی تولید می‌کند. با آبیگری کامل سد ها و آبنندان ها ۲۰ درصد از آب کشاورزی استان از این طریق و با بقیه از آب های سطحی و زیر زمینی تامین می‌شود.

بر اساس آمارهای رسمی، توان بالقوه آب مازندران در حد ۶ میلیارد و ۶۰۰ میلیون مترمکعب است که از این مقدار چهار میلیارد و ۹۰۰ میلیون مترمکعب آب های سطحی و بقیه آب های زیرزمینی است.

به طور میانگین سالانه حدود یک میلیارد و ۵۵۰ میلیون مترمکعب آب در بخش آب های سطحی و یک میلیارد و ۳۵۰ میلیون مترمکعب در بخش آب زیرزمینی بهره برداری می‌شود و بقیه آب سطحی طی سال به صورت هرز به دریا می‌ریزد.

آیا حقابه شیخ بهایی به تالاب گاوخونی باز می‌گردد؟ خبرگزاری ایرنا مورخ

۱۳۹۹/۱۲/۱۷

تهران - ایرنا - چندی پیش نماینده اصفهان از دولت خواست تا تالاب گاوخونی را به عنوان منطقه حفاظت شده به ثبت برساند، شاید این کار را با هدف احیای این تالاب انجام داد اما سازمان محیط‌زیست معتقد است اکنون همه اقدامات لازم برای آبرسانی به تالاب انجام می‌شود اما مساله مهم نبود آب است تا به گاوخونی برسد.

۱۳ بهمن ماه بود که عباس مقتدایی نماینده مردم اصفهان در مجلس شورای اسلامی در نامه‌ای به حجت‌الاسلام حسن روحانی رئیس‌جمهوری خواستار توجه ویژه دولت به تالاب گاوخونی و اعلام این منطقه به عنوان منطقه‌ای «حفاظت شده» شد و بعد از آن رییس‌جمهوری در نامه‌ای به وزیر نیرو و رئیس سازمان حفاظت محیط زیست دستور داد تا شرایط برای ایجاد منطقه حفاظت شده تالاب گاوخونی مورد بررسی قرار گیرد.

تالاب گاوخونی که به آن باتلاق گاوخونی نیز گفته می‌شود، نام تالابی است به وسعت ۴۷۶ کیلومتر مربع در فلات مرکزی ایران که بخش بزرگی از آن در استان اصفهان و بقیه در استان یزد قرار دارد که از زاینده‌رود تغذیه می‌شود اما چند سالی است دیگر قطره‌ای آب از این رود وارد تالاب نمی‌شود؛ در واقع زاینده‌رود حدوداً از سال ۱۳۸۶ جریان دائمی خود در همه مسیر را از دست داد و خشک شد که کارشناسان عمده‌ترین دلایل خشک شدن آن را خشکسالی چند دهه اخیر در بالادست و همچنین مدیریت نادرست منابع آبی این حوضه می‌دانند.

از سوی دیگر استقرار صنایع بزرگ و آب‌بر و الگوی کشت نامناسب در بالادست از دیگر دلایل خشک شدن زاینده‌رود است.

زاینده رود سال هاست که در مقاطع بلند مدت خشک می شود، این مشکل از اوایل دهه ۷۰ آغاز شد که به تقسیم نادرست آب در این حوضه بر می گردد در حالیکه زاینده رود از قدیم حقا به شیخ بهایی را داشته که بر اساس آن آب موجود بر روی اصول میان مزارع، شرب و صنعت تقسیم می شد اما در چند سال اخیر این روش به هم خورده که موجب خشک شدن این رود و نابودی بخش زیادی از محیط زیست آن شده است.

استفاده از زاینده رود و آبهای این حوضه آبریز از گذشته دارای نظم و نسق ویژه ای بود که آخرین تقسیم نامه آن در عرف جامعه محلی به نام «طومار شیخ بهایی» موسوم شده است. بر اساس این طومار تمام آب رودخانه به ۳۳ سهم کلی و ۲۷۵ سهم جزئی تر بین ۷ بلوک آبخور آن که از حدود ۷۰ کیلومتری غرب اصفهان تا ۱۲۰ کیلومتری شرق این شهر ادامه داشته تقسیم شده است، از ویژگی های اصلی این طومار یکی این است که در آن هیچ روستا و مزرعه در تمام منطقه و هیچ باغ و محله ای در داخل شهر از قلم نیفتاده و برای همه سهم آب در نظر گرفته شده بود.

می دانیم که شرایط تالاب گاوخونی مناسب نیست باید سالانه ۱۷۶ میلیون متر مکعب آب وارد این تالاب شود که در چند سال اخیر محقق نشده، در چند سال گذشته حتی پنج میلیون متر مکعب آب هم وارد تالاب گاوخونی نشده است، کارشناسان معتقدند اگر دو برابر آب سد زاینده رود هم وارد تالاب گاوخونی شود باز هم جوابگوی نیاز امروز این تالاب نیست چون بارگذاری های بیش از حد در چند سال گذشته شرایط را برای آن بسیار دشوار کرده است.

احمد رضا لاهیجان زاده معاون محیط زیست دریایی و تالاب های سازمان حفاظت محیط زیست چندی پیش درباره وضعیت تالاب گاوخونی و زاینده رود گفته بود که برای احیای تالاب گاوخونی با همکاری دستگاه های مرتبط نقشه راهی تهیه کردیم که به زودی در جلسه شورای عالی آب تصویب می شود در این طرح پیش بینی شد که برداشت از آب زاینده رود طوری باشد که گاوخونی بتواند به حیات خود

برگردد، یعنی تکلیف صنعت و کشاورزی مشخص شده و میزان نیاز آبی این دو بخش نیز مشخص شده است.

معاون محیط زیست دریایی سازمان حفاظت محیط زیست تاکید کرده بود که مدیریت آب در زاینده رود به صورت یکپارچه انجام نمی شود، اصفهان جدا و چهارمحال و بختیاری جدا عمل می کند این مدیریت مستقل بدعت غلطی است که از سال ۸۴ رقم خورده و یک اشتباه تاریخی است.

اما اکنون نماینده اصفهان معتقد است که اگر این تالاب به عنوان منطقه حفاظت شده ثبت شود آب بیشتری وارد آن می شود و از مرگ حتمی نجات می یابد در حالیکه مدیر کل دفتر حفاظت و احیای تالاب‌ها سازمان حفاظت محیط زیست می گوید اکنون تالاب گاوخونی جزو تالاب هاب ثبت شده در کنوانسیون رامسر است همچنین نام این تالاب در پیوست آیین نامه قانون حفظ و احیای تالاب ها آمده بنابراین تالاب از لحاظ حقوقی و قانونی برای حمایت چیزی کم ندارد پس اگر منطقه حفاظت شده هم شود کاری بیشتر از اقداماتی که اکنون انجام می شود نمی توان برای آن ترسیم کرد.

مسعود باقرزاده کریمی روز یکشنبه در گفت و گو با خبرنگار محیط زیست ایرنا تصریح کرد: تالاب گاوخونی جزو تالاب های ثبت شده در کنوانسیون رامسر است، این کنوانسیون هم در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده یعنی مقررات آن لازم الاجرا است، به اضافه اینکه در قانون حفظ و احیای تالاب ها که در سال ۱۳۹۶ تصویب شد و در سال ۱۳۹۷ آیین نامه اجرایی آن به تصویب رسید، در پیوست این آیین نامه فهرست تالاب هایی که این قانون مشمول آنها می شود آورده شده که از جمله آنها تالاب گاوخونی است یعنی به لحاظ حقوقی و قانونی تالاب گاوخونی برای حمایت کم ندارد.

وی افزود: یعنی اگر تالاب گاوخونی حفاظت شده هم اعلام شود باز هم کاری بیشتر از چیزی که الان انجام می شود، اعمال نخواهد شد یعنی باید پاسگاه ایجاد کنیم و نظارت کنیم که اکنون در آن حوضه پاسگاه داریم، باید حقاب را تامین کنیم یا مراقب باشیم که آلوده نشود، در واقع هر اتفاقی که در منطقه

حفاظت شده مد نظر است همین حالا هم اجرا می شود یعنی به نظر من این حساسیت نماینده مجلس قابل قدردانی است اما آن راهکاری که پیشنهاد داده شده تا حفاظت شده شود، مشکلی را از مشکلات تالاب برطرف نمی کند یعنی باعث نمی شود که تحولی اتفاق بیفتد چون با قوانین موجود به حد کافی ابزار داریم تا از این تالاب حمایت کنیم فقط مساله این است که آبی نیست تا به تالاب برسد.

باقرزاده کریمی ادامه داد: اگر منطقه ای مثلا مانند تالاب گاوخونی حفاظت شده شود سازمان محیط زیست باید مجاب شود تا حقا به آن را بگیرد که اکنون هم آن ایجاب را دارد یعنی قانونگذار می تواند از سازمان محیط زیست بپرسد زیرا حقا به داده نشده چون در ماده ۱ قانون حفظ و احیای تالاب ها آمده که تخریب و آلوده کردن تالاب ها ممنوع است و سازمان محیط زیست هم مقام مجاز تشخیص است.

وی تاکید کرد: نظر کارشناسی من این است که ما بیشتر از آنکه به وضع قانون پردازیم باید به اجرا توجه کنیم، در این زمینه تا جایی پیش رفتیم که در حوضه آبریز تالاب گاوخونی شورای هماهنگی تخصیص آب ایجاد کردیم، قبلا وزارت نیرو به تنهایی کار تخصیص آب را انجام می داد اما اکنون نمایندگان همه دستگاه های مرتبط از جمله کشاورزی، استانداران، محیط زیست، صنعت، شهرداری ها و وزارت نیرو دور یک میز حاضر می شوند و با هماهنگی آنها توزیع آب صورت می گیرد به رغم این کار باز هم آبی به تالاب گاوخونی نمی رسد یعنی دیگر هماهنگی بیشتر از این نداریم به رغم این باز آبی نیست که به تالاب بدهیم.

مدیر کل دفتر حفاظت و احیای تالاب ها سازمان حفاظت محیط زیست گفت: بارندگی هایی که در حوضه آبریز تالاب گاوخونی صورت می گیرد در پشت سد زاینده رود جمع می شود که هم مطالعات سازمان محیط زیست و هم وزارت نیرو نشان می دهد که ۱۷۶ میلیون متر مکعب از این آب سهم زاینده رود و گاوخونی از آن سد است اما از این میزان ۱۰ میلیون متر مکعب هم به تالاب و زاینده رود نمی رسد چون بیشتر این حجم آب به بخش کشاورزی، شرب و صنعت می رود، در واقع اینقدر بارگذاری در

منطقه زیاد شده که آب حوضه هم دیگر کافی نیست و مدام در فکر انتقال آب هستیم، چهار تا پنج میلیون جمعیت در یک حوضه جمع شده اند، یک هفتم صنعت کشور را یک جا جمع کرده ایم، کشاورزی به وفور انجام می شود، برنج کاشته می شود، حتی می خواهند آن منطقه قطب تجاری و توریست هم بشود در حالی که ظرفیت این کارها را ندارد.

وی افزود: سال گذشته بارندگی در حوضه آبریز زاینده رود در ۵۰ سال گذشته بی سابقه بود یعنی اگر قرار بود آبی به تالاب برسد باید پارسال می رسید در حالی که فقط حدود ۵ میلیون متر مکعب آب رسید، به طرز شگفت انگیزی کشت سوم در تابستان انجام دادند این نشان می دهد مسوولان محلی اراده اینکه مشکل زاینده رود و تالاب گاوخونی برطرف شود را ندارند، نماینده مجلس باید مسوولان محلی را قانع کند.

باقرزاده کریمی درباره اینکه آیا مشکل گاوخونی قابل حل است؟ گفت: در حوضه حجم زیادی آب برگشتی داریم یعنی جزو محدود حوضه هایی است که از یک آب باید چند بار استفاده شود چون آب زیادی نداریم، مثلاً آبی که برای کشاورزی استفاده می شود باید زهاب آن بعد از تصفیه وارد تالاب شود، در واقع باید روی این سیستم ها کار کنیم. خیلی راهکارها وجود دارد، مثلاً بارگذاری را کاهش دهیم، کشاورزی را به سمت کشت های گلخانه ای ببریم تا آب کمتری مصرف شود، در صنعت تغییر فناوری دهیم تا کم آب‌برها جایگزین شوند، نباید بپذیریم که نمی شود این مشکل را حل کرد اگر بپذیریم یعنی داریم بخشی از سرزمین خود را پاک می کنیم، برای مردم و نسل های بعدی قابل توجه نیست که دولت هایی آمدند و بخش هایی از سرزمین را حذف کردند و رفتند.

وی اظهار داشت: علاوه بر تمام اینها، تالاب گاوخونی پتانسیل تبدیل شدن به منشاء گرد و غبار را دارد که اگر خشک شود مصیبت های آن دامن ما را می گیرد چون تالاب از روی نقشه که حذف نمی شود در جای خود باقی می ماند اما دیگر به جای آب، خاک دارد به اضافه اینکه کشاورزی با ۳۰ درصد

راندمان انجام می‌شود و ۷۰ درصد آب هدر می‌رود اگر فقط ۲۰ درصد ذخیره شود حجم زیادی آب می‌شود که می‌تواند به تالاب برسد، در صنعت حجم زیادی هدر رفت آب داریم، در شرب هم مردم درست مصرف نمی‌کنند نه شیرهای کاهنده داریم و نه فرهنگ صحیح مصرف، آب هم با قیمت پایین با یارانه‌های فراوان تهیه می‌شود تمام اینها ذره ذره اثر می‌گذارد که در نهایت می‌بینم یک تالاب در حال محو شدن است.

سرمایه‌هایی که نابود می‌شوند؛ صدور سند کشاورزی برای تالاب‌های لرستان - روزنامه

سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۷

تالاب‌ها به‌عنوان یکی از بارزترین زیبایی‌های خلقت مفیدترین و در عین حال آسیب‌پذیرترین اکوسیستم‌های طبیعت هستند که به‌نوعی می‌توان آن‌ها را شاهکار خلقت به‌شمار آورد. تغییر کاربری اراضی تالابی، عدم رعایت حقابه طبیعی محیط‌های طبیعی از سوی مجریان مختلف طرح‌های آبی، عدم ملاحظات زیست‌محیطی در پروژه‌های عمرانی، ورود آلاینده‌های مختلف بیولوژیکی شیمیایی و فیزیکی به محیط‌های تالابی، شکار و صید غیرمجاز، خشک‌سالی‌ها و بهره‌برداری بی‌رویه از منابع آب‌های زیرزمینی ازجمله تهدیدات پیش‌روی تالاب‌ها محسوب می‌شود. تالاب‌های استان لرستان نیز ازجمله تالاب‌های یازده‌گانه معروف پلدختر بر روی آهک‌های خردشده لنداسلاید سیمره (چل جایدر) قرار دارند که حدود ۱۰ تا ۱۱ هزار سال پیش ایجاد شده‌اند، تالاب‌هایی ۱۱ هزار ساله‌ای که این روزها در معرض انقراض قرار گرفته‌اند.

تراژدی تلخ نابودی درحالی برای تالاب‌های لرستان درحال رقم خوردن است که مدیرکل محیط‌زیست این استان خبر از تبدیل آن‌ها به زمین کشاورزی و صدور سند برای حاشیه‌نشینان اطراف آن‌ها می‌دهد. تغییر کاربری‌ها و احداث زهکش‌ها موجب از بین رفتن بخش اعظمی از تالاب‌ها در لرستان شده است. این درحالی است که حیات در روی زمین وابسته به آب است و تالاب‌ها شریان‌های حیاتی زیست‌کره محسوب می‌شوند؛ همچنین تالاب‌ها جزو پر تولیدترین محیط‌های طبیعی هستند، به‌طوری‌که این مناطق دارای فواید اقتصادی فراوانی ازجمله تولید محصولات شیلاتی، حفظ سطح آب برای مناطق کشاورزی، تولید چوب، ذخیره آب و کاهش بلایای طبیعی، به‌ویژه سیلاب هستند. تثبیت خطوط ساحلی، از بین رفتن مواد زائد و تصفیه آب، برخورداری از چشم‌اندازهای زیبای طبیعی و ایجاد بستر مناسب برای حیات

بسیاری از گونه‌های جانوری و گیاهی از ویژگی‌های ارزشمند تالاب‌ها محسوب می‌شود.

همه مصائب تالاب‌های لرستان

این درحالی است که تالاب‌ها جزو تهدید شونده‌ترین زیستگاه‌ها به‌شمار می‌روند که این موضوع به‌طور عمده ناشی از خشکاندن و تغییر کاربری، ایجاد آلودگی و برداشت بی‌رویه از گونه‌های زیستی تالاب‌هاست. مصارف آب تالاب برای کشاورزی، وارد شدن سموم کشاورزی و مواد زائد به تالاب‌ها، خشک‌سالی، صید و شکار بی‌رویه و فعالیت‌های کشاورزی در حریم تالاب‌ها از دیگر عواملی هستند که در نابودی این اکوسیستم‌های کم‌نظیر تأثیر دارند.

تالاب‌هایی که اراضی کشاورزی شدند

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست لرستان در این رابطه به مهر گفت: موضوع تالاب‌ها یکی از بااهمیت‌ترین مباحثی است که در دستورکار سازمان حفاظت محیط‌زیست است و با توجه به این که مهم‌ترین تالاب‌های کوهستانی غرب کشور در لرستان قرار دارند، استان اقداماتی را برای احیای تالاب‌ها در دستورکار قرار داده است.

مهرداد فتحی‌پیرانوند عنوان کرد: متأسفانه در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ با توجه به شرایط خاصی که در آن زمان ایجاد شد، بخش زیادی از تالاب‌های لرستان تغییر کاربری پیدا کردند و از وضعیت تالابی به اراضی کشاورزی تبدیل شدند.

تالاب‌هایی که آب رفتند

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست لرستان در ادامه سخنان خود با اشاره به تالاب «پیشه‌دالان» بروجرد بیان داشت:

مساحت این تالاب در دهه ۶۰ و ۷۰ حدود ۹۱۳ هکتار بود که متأسفانه اکنون به ۸۰ هکتار کاهش یافته است. فتحی‌پیرانوند ادامه داد: همچنین تالاب «تنور در» دورود یک هزار هکتار بود که اکنون به ۱۲۶ هکتار کاهش پیدا کرده است. وی همچنین با اشاره به تالاب «گوری بلمک» پلدختر افزود: این تالاب هم زمانی ۶۰۰ هکتار بود که اکنون بین ۵۰ تا ۱۱۴ هکتار متناسب با شرایط آبی در نوسان است.

صدور سند کشاورزی برای تالاب

مدیرکل حفاظت محیط‌زیست لرستان با تأکید بر این که یکی از دغدغه‌های ما بحث احیای این تالاب‌ها است گفت: در مجموع حدود ۹ تالاب در سطح کشور مشمول اجرای طرح مدیریت زیست‌بوم شدند و با پیگیری‌های صورت گرفته، توانستیم تالاب بیشه‌دالان بروجرد و همچنین تالاب‌های پلدختر را مشمول این طرح کنیم. فتحی‌پیرانوند ادامه داد: کارهای مطالعاتی در این رابطه انجام شده و در حال حاضر در فاز اجرایی این امر هستیم. وی با بیان این که بخشی از احیای تالاب بر عهده محیط‌زیست است؛ چراکه این امر یک موضوع چندوجهی است، عنوان کرد: وظیفه‌ای که بر عهده ما بوده، بحث کارهای مطالعاتی و آموزش جوامع محلی است. مدیرکل حفاظت محیط‌زیست لرستان تأکید کرد: متأسفانه بخشی از تالاب‌ها تغییر کاربری یافته و به اراضی کشاورزی تبدیل شده و سند اراضی کشاورزی و مالکیت برای کشاورزان در این رابطه صادر شده است.

۲ راه حل برای احیای تالاب‌ها

فتحی‌پیرانوند افزود: متأسفانه این امر موجب شده که کشاورز حق مالکیت داشته باشد و در این راستا باید دو اقدام انجام شود یا باید اعتباراتی کلانی به اختصاص پیدا کند تا اراضی کشاورزی را بخریم و آن‌ها را به اراضی تالابی تبدیل کنیم یا این که در قالب یک کار مشارکتی بتوانیم با کمک جوامع محلی و ذی‌نفعان اراضی کشاورزی به محیط‌زیست «حبه» شوند و در قالب یک کار مشارکتی و با در نظر گرفتن منافع جوامع

محلی با اجرای بحث‌های اکوتوریسمی، ماهی‌گیری، پرندنگری و... را در منطقه انجام دهیم. وی تصریح کرد: خوشبختانه تعداد زیادی از مردم با آگاهی که در این رابطه پیدا کرده‌اند، آمادگی لازم را برای همکاری دارند؛ اما متأسفانه تعداد بسیار کمی از کشاورزان فعلاً مقاومت می‌کنند که در این راستا کارهای علمی، فنی و مشاوره‌ای خود را انجام می‌دهیم و امیدواریم با راضی شدن این کشاورزان، بحث احیای تالاب‌های گوری بلمک و بیشه‌دالان را در دستور کار خود قرار دهیم.

فاصله زیادی تا پایداری وضعیت تالاب‌ها وجود دارد همچنین مشاور مدیریت زیست‌بوم‌های دریایی درباره آخرین وضعیت تالاب‌های ایران اظهار کرد: در مقایسه با سال ۹۸ تالاب‌های ایران در سال ۹۹ وضعیت مشابه‌ای داشتند، به‌طور مثال شادگان در مقایسه با سال ۹۸، ۹۵ درصد آبگیری شده است.

علی ارواحی با اشاره به این که تراز دریاچه ارومیه در مقایسه با سال گذشته تغییری نکرده است، به باشگاه خبرنگاران جوان گفت: تعدادی از تالاب‌ها همچون تالاب میانکاله و گاوخونی وضعیت خوبی ندارند، تالاب بختگان در سال گذشته سه هزار کیلومتر آبگیری شده بود، اما در سال ۹۹ وضعیت خوبی نداشته است.

مشاور مدیریت زیست‌بوم‌های دریایی گفت: تالاب‌های ایران فاصله زیادی تا استاندارد شدن دارند؛ متأسفانه در فصل کشت حقایبه کمی به تالاب‌ها تعلق می‌گیرد. ارواحی با اشاره به این که ممکن است تالاب‌ها در فصل بهار و تابستان وضعیت خوبی نداشته باشند، تصریح کرد: توجه، رسیدگی و حمایت از تالاب‌ها نسبت به سال‌های گذشته روند رو به رشدی داشته است.

حال تالاب انزلی خوب نیست - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۸

در پی انتشار تصاویر و فیلم‌هایی از کاهش شدید عمق تالاب انزلی طی هفته گذشته، یک کارشناس گفت: کاهش عمق تالاب انزلی موضوع جدیدی نیست و بیش از یک دهه است که اتفاق افتاده است.

نسیم طواف زاده ضمن بیان اینکه مساله کاهش سطح آب تالاب انزلی موضوع تازه‌ای نیست و بیش از یک دهه است که اتفاق افتاده، گفت: چند عامل عمده در زمینه کاهش سطح آب تالاب انزلی مطرح است که از جمله آن‌ها می‌توان به ورود رسوبات از بالادست رودخانه‌های تامین کننده آب تالاب به بستر تالاب اشاره کرد به خصوص رودخانه‌هایی که از حوضه آبریز تالش به سمت تالاب انزلی سرازیر هستند. وی ادامه داد: جنگل‌تراشی‌هایی که در ارتفاعات بالادست این رودخانه‌ها صورت گرفته سبب افزایش خاک در دسترس شده است و این موضوع باعث می‌شود که هر باران شدیدی تبدیل به سیل شود و

خاک در دسترس از مسیر کوهستان پایین آید و در زمان کاهش فشار آب‌های روان در دل تالاب رسوب کند و باقی بماند.

دبیر گروه هم‌اندیشی سازمان‌های غیردولتی تالابی کشور با اشاره به اینکه ورود فاضلاب شهرهای رشت، انزلی، صومعه سرا و روستاهای اطراف تالاب نیز از دیگر عوامل کاهش عمق این تالاب است، اظهار کرد: این فاضلاب‌ها میزان زیادی نیتروژن و فسفر را وارد آب تالاب انزلی می‌کنند که باعث افزایش رشد گیاه در دل تالاب و ایجاد حالت خودشکوفایی شدید می‌شود. طول عمر این گیاهان بر اثر خودشکوفایی کاهش پیدا می‌کند و در نتیجه زمانی که این گیاهان از بین می‌روند به کف تالاب می‌روند و کف تالاب بالا می‌آید.

مدیرعامل موسسه سبزکاران بالان با بیان اینکه یک سری عوامل در کنار یکدیگر باعث کاهش عمق تالاب انزلی شده‌اند، درباره راهکارهای مقابله با این معضل گفت: نمی‌توان با استفاده از روش‌های عمومی مانند برداشت از کف تالاب یا لایروبی اقدام به بهبود شرایط تالاب انزلی کرد چراکه لایروبی عمل مفیدی برای تالاب نیست و باعث برهم خوردن بستر تالاب و محل تخم‌ریزی بسیاری از ماهیان می‌شود. از این رو به یک برنامه جامع در این زمینه نیاز است.

وی در ادامه تصریح کرد: برای بهبود وضعیت تالاب انزلی نیاز است اقداماتی در بالادست حوضه این تالاب از جمله نصب تله‌های رسوب‌گیر در بالادست اراضی کوهستانی و کاهش ورود مواد آلی به تالاب انجام شود تا از میزان رسوبات وارد شده به تالاب کاسته شود.

دبیر گروه هم‌اندیشی سازمان‌های غیر دولتی تالابی کشور اضافه کرد: ورودی آب این تالاب نیز به شدت کاهش پیدا کرده است و بنابر دلایل مختلفی اکنون آب رودخانه‌های تغذیه‌کننده این تالاب یعنی رودخانه‌های گوهررود و زرجوب که در خارج از شهر رشت به یکدیگر می‌پیوندند و رود پیربازار را تشکیل می‌دهند، کاهش یافته است. گرچه شرکت آب منطقه‌ای استان گیلان ادعا می‌کند که از آب

گوهررود و رودخانه سیاه‌رود برداشت نمی‌کند اما واقعیت این است که ورودی آب از این رودها کم شده است و تنها فاضلاب است که به سمت تالاب می‌رود.

به گفته طواف‌زاده، سد سفارود در نزدیکی تالش نیز مشکلات متعددی را برای رودخانه‌های اطراف بوجود آورده است چراکه حاشیه دریاچه این سد طوری طراحی شده که آب‌های جاری اطراف به سمت آن جریان پیدا می‌کند و این مساله باعث شده که بسیاری از رودخانه‌های این منطقه با بحرانی جدی روبه‌رو شوند همچنین کاهش آب ورودی رودخانه‌های خالکایی و مرغک که بخشی از آن به‌دلیل تغییرات اقلیمی و بخش دیگر به‌علت مدیریت غلط منابع آب در مناطق مختلف استان رخ داده است نیز کم شدن سطح آب تالاب انزلی را تشدید می‌کند.

دبیر گروه هم‌اندیشی سازمان‌های غیر دولتی تالابی کشور با اشاره به اینکه مسئولان می‌توانند در بهبود وضعیت تالاب انزلی نقش داشته باشند، تصریح کرد: مهم‌ترین نکته در زمینه بهبود شرایط تالاب انزلی تغییر نگاه جمعی به حوضه تالاب و توجه پیوسته به آن است. بهبود وضعیت این تالاب تنها توسط یک نهاد مانند سازمان حفاظت محیط زیست نمی‌تواند رقم بخورد و باید تمام نهادهای ذی‌ربط در این زمینه با یکدیگر همکاری کنند تا با اقداماتی نظیر تغییر الگوهای کشاورزی در حاشیه تالاب از ورود کود و سموم کشاورزی یا فاضلاب به این تالاب جلوگیری شود.

طواف‌زاده متذکر شد: کمیته مدیریت تالاب انزلی که به ریاست استاندار تشکیل می‌شود و تمام نهادهای ذی‌ربط در آن حضور دارند، دو سال پیش از کمیته احیای دریاچه ارومیه تشکیل شد اما متأسفانه نه نماینده جامعه محلی در این کمیته کرسی دارد و نه اطلاعات کامل و کافی از این کمیته در دسترس قرار می‌گیرد تا نسبت به تصمیمات و اتفاقاتی که می‌افتد آگاه شویم.

وی در ادامه گفت: بارها و بارها بودجه‌هایی برای این کمیته در زمینه رسیدگی به تالاب انزلی تخصیص داده شده که از طریق گزارشات سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی دریافت‌ایم که این بودجه‌ها به دلیل نبود

برنامه‌ریزی برگشت خورده‌اند.

طواف‌زاده در پایان صحبت‌های خود ضمن تاکید بر اینکه در گام نخست مدیران استانی باید بپذیرند که تالاب انزلی نقطه صفر اکولوژیک استان گیلان است، اظهار کرد: هرآنچه به نوعی در بخش وسیعی از استان اتفاق می‌افتد در دل تالاب انزلی خود را نمایان می‌کند. اگر حال تالاب انزلی خوب باشد به‌طور کلی می‌توان گفت که حال بخش مرکزی استان گیلان و حوضه تالاب انزلی و تالش نیز خوب است. اگر اهمیت تالاب انزلی را بپذیریم مسائلی چون جایگاه دفع زباله سراوان و شیرابه ناشی از آن و فاضلاب شهرهای رشت، انزلی و صومعه‌سرا به‌عنوان بزرگترین شهرهایی که در آلودگی را وارد تالاب انزلی می‌کنند نیز حل خواهد شد.

۹۹ درصد مساحت شهرستان طبس درگیر پدیده خشک‌سالی است؛ کاهش ۷۵ درصدی بارندگی در پهناترین شهرستان کشور - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۹

خشک‌سالی در خراسان جنوبی که به قصه‌ای تکراری تبدیل شده، در آخرین ماه قرن هم تداوم داشته و عطش بر چشمه‌ها، قنات‌ها، چاه‌ها و درختان سایه افکنده است. به گفته کارشناسان، اکنون ۹۹ درصد وسعت شهرستان طبس در خراسان جنوبی درگیر خشک‌سالی است و کاهش ۷۵ درصدی بارندگی امسال خسارت‌های سنگینی به بخش کشاورزی پهناترین شهرستان کشور وارد کرده است. سابقه خشک‌سالی در خراسان جنوبی به ۲۰ سال هم رسیده است، در این میان شهرستان طبس در شرایط بسیار خاص‌تری قرار دارد و چنان خشک‌سالی در آن‌ها ریشه دوانده که انگار هر روز از یک گوشه آن شعله‌ای می‌کشد. در این تراژدی آب و آتش، شهرستان طبس امسال در وضعیت سوگ قرار گرفته؛ چراکه با غلبه خشک‌سالی بر مراتع دامداران باید دام‌های مولد را روانه کشتارگاه کنند و کشاورزان از ترس تشنگی زمین زراعت نکنند. این‌جا بالاتر از بحران حادثه‌ای در حال رخ دادن است.

متوسط بارندگی سالانه طبس حدود ۸۰ میلی‌متر است

شهرستان طبس با وسعت بیش از ۵۵ هزار کیلومتر مربع وسیع‌ترین شهرستان کشور و در منطقه‌ای کم‌باران واقع است. وضعیت جوی آن به گونه‌ای است که میزان بارندگی و پراکنش آن در سطح این شهرستان یکنواخت نیست و متفاوت است. ریزش نزولات جوی در این شهر بسیار کم و بیش‌تر ماه‌های سال خشک و بدون باران است؛ به گونه‌ای که متوسط بارندگی سالانه آن چیزی حدود ۸۰ میلی‌متر است که این مقدار نیز دارای پراکندگی وسیع در زمان بارش است.

تبخیر یکی از عوامل مهم در کمبود آب مناطق خشک است که به علت خشکی و گرمی هوا و آفتاب

سوزان، وزش باد و دیگر عوامل مؤثر در این منطقه میزان تبخیر سالانه از مجموع آب حاصله از بارندگی بسیار بیش‌تر است که بیش‌ترین مقدار تبخیر در تابستان و در گرم‌ترین ماه‌ها صورت می‌گیرد؛ چون علاوه بر بالا بودن دما و شدت تشعشع خورشید، وزش باد در تابستان‌های این منطقه مزید بر علت شده و به بالا بودن میزان تبخیر کمک می‌کند.

عطش بیش‌تر شده

بر اساس گزارش مدیرکل هواشناسی خراسان جنوبی میزان بارندگی در ایستگاه طبس حدود ۱۱ میلی‌متر است که نسبت به مدت مشابه سال زراعی قبل ۶۸ درصد کاهش را نشان می‌دهد. علی‌رضا خندان‌رو با بیان این که ۹۹ درصد مساحت شهرستان طبس درگیر پدیده خشک‌سالی است، به بازار گفت: آمار بارندگی‌های بلندمدت نشان می‌دهد ۷۵ درصد کاهش بارندگی در این شهرستان را داشته‌ایم و طبس به لحاظ خشکی و شرایط بارانی اوضاع خوبی ندارد. وی شرایط خشک‌سالی را برای تمام شهرستان‌های استان بسیار نگران‌کننده توصیف کرد و گفت: برخی از شهرستان‌های خراسان جنوبی درگیری بیش‌تری با خشک‌سالی پیدا کرده‌اند که شرایط را بحرانی‌تر می‌کند.

خطر نابودی دامداری و کشاورزی

رئیس جهاد کشاورزی شهرستان طبس هم با اشاره به شرایط نامطلوب بارندگی‌ها در این شهرستان گفت: کاهش میزان بارش باران، شرایط جوی نامساعد و استمرار خشک‌سالی شرایط اکوسیستم گیاهی و جانوری را برهم زده و تغییر اکوسیستم فرصت مناسبی برای فعالیت آفات و بیماری‌های گیاهی و دامی فراهم کرده است.

داوود بخشایی ادامه داد: روند خشک‌سالی در این مدت باعث بوته میری و ضعف مراتع، سقط جنین و مرده‌زایی گله‌های مرتعی و به‌تبع آن کاهش جمعیت دام مراتع، کاهش دبی منابع آبی، کاهش سطح زیرکشت محصولات زراعی و کاهش عملکرد محصولات زراعی، باغی و دامی شده است. وی درباره خسارت‌هایی که امسال به‌دلیل به بخش‌های مختلف کشاورزی طبس وارد شده است، گفت: در بخش تولیدات گیاهی پیش‌بینی شده تاکنون ۹ میلیارد و ۷۹۰ میلیون تومان خسارت وارد شده است. رئیس جهاد کشاورزی طبس گفت: علاوه بر این در بخش دام شهرستان زیان ۱۵ میلیارد تومانی وارد شده و منابع آبی شهرستان حدود سه میلیارد تومان خسارت دیده است. وی اضافه کرد: در چاه‌های کشاورزی، کشاورز مجبور به صرف هزینه بسیار زیاد، جهت کف‌شکنی و جابه‌جایی چاه به‌منظور تأمین آب‌دهی لازم و اقتصادی کردن کشت و کار است.

بخشایی مرمت و احداث آبشخور، احداث آب انبار، تأمین آب شرب در مراتع، امهال تسهیلات خسارت‌دیدگان، توزیع جو، به‌ویژه در خشک‌سالی، احیاء و مرمت قنات‌ها و تأمین عملیات انتقال آب و احداث استخرهای ذخیره آب، مدیریت جامع مقابله با آفات و بیماری‌های باغ‌ها و مزارع، پرداخت تسهیلات کم‌بهره و بلندمدت را ازجمله راهکارهای مهم برای برون‌رفت از این بحران دانست.

مسئولان آگاهانه‌تر عمل کنند

دبیر اجرایی نظام صنفی کشاورزی شهرستان طبس نیز درباره بحران پیش‌روی این شهرستان گفت: امنیت غذایی بخش در کشاورزی و دامپروری طبس با توجه به کاهش حدود ۷۵ درصدی نزولات آسمانی موضوع مهمی است که باید هرچه زودتر به آن رسیدگی شود.

مسعود رضابندگی افزود: متأسفانه با کاهش بارندگی‌ها و البته شرایطی که از نظر تأمین خوراک دام بر دامداران حاکم شده، اکنون کشاورزان، باغداران و دامداران طبسی زمین‌گیر شده‌اند.

وی با بیان این که وضعیت به جایی رسیده که دامداران چاره‌ای جز حذف تعداد دام‌ها و کشتار آن‌ها ندارند، تصریح کرد: همچنین در حوزه زراعت هم کشاورزان برای انجام کشت دچار تردید شده‌اند. با توجه به این که شهرستان طبس در سال زراعی جاری حدود ۵/۱۰ میلی‌متر بارندگی داشته است و نسبت به سال زراعی گذشته میزان بارندگی آن منفی ۷۰ درصد بوده، مسئولان استانی و شهرستانی باید آگاه‌تر عمل کنند و بدانند که کشاورزان و دامداران توان ایستادگی در برابر این حجم انبوه از مشکلات را ندارند.

دبیر اجرایی نظام صنفی کشاورزی شهرستان طبس با اشاره به رنج‌هایی که این چند سال به دلیل خشک‌سالی در شهرستان حاکم شده است، گفت: افت شدید سفره‌های آب زیرزمینی، کاهش چشمگیر آبدهی قنات، چشمه‌ها و چاه‌ها، کاهش چشمگیر سطح زیرکشت و طغیانی شدن آفات باعث کاهش عملکرد و افت تولید در محصولات زراعی و باغی شده است.

وی با توجه به موارد بالا که خسارت آن کاملاً هویداست، ادامه داد: از مسئولان شهرستان، استان و کشور تقاضا دارم که سفری به طبس داشته باشند و از نزدیک از مزارع و مراتع شهرستان را بازدید کنند تا برای قشر تولیدکننده جامعه کشاورزی و دامپروری طبس تصمیم عاجلی گرفته شود.

دلالتان در کمین نشسته‌اند

دبیر اجرایی نظام صنفی کشاورزی شهرستان طبس با اشاره به خسارت بخش دام در این شهرستان که با توجه به موضوع تأمین جو، سویا و... در مدت اخیر مانند زخمی عفونی شده است، عنوان کرد: کشاورزان امیدی به آینده ندارند؛ زیرا محصول جو و گندم کشاورزان رشدی نکرده است و با توجه به این اگر دولت و مجلس شورای اسلامی کمک نکنند و تصمیمی درست در این خصوص اتخاذ نکنند، به‌زودی آمار مهاجرت از این شهرستان بالا خواهد رفت و به‌دنبال آن ناهنجاری‌های مختلف را شاهد خواهیم بود.

رضابندگی معتقد است قطعاً دلالت و فرصت‌طلبان همچون گذشته سراغ دامداران رفته و این قشر تولیدکننده برای این که دامشان تلف نشود، به قیمت بسیار کم دام‌هایشان را می‌فروشند.

راهکارهای عملی

دبیر اجرایی نظام صنفی کشاورزی شهرستان طبس به‌عنوان نماینده هفت‌هزار بهره‌بردار بخش کشاورزی و دامی این شهرستان برای برون‌رفت از این بحران بزرگ پیشنهادهایی را ارائه کرد، ازجمله خرید جوی مدت‌دار برای دامداران، خرید فوری و مدت‌دار دام‌ها توسط سازمان پشتیبانی امور دام، قبل از آن که دلالتان نتوانند دام‌ها را به قیمت ناچیزی بخرند، اختصاص اعتبار لازم جهت آبرسانی به محلات دامداری تا دامداران دغدغه تهیه آب را نداشته باشند.

رضابندگی درخواست تصویب امهال وام‌های کشاورزان و دامداران شهرستان را نیز داشت، زیرا بعد از این بحران فاجعه‌آمیز قطعاً بانک‌ها از دریافت اقساط خود نخواهند گذشت. دبیر اجرایی نظام صنفی کشاورزی شهرستان طبس مجدد از مسئولان و نماینده شهرستان در مجلس شورای اسلامی درخواست کرد تا به قید فوریت کشاورزان و دامداران طبس را دریابند.

وی با اشاره به این که علوفه و کنسانتره بی‌نهایت گران شده و مراتع شهرستان بسیار خشک است، گفت: با تمام این دردها سرمازدگی نیز در برخی از نقاط شهرستان گزارش شده است. بر این اساس به نظر می‌رسد تا مسئولان سفری به شهرستان نداشته باشند، نخواهند توانست عمق فاجعه‌ای را که در این شهرستان در حال وقوع است، ببینند.

کشاورزان و دامداران طبسی دیگر نایی برای گفتن دردهایشان ندارند. آن‌ها به دنبال فریادرسی هستند تا راهکارهای کارشناسان را در پهناورترین شهرستان کشور پیاده کنند.

کاهش شدید عمق تالاب انزلی به دلیل ورود حجم بالای رسوبات؛ عمق تالاب انزلی در

برخی نقاط ۲ متر رسیده است - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۱۹

تالاب انزلی پناهگاه پرندگان مهاجر، رویشگاه لاله‌ها و نیلوفران آبی، زایشگاه ماهیان خزر و بهشت گردشگران روزبه‌روز جلوی چشمان ما آب می‌رود. عکس‌های هوایی و روایت قایقران‌ها نشان‌دهنده روند سریع خشک شدن تالابی است که زمانی به گویش محلی کوچی دریا یا همان دریای کوچک نامیده می‌شد. طی سه دهه گذشته به دلیل ورود حجم زیادی از رسوبات و رشد بی‌رویه گیاهان مهاجم میانگین عمق آب این تالاب از ۱۱ متر به کم‌تر از دو متر و در مناطقی حتی کم‌تر کاهش پیدا کرده است. افزون‌بر مقادیر زیادی سم و کود شیمیایی، روزانه بیش از ۴۰۰ هزار مترمکعب فاضلاب به تالاب بین‌المللی انزلی وارد می‌شود. علاوه‌بر این سازه‌های غیرضروری و کارشناسی نشده و قطع جریان طبیعی آب، گیاهان مهاجم وارداتی، تجاوز به حریم تالاب و کاهش آب دریای خزر دم به دم بر رگ حیات تالاب انزلی زخم می‌زند. به تازگی نیز شاهد صدور سند تالاب انزلی به نام آب منطقه‌ای گیلان در سکوت خبری رسانه‌های رسمی استان بودیم که به اعتقاد کارشناسان این سند که گفته می‌شود براساس قانون جدید آب، به نام آب منطقه‌ای صادر خواهد شد، چندان شفاف نیست.

چه بر سر تالاب آمد

در پی انتشار تصاویر و فیلم‌هایی از کاهش شدید عمق تالاب انزلی طی هفته گذشته یک کارشناس گفت: کاهش عمق تالاب انزلی موضوع جدیدی نیست و بیش از یک دهه است که اتفاق افتاده و لازم است در جهت مقابله با عوامل تهدیدکننده این تالاب مهم اقدامات جدی صورت گیرد. نسیم طواف‌زاده ضمن بیان این که مسأله کاهش سطح آب تالاب انزلی موضوع تازه‌ای نیست و بیش از

یک‌دهه است که اتفاق افتاده، به ایسنا گفت: چند عامل عمده در زمینه کاهش سطح آب تالاب انزلی مطرح است که از جمله آن‌ها می‌توان به ورود رسوبات از بالادست رودخانه‌های تأمین‌کننده آب تالاب به بستر تالاب اشاره کرد، به خصوص رودخانه‌هایی که از حوضه آبریز تالش به سمت تالاب انزلی سرازیر هستند. وی ادامه داد: جنگل‌تراشی‌هایی که در ارتفاعات بالادست این رودخانه‌ها صورت گرفته، سبب افزایش خاک در دسترس شده است و این موضوع باعث می‌شود که هر باران شدیدی تبدیل به سیل شود و خاک در دسترس از مسیر کوهستان پایین آید و در زمان کاهش فشار آب‌های روان در دل تالاب رسوب کند و باقی بماند.

ورود انبوهی از فاضلاب به تالاب انزلی

دبیر گروه هم‌اندیشی سازمان‌های غیردولتی تالابی کشور با اشاره به این که ورود فاضلاب شهرهای رشت، انزلی، صومعه‌سرا و روستاهای اطراف به تالاب نیز از دیگر عوامل کاهش عمق این تالاب انزلی است، اظهار کرد: این فاضلاب‌ها میزان زیادی نیتروژن و فسفر را وارد آب تالاب انزلی می‌کنند که باعث افزایش رشد گیاه در دل تالاب و ایجاد حالت خودشکوفایی شدید می‌شود. طول عمر این گیاهان بر اثر خودشکوفایی کاهش پیدا می‌کند و در نتیجه زمانی که این گیاهان از بین می‌روند، به کف تالاب می‌روند و کف تالاب بالا می‌آید.

مدیرعامل مؤسسه سبزکاران بالان با بیان این که یک‌سری عوامل در کنار یکدیگر باعث کاهش عمق تالاب انزلی شده‌اند، درباره راهکارهای مقابله با این معضل گفت: نمی‌توان با استفاده از روش‌های عمومی مانند برداشت از کف تالاب یا لایروبی اقدام به بهبود شرایط تالاب انزلی کرد؛ چراکه لایروبی عمل مفیدی برای تالاب نیست و باعث برهم خوردن بستر تالاب و محل تخم‌ریزی بسیاری از ماهیان می‌شود؛ از این رو به یک برنامه جامع در این زمینه نیاز است.

وی در ادامه تصریح کرد: برای بهبود وضعیت تالاب انزلی نیاز است اقداماتی در بالادست حوضه این تالاب از جمله نصب تله‌های رسوب گیر در بالادست اراضی کوهستانی و کاهش ورود مواد آلی به تالاب انجام شود تا از میزان رسوبات وارد شده به تالاب کاسته شود.

ورودی آب تالاب به شدت کاهش پیدا کرده است

دبیر گروه هم‌اندیشی سازمان‌های غیردولتی تالابی کشور اضافه کرد: ورودی آب این تالاب نیز به شدت کاهش پیدا کرده است و بنابر دلایل مختلف اکنون آب رودخانه‌های تغذیه‌کننده این تالاب، یعنی رودخانه‌های گوهررود و زرجوب که در خارج از شهر رشت به یکدیگر می‌پیوندند و رود پیربازار را تشکیل می‌دهند، کاهش یافته است. اگرچه شرکت آب منطقه‌ای استان گیلان ادعا می‌کند که از آب گوهررود و رودخانه سیاه‌رود برداشت نمی‌کند؛ اما واقعیت این است که ورودی آب از این رودها کم شده و تنها فاضلاب است که به سمت تالاب می‌رود.

به گفته طواف‌زاده، سد شفارود در نزدیکی تالش نیز مشکلات متعددی را برای رودخانه‌های اطراف به وجود آورده است؛ چراکه حاشیه دریاچه این سد طوری طراحی شده که آب‌های جاری اطراف به سمت آن جریان پیدا می‌کند و این مسأله باعث شده که بسیاری از رودخانه‌های این منطقه با بحرانی جدی روبه‌رو شوند؛ همچنین کاهش آب ورودی رودخانه‌های خالکایی و مرغک که بخشی از آن به دلیل تغییرات اقلیمی و بخش دیگر به علت مدیریت غلط منابع آب در مناطق مختلف استان رخ داده است نیز کم شدن سطح آب تالاب انزلی را تشدید می‌کند.

ضرورت تغییر نگاه جمعی به حوضه تالاب

دبیر گروه هم‌اندیشی سازمان‌های غیر دولتی تالابی کشور با اشاره به این که مسئولان می‌توانند در بهبود

وضعیت تالاب انزلی نقش داشته باشند، تصریح کرد: مهم‌ترین نکته در زمینه بهبود شرایط تالاب انزلی تغییر نگاه جمعی به حوضه تالاب و توجه پیوسته به آن است. بهبود وضعیت این تالاب تنها توسط یک نهاد مانند سازمان حفاظت محیط‌زیست نمی‌تواند رقم بخورد و باید تمام نهادهای ذی‌ربط در این زمینه با یکدیگر همکاری کنند تا با اقداماتی نظیر تغییر الگوهای کشاورزی در حاشیه تالاب از ورود کود و سموم کشاورزی یا فاضلاب به این تالاب جلوگیری شود.

طواف‌زاده متذکر شد: کمیته مدیریت تالاب انزلی که به ریاست استاندار تشکیل می‌شود و تمام نهادهای ذی‌ربط در آن حضور دارند، دو سال پیش از کمیته احیای دریاچه ارومیه تشکیل شد؛ اما متأسفانه نه نماینده جامعه محلی در این کمیته کرسی دارد و نه اطلاعات کامل و کافی از این کمیته در دسترس قرار می‌گیرد تا نسبت به تصمیمات و اتفاقاتی که می‌افتد آگاه شویم.

وی در ادامه گفت: بارها و بارها بودجه‌هایی برای این کمیته در زمینه رسیدگی به تالاب انزلی تخصیص داده شده که از طریق گزارش‌های سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی دریافت‌ایم که این بودجه‌ها به دلیل نبود برنامه‌ریزی برگشت خورده‌اند.

اهمیت تالاب انزلی را بپذیریم

طواف‌زاده ضمن تأکید بر این که در گام نخست مدیران استانی باید بپذیرند که تالاب انزلی نقطه صفر اکولوژیک استان گیلان است، اظهار کرد: هر آنچه به نوعی در بخش وسیعی از استان اتفاق می‌افتد، در دل تالاب انزلی خود را نمایان می‌کند. اگر حال تالاب انزلی خوب باشد؛ به‌طور کلی می‌توان گفت که حال بخش مرکزی استان گیلان و حوضه تالاب انزلی و تالش نیز خوب است. اگر اهمیت تالاب انزلی را بپذیریم مسائلی چون جایگاه دفع زباله سراوان و شیرابه ناشی از آن و فاضلاب شهرهای رشت، انزلی و صومعه‌سرا به‌عنوان بزرگ‌ترین شهرهایی که در آلودگی را وارد تالاب انزلی می‌کنند نیز حل خواهد شد.

سند تالاب انزلی به‌زودی به سازمان جنگل‌ها بازخواهد گشت

در شرایطی که تالاب انزلی با تهدیدهای فراوانی برای ادامه حیات روبه‌رو است، موضوع واگذاری آن به وزارت نیرو و شرکت آب منطقه‌ای گیلان موجی از نگرانی‌های جدید را درخصوص آینده این تالاب بین‌المللی ایجاد کرده است. در این باره رئیس سازمان جنگل‌ها گفت: تالاب‌ها به هیچ وجه قابل واگذاری نیستند. درمورد تالاب انزلی نیز اشتباه شده است و سند این تالاب به‌زودی به سازمان جنگل‌ها بازخواهد گشت.

مسعود منصور اظهار کرد: براساس قانون وزارت نیرو، سازمان حفاظت محیط‌زیست و سازمان جنگل‌ها وظایف مشخصی از جمله حفاظت، تعیین حد بستر و... تالاب‌ها را برعهده دارند. با وجود وظایف متعدد، سند مالکیت تالاب‌ها باید به عنوان انفال برای منابع طبیعی حفظ شود.

وی در ادامه با اشاره به این که هیچ استناد قانونی مبنی بر انتقال سند تالاب‌ها به اسم وزارت نیرو نداریم، تصریح کرد: سند تالاب انزلی به دلیل اشتباه اداره ثبت استان گیلان به اسم وزارت نیرو شد.

رئیس سازمان جنگل‌ها ادامه داد: بلافاصله پس از این اتفاق من به رئیس سازمان ثبت نامه زدم، مستندات قانونی را ارسال و اعتراض سازمان جنگل‌ها را اعلام کردم. رئیس این سازمان اعلام کرد که انتقال سند تالاب انزلی به وزارت نیرو اشتباه است و اصلاح می‌شود.

منصور با بیان این که پس از این هیچ سندی برای وزارت نیرو در حوضه تالاب‌ها صادر نخواهد شد، گفت: مالکیت تالاب انزلی نیز به سازمان جنگل‌ها بازخواهد گشت

اردکانیان: بارش‌ها در نیمه اول سال آبی ۴۰ درصد کاهش داشته است - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۰

وزیر نیرو گفت: بارش‌ها در نیمه اول سال آبی امسال نسبت به سال قبل ۴۰ درصد و نسبت به بلندمدت ۳۰ درصد کاهش دارد.

رضا اردکانیان در پایان جلسه امروز هیئت دولت در جمع خبرنگاران گفت: ما در پویش هر هفته الف-ب ایران از جمله وعده‌هایمان این بود که به ۱۶۵۰ روستا آبیاری پایدار برسیم که خوشبختانه با افتتاح دیروز هر ۱۶۵۰ روستا طرح هایشان به مدار بهره برداری رسید.

وی با بیان اینکه هفته آینده پایانی این پویش در سال ۹۹ خواهد بود و ما چند طرح مهم را در استان‌های گیلان و مازندران افتتاح خواهیم کرد، عنوان کرد: چند طرح بزرگ را در استان‌های گیلان، مازندران، تهران و قزوین با سرمایه گذاری بیش از ۱۴ هزار میلیارد تومان

واحد بخار کاسپین به ظرفیت ۱۵۰ هزار مگاوات در مازندران و سد نهب در استان قزوین را خواهیم داشت. وزیر نیرو خاطر نشان کرد: یکی از طرح‌های ما طرح بسیار بزرگ تصفیه‌خانه شبکه فاضلاب غرب تهران است که فعلا جمعیت ۲ میلیون و ۱۰۰ هزار نفر و در آینده نزدیک جمعیت ۳ میلیون نفر را تحت پوشش قرار می‌دهد. بیش از یازده هزار متر تونل فاضلاب رو ساخته شده و تصفیه‌خانه بزرگی تکمیل شده است. ما از پساب تصفیه شده برای مصارف مختلف استفاده می‌کنیم از جمله که پساب با کیفیت مناسب را به کشاورزان جنوب تهران می‌دهیم و به همان میزان در عوض چاه‌های برداشت آب در میدان محمدیه را ممنوع می‌کنیم که قدم بسیار خوبی برای حفظ آب‌های زیر زمینی و جلوگیری از فرونشست زمین است. اردکانیان گفت: سال آبی در حال رسیدن به نیمه است و در نیمه اول میزان بارش نسبت به سال قبل ۴۰ درصد و به نسبت در بلندمدت ۳۰ درصد کاهش دارد و البته کاهش حجم مخازن علیرغم کاهش بارش‌ها ۱۰ درصد بیشتر نیست.

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها: وجود ۱۹ پارک آبخیز در کشور/ پارک‌های آبخیز سیل ورودی به شهرها را کنترل می‌کند - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۰

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری ضمن اشاره به وجود ۱۹ پارک آبخیز در کشور گفت: یکی از اهداف اصلی پارک‌های آبخیز کنترل سیل ورودی به شهرها است.

ابوالقاسم حسین‌پور با اشاره به اینکه ما در کشور ۱۹ پارک آبخیز داریم که سطحی حدود ۴۶ هزار هکتار را شامل می‌شود، اظهار کرد: از سویی دیگر برای احداث ۲۵ پارک آبخیز دیگر نیز برنامه‌ریزی‌هایی صورت گرفته است و برای طراحی و احداث در دست مطالعه و بررسی هستند.

وی با بیان اینکه متأسفانه تاکنون در تهران پارک آبخیز نداشته‌ایم، تصریح کرد: یکی از دلایل این موضوع محدودیت‌هایی است که توسعه شهری در بالادست ارتفاعات تهران ایجاد کرده است. گسترش بیش از حد شهر در شیب و ارتفاعات شمالی سبب شده است که در این عرصه‌ها محدودیت‌هایی ایجاد شود. اگرچه نمی‌توان گفت که در شهر تهران هیچگونه ظرفیتی برای احداث پارک آبخیز وجود ندارد اما به‌رحال این موضوع باید بررسی شود.

مدیرکل دفتر کنترل سیلاب و آبخوان‌داری سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری در ادامه با اشاره به اینکه پارک آبخیز نوعی پارک طبیعی است که سیل ورودی به شهرها را کنترل می‌کند و سبب توسعه تفرجگاه‌های طبیعی می‌شود، گفت: از دیگر مزایای احداث پارک‌های آبخیز جلوگیری از تغییر کاربری غیرمجاز اراضی است. علاوه بر این‌ها پارک‌های آبخیز طرح‌هایی چند منظوره هستند که می‌توانند به اشتغال ساکنان منطقه نیز کمک کنند.

حسین پور افزود: در حال حاضر تدوین ضوابط و استانداردهای احداث پارک آبخیز در کشور در دستور کار سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری با حمایت نظام فنی اجرایی سازمان برنامه و بودجه قرار دارد. از سویی دیگر ارتقای سطح همکاری‌های مشترک بین وزا کشور، وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، وزارت جهاد کشاورزی و مشارکت شهرداری‌ها با سازمان جنگل‌ها با پیش‌بینی و تصویب منابع لازم در بودجه‌های سنواتی هر دو ارگان، ظرفیت‌های موجود را فعال می‌کند و توسعه اصولی پارک‌های آبخیز شهری را به دنبال دارد.

وی در پایان با تاکید بر اینکه اقدامات آبخیزداری در طبیعت به گونه‌ای است که اصل اولیه آن آسیب نرسیدن به طبیعت است، اظهار کرد: آبخیزداری و پارک‌های آبخیز اهدافی از جمله پایداری زیست بوم و اکوسیستم و تعادل عرصه‌های طبیعی را دنبال می‌کند. از این‌رو ملاحظات زیست محیطی در این طرح‌ها چه از بعد جامع‌نگری حوضه آبخیز و چه از بعد تعادل‌های زیستی، در شرح خدمات مطالعات طرح‌های آبخیزداری و آبخوانداری لحاظ شده است.

منبع: ایسنا

پروژه پرورش میگو چه بر سر تالاب بردستان می آورد؟ جنگل‌های حرا در محاصره سیمان و سنگ - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۰

جنگل حرای بندر دیر و داستان تجاوز و تهدید آن ماه‌هاست که تیر نخست خبرهای زیست‌محیطی استان بوشهر و کشور است. پروژه پرورش لارو میگو در مجاورت تالاب ملی دیر- بردستان از ابتدای مطرح شدن و اخذ مجوزها با اعتراض فعالان و مدافعان محیط‌زیست استان بوشهر مواجه شد. این گروه‌ها نسبت به آثار سوء اجرای این پروژه بر محیط‌زیست بندر دیر هشدار می‌دهند، از جمله این آثار مخرب می‌توان به از بین رفتن جنگل‌های حرا اشاره کرد که در این منطقه واقع شده‌اند.

جنگل‌های شورزی حرا مهم‌ترین محل زیست آبزیان دریایی و مکانی مناسب جهت تخم‌ریزی و تکثیر آن‌هاست، لذا ورود به حریم جنگل‌های حرا و آلوده کردن آن محیط می‌تواند حیات گونه‌های آبرزی این منطقه را به خطر بیندازد. گذشته از اهمیت جنگل حرا برای حفظ سلامت گونه‌های جانوری واقع شده در آن، این درختان برای بندر دیر هم به مثابه عضو تنفسی هستند و اهمیت گردشگری فراوانی نیز دارند. این که ۷۰ درصد میگوی پرورشی کشور در استان بوشهر تولید می‌شود، قطعاً بهانه خوبی برای توسعه این صنعت به‌بهای تخریب محیط‌زیست منطقه و تحمل آثار منفی آن در بلندمدت از سوی مردم و نسل‌های بعدی نخواهد بود.

پرورش میگو به قیمت تخریب محیط‌زیست یک خور

فعال محیط‌زیست و دبیر شبکه سازمان‌های مردم‌نهاد محیط‌زیست و منابع طبیعی استان بوشهر درباره احداث سایت تکثیر لارو میگو در این منطقه به رویداد ۲۴ می‌گوید: متولی این پروژه توسط یکی از اهالی شهرستان دیر به نام آقای مختاری است، او شرکتی برای پرورش لارو میگو در منطقه خور یا تالاب

برداشتان دیر دارد. این پروژه در ۲۳ فروردین ۹۵ پیگیری و به سازمان محیط‌زیست و شیلات بوشهر ارائه شد.

رضا پرتوی‌سنگی ادامه می‌دهد: سازمان محیط‌زیست از سازمان منابع طبیعی استان درخصوص اجرای این پروژه در حریم تالاب بردستان دیر استعلام کرد، منابع طبیعی هم بلامانع بودن اجرای این پروژه را به اداره محیط‌زیست بوشهر را اعلام کرد. بر این اساس هم سازمان محیط‌زیست در سال ۹۵ به متولی پروژه مجوز داد. اجرای پروژه قرار بود در زمینی به مساحت چهار هکتار انجام شود که بنا بود از سوی سازمان مسکن و شهرسازی به متولی این پروژه واگذار شود. با توجه به مخالفت جوامع محلی و سازمان محیط‌زیست قرار شد اجرای این طرح از چهار هکتار به دو هکتار کاهش یابد.

دبیر شبکه سازمان‌های مردم‌نهاد محیط‌زیست و منابع طبیعی استان بوشهر عنوان می‌کند: پرونده این پروژه با توجه به مصوبات و مجوزهایی که از ادارت مختلف محیط‌زیست، منابع طبیعی، راه و مسکن و حتی فرمانداری محل و شیلات دیر گرفته بود به کمیسیون ماده ۱۱ قانون هوای پاک در استانداری ارجاع شد. در این کمیسیون طرح تأیید و مجوز آن صادر شد. همان زمان هم اجرای پروژه با مخالفت جوامع محلی مواجه شد، به این دلیل که اجرای این پروژه باعث آلودگی و تخریب خور بردستان دیر می‌شد، در این تالاب چندین هزار نهال درخت حرا توسط اهالی محل و سازمان‌های مردم‌نهاد به‌صورت دست‌کاشت و در مراسم مختلف کاشته شده است.

کاهش جریان آب با جاده‌کشی

دبیر شبکه سازمان‌های مردم‌نهاد محیط‌زیست و منابع طبیعی استان بوشهر با بیان این که تا مدت‌ها این پروژه به دلیل مخالفت‌های مردم و حامیان محیط‌زیست اجرایی نشد، اظهار می‌کند: اما در سال ۹۸، نسبت به احداث سیلوی پرورش میگو در خور بردستان اقدام کردند. در این راستا خاک‌ریزی، بتون‌ریزی و

تسطیح زمین در دوهکتار زمین مذکور و حتی کمی بیش‌تر از این مساحت انجام شد. امسال نیز مشخص شد که از اداره راه و شهرسازی استان درخواست مجوز راه و جاده دسترسی کرده‌اند. این جاده باعث می‌شود که محل جزر آب به قسمت بالادست خور و جنگل‌های حرا قطع شود. زمانی که جاده ایجاد می‌شود، جریان آب در آن منطقه کاهش یافته و در نتیجه درخت‌های حرا از بین می‌روند.

پرتوی با تأکید بر این که مردم نسبت به ساخت این جاده نیز اعتراض کردند، اضافه می‌کند: با این حال اداره راه و شهرسازی مجوز اولیه را برای متولی پروژه صادر کرد. موضوع در کمیسیون ۱۱ نیز مطرح شد و متولی پروژه مجوزهای خود را به معترضان ارائه داد. در حال حاضر جاده‌سازی برای این پروژه با حجم بالایی از خاکریزی و زیرساخت‌سازی به اتمام رسیده است و حتی در قسمتی از این جاده در حال دیوارکشی هستند، بدون آن که به این موضوع توجه شود که جاده باعث تخریب ۱۰۰ درصدی خور یا تالاب بردستان دیر می‌شود.

وی توضیح می‌دهد: شهرستان دیر چند منطقه حفاظت شده بزرگ دارد به اسم دیر نخیلو که پارک ملی است و جزیره‌هایی به نام‌های جزیره خان و مورکور که محل بزرگ‌ترین سایت پرندنگری و پرندهای مهاجر در فصول زادآوری پرندگان است.

این فعال محیط‌زیست با تأکید بر این که احداث این جاده باعث عدم دسترسی درختان حرا به آب شده است، می‌افزاید: سازمان‌های مردم‌نهاد و سازمان محیط‌زیست استان از این جاده‌کشی شکایت کرده‌اند. دادگاه شهرستان دیر متأسفانه اولین رأی خود را به نفع مجری پروژه صادر و اعلام کرده که مجری مجوزهای لازم را دارد؛ لذا قرار منع تعقیب صادر کرده و اجازه ادامه کار داده است. بار دیگر انجمن‌های زیست‌محیطی شهرستان دیر و شبکه سازمان‌های مردم‌نهاد زیست‌محیطی استان رسماً از متولی پروژه شکایت کرده‌اند که در حال حاضر پرونده او در دادگاه تجدیدنظر مفتوح است و منتظر رأی نهایی این دادگاه هستیم.

وی عنوان می‌کند: زمانی که ما پوشش جنگل‌های حرای شهرستان دیر را ایجاد کرده بودیم، سازمان محیط‌زیست کشور عنوان کرده بود که اجرای این پروژه در حریم خور بردستان درست نیست؛ این درحالی بود که مجوز این پروژه را سازمان منابع طبیعی استان داده بود.

نابودی گونه‌های جانوری

دیر شبکه سازمان‌های مردم‌نهاد محیط‌زیست و منابع طبیعی استان بوشهر با بیان این که جاده این پروژه حدود دو ماه است که کشیده شده، اظهار می‌کند: حدود ۱/۵ ماه است که جلوی جزر و مد آب هم گرفته شده و آب به جنگل‌های حرا نمی‌رسد. از بین رفتن این جنگل‌ها آثار منفی بسیاری به دنبال دارد؛ به عنوان مثال این جنگل‌های آب شور را به آب شیرین تبدیل می‌کنند، این جنگل‌ها در خور واقع شده‌اند که محل حضور پرندگان مهاجر و گونه‌های جانوری آبی و کنار آبی است، با مسدود شدن این خور این گونه‌های جانوری نیز آسیب دیده و تحت تأثیر قرار می‌گیرند. همچنین این سایت پرورش میگو قطعاً در آینده ضایعات و پسماندی خواهد داشت که وارد خور می‌شود که این ضایعات نیز برای آبریان خطرناک است.

پرتوی تأکید می‌کند: هم‌اکنون که ما درحال صحبت هستیم، در خور بردستان پرنده‌های مهاجر قادر به زندگی نیستند، بسیاری از گونه‌های جانوری و درختان حرا درحال نابودی هستند، تردد خودروها در این جاده باعث وحشت پرندگان می‌شود که در آن منطقه آشیانه دارند.

وی با بیان این که شهر دیر در سال ۹۸ به عنوان شهر تالابی به سازمان محیط‌زیست معرفی شد، خاطرنشان می‌کند: سازمان محیط‌زیست و آبفای منطقه‌ای در حوزه جاده کشی در کنار ما سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در حوزه محیط‌زیست بندر دیر قرار گرفته و نسبت به اجرای این طرح معترض هستند.

ورود مجلس و قوه قضائیه به عملیات نجات جنگل حرا

همچنین یک عضو هیئت علمی پژوهشگاه ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی کشور و کنشگر محیط‌زیست دریایی، اظهار می‌کند: مجلس شورای اسلامی پویش نجات جنگل حرای بندر دیر و تالاب ملی دیر- بردستان را پاس داشت و از قوه قضائیه و سازمان بازرسی کل کشور خواستار توقف فوری تخریب و تجاوز به جنگل حرا شد و هم‌اکنون پروژه ساخت مرکز تکثیر لارو میگو متوقف است.

احسان عابدی با اشاره به هشدار قبلی سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور نسبت به هرگونه تخریب و تصرف عرصه‌های جنگلی می‌افزاید: پیش‌تر نیز سازمان حفاظت محیط‌زیست کشور هرگونه ساخت‌وساز در حریم این تالاب ملی را مغایر قانون حفاظت، احیاء و مدیریت تالاب‌های کشور دانسته بود.

تخریب و تجاوز به جنگل‌های حرا مغایر با مبانی توسعه پایدار است

این فعال محیط‌زیست درباره فعالیت‌های تخریبی در ساحل بندر دیر می‌گوید: پر کردن ساحل، خشک کردن ساحل، ساحل‌سوزی، تخریب ساحل و عباراتی از این دست، از یک تفکر کاملاً غیرمحیط‌زیستی، غیرپایدار، غیرعلمی، غیرمنطقی و کاملاً مغایر با مبانی توسعه پایدار نشأت می‌گیرد.

وی تصریح می‌کند: تن زیبای ساحل ماسه‌ای بندر دیر را با قلوه سنگ پوشاندن، ماسه را از مردم گرفتن و به جای آن سرامیک و سیمان به مردم دادن، جاده را در حریم جنگل حرا و تالاب ساختن، حق آیندگی را صرف ایجاد آلودگی کردن و مبارزه و ستیز با سازمان‌های مردم‌نهاد، برای اعلام ورشکستگی فکری این جماعت ساحل‌سوز کافی است. چگونه ممکن است با مردمی که پویش نجات جنگل حرا را در یک سطح ملی به اوج بلوغ رساندند، این گونه برخورد شود؟ این خدمت به این مردم نجیب و زحمتکش است یا مقابله؟

عابدی اضافه کرد: خشک کردن ساحل و تخریب جنگل حرا یعنی تخریب اکوسیستم‌های پر تولید ساحلی، کاهش تولید یعنی کاهش ذخایر آبزیان، کاهش ذخایر آبزیان یعنی کاهش صید، کاهش صید یعنی افزایش تلاش صیادی و افزایش فشار بر قشر صیاد، کاهش صید یعنی کاهش امنیت غذایی یک بندر، یک ایران و یک جهان.

این کارشناس بیان کرد: پوشش نجات جنگل حرای بندر دیر تهدید را به فرصت تبدیل کرد، این فرصت را بایستی مغتنم شمرد و اکنون که اوج بلوغ تفکر محیط‌زیستی را در ساختار فکری مردم بندر دیر شاهد هستیم، آرزو کرد که در ذهن مسئولان این شهرستان کلمات توسعه، بهره‌برداری، گردشگری و ساحل‌سازی جای خود را به واژه‌های توسعه پایدار، بهره‌وری، بوم‌گردی و ساحل‌یاری دهند تا این مسئولان بتوانند با این نوع تفکر در کنار مردم به خدمت پردازند و فاصله خود را با مردم کم کنند.

این اولین بار نیست که به بهای پرورش پرسود میگو محیط‌زیست و آثار طبیعی کشور در معرض تهدید قرار می‌گیرند. از فروش اراضی در محدوده طولانی‌ترین غار نمکی جهان در قشم تا در معرض نابودی قرار گرفتن یک‌هزار هکتار زمین کشاورزی در منطقه هندیجان استان خوزستان برای ساخت مزرعه پرورش میگو و همچنین انتشار اخبار و تصاویری از تخریب سواحل بکر بندر مقام در استان هرمزگان که باز هم به‌همین منظور انجام شد، همگی نشان‌دهنده آن است که سود و منفعت عده‌ای از سرمایه‌داران بر حفاظت از محیط‌زیست کشورمان توسط سازمان‌های مختلف ارجحیت داده می‌شود و هنوز برای مسئولان کشور اهمیت حفظ محیط‌زیست برای نسل‌های آینده مشخص نیست. وجود سازمان عریض و طویلی به نام حفاظت محیط‌زیست هم نتوانسته است، سدی محکم در برابر تاخت و تاز و قلع و قمع منابع طبیعی و محیط‌زیست کشورمان ایجاد کند.

بی توجهی خلیج گرگان را به کانون ریزگرد تبدیل می کند؛ خطر ریزگردها در کمین شمال و شمال شرقی کشور - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۰

پس‌روی و کاهش مساحت پهنه آبی خلیج گرگان چند سالی است که به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های مردم گلستان تبدیل شده است؛ خشک شدن بیش از یک سوم مساحت این اکوسیستم آبی منحصربه‌فرد در غرب گلستان هشدار جدی برای مدیران و متولیان این زیستگاه ارزشمند است. دست‌اندازی و تخریب اراضی حاصل از پس‌روی آب، ورود فاضلاب‌های شهری و صنعتی به خلیج گرگان، احداث سدهای بزرگ بر روی رودخانه‌های منتهی به دریا، صید و شکار غیرمجاز و غیره از جمله چالش‌های فراروی خلیج گرگان است. تغییرات کمی و کیفی آب و بروز انواع بیماری‌ها و مرگ‌ومیر حیات‌وحش مانند تلفات پرندگان در دو سال اخیر همگی نشان از حال ناخوش این پهنه آبی دارد. علی‌رغم تمام وعده‌های مدیران و مصوبه کارگروه ملی احیای تالاب‌های ایران تاکنون اقدام مؤثری در جهت احیای خلیج صورت نگرفته است.

بیش از ۵۰ کیلومتر از سواحل خلیج گرگان در گلستان واقع شده و تأثیرات ناشی از پس‌روی آب به‌طور مستقیم بر زندگی حدود ۲۰۰ هزار نفر از شهروندان و روستائینان گلستان اثر می‌گذارد که به‌عنوان نمونه می‌توان به ایجاد کانون‌های ریزگرد اشاره کرد که در صورت بروز آن علاوه بر سلامت مردم در حوزه معیشت هم تأثیرات مخربی را بر جای خواهد گذاشت.

سفر اخیر معاون اول رئیس‌جمهور به‌عنوان دبیر کمیته ملی تالاب‌های ایران در هفته گذشته به استان می‌توانست نویدبخش خبری خوش برای نجات این زیستگاه باشد؛ اما موضوع نجات خلیج گرگان و راهکارهای اجرایی احیای آن در ازدحام برنامه‌های جهانگیری گم شد.

خلیج گرگان به اقدامات عملی نیاز دارد، نه شعار

اهمیت نجات خلیج به گونه‌ای است که کارشناسان بر این باور هستند که اگر در این سفر فقط اجرایی شدن احیاء خلیج گرگان تعیین تکلیف می‌شد، دستاورد رضایت‌بخشی بود که متأسفانه این امر هم محقق نشد و صرفاً به بیان مباحث کلی در قالب عناوینی همچون «باید» و «می‌شود» اکتفا شد؛ در صورتی که خلیج گرگان در حال حاضر نیاز به عمل دارد و نه شعار.

معاون اول رئیس‌جمهور در بدو ورود به گلستان گفت: طرح هفت‌ساله نجات خلیج گرگان با پیشنهاد سازمان حفاظت محیط‌زیست به تصویب هیئت دولت رسید. اسحاق جهانگیری افزود: برای اجرای این طرح با موانعی روبه‌رو هستیم که تلاش می‌کنیم آن‌ها را برطرف کنیم

محمد اسلامی، وزیر راه و شهرسازی، هم به اهتمام وزارتخانه متبوعش برای کمک به احیای خلیج گرگان و میانکاله اشاره کرد و گفت: اجرای هر تصمیمی در میانکاله و خلیج گرگان منوط به تصمیم کارگروه مدیریت و هماهنگی تالاب‌هاست و پس از اتخاذ تصمیم در شورای عالی حفاظت محیط‌زیست رویکردهای پیش‌بینی شده، اجرا خواهد شد.

قطع اتصال خلیج گرگان با دریای خزر

استاندار گلستان هم با اشاره به استمرار پس‌روی آب خلیج گرگان و ضرورت شتاب‌بخشی به عملیات اجرایی احیای این پهنه آبی شرق دریای خزر گفت: برای جلوگیری از آسیب زیست‌محیطی این خلیج باید احیاء شود.

هادی حق‌شناس افزود: دو کانال چاب‌قلی و خوزینی نیازمند لایروبی است و اجرای طرح مدیریت هیئت امنایی می‌تواند در نجات خلیج گرگان مؤثر باشد. وی بیان کرد: قبل از ساخت بنادر در گیلان و

مازندران، بندرهای گز و ترکمن در اوج شکوفایی بودند؛ اما پس‌روی آب و قطع اتصال خلیج گرگان با دریای خزر، بنادر گلستان را از رونق انداخت.

کم‌توجهی و تعلل دولت و دستگاه‌های متولی به احیای خلیج گرگان به گونه‌ای است که نماینده ولی‌فقیه در گلستان هم نسبت به این مسأله هشدار داد. آیت‌الله سیدکاظم نورمفیدی گفت: خلیج گرگان خشک‌شده و باید چاره‌ای برای آن اندیشیده شود. این خلیج منبع بسیار مهمی در استان است که در سازمان یونسکو هم به ثبت رسیده است.

کاهش کیفیت و کمیت آب

یک کارشناس محیط‌زیست نیز در این باره به مهر گفت: مشکل اصلی خلیج گرگان از زمانی آغاز شد که آورده آبی کانال‌ها و دالان‌های آبی منتهی به آن کاهش یافت.

مسعود رویان افزود: علاوه بر مسائل اقلیمی و کاهش برف و باران در مناطق بالادست، احداث سازه‌های آبی مانند سدها و آب‌بندان‌ها هم سبب شده ورودی آب به این اکوسیستم به حداقل ممکن برسد. وی گفت: کاهش تراز آبی دریای خزر متأثر از نحوه مدیریت آب ورودی از ولگا به بزرگ‌ترین دریاچه جهان هم بر روند آبگیری خلیج از دریا تأثیر گذاشته است.

رویان افزایش رسوب‌گذاری در کانال‌های منتهی به خلیج را از دیگر عوامل کاهش ورودی آب برشمرد و گفت: فارغ از مباحث گفته شده درخصوص کمیت آب خلیج، وضع کیفی آب هم در سال‌های اخیر دچار تغییرات اساسی شده است.

علاج واقعه قبل از وقوع

عبدالرحیم توماج، از اهالی بندر ترکمن، هم در این باره گفت: حدود ۱۰ سال است که شاهد پس‌روی

محسوس آب خلیج گرگان هستیم؛ اما تاکنون اقدامی عملی برای احیای آن صورت نگرفته است. هم‌اکنون پس‌روی آب خلیج گرگان به نحوی شده که می‌توان ماهانه تغییرات آن را احساس کرد. توماج گفت: بندرترکمن با ۴۰ هزار نفر جمعیت، سال‌هاست که دارای یک تصفیه‌خانه فاضلاب است؛ اما تنها بخش کوچکی از فاضلاب وارد تصفیه‌خانه می‌شود و باقی فاضلاب به‌طور مستقیم وارد این اکوسیستم ارزشمند شده که این امر سبب می‌شود در بخش‌هایی از خلیج شاهد رشد بی‌رویه انواع جلبک‌ها باشیم.

وی بیان کرد: به‌عنوان یک ساحل‌نشین انتظار داشتم که در سفر معاون اول رئیس‌جمهور لایروبی کانال‌های خزینی، چاپاقلی و آراکانال تعیین تکلیف شود؛ اما در این سفر به اصلی‌ترین دغدغه گلستانی‌ها پرداخته نشد، حتماً باید خلیج گرگان به وضعیت دریاچه ارومیه دچار شود یا بندرترکمن کانون ریزگرد شود تا به آن توجه کنند.

قول مساعد جهانگیری برای احیای خلیج

با وجود مسائل موجود، مدیران و مردم همچنان امیدوار هستند تا با منظور شدن اعتبار برای احیای این خلیج در بودجه سال آینده، بخشی از مشکلات و چالش‌های فراروی این پهنه آبی برطرف شود. نماینده مردم غرب گلستان در مجلس در این زمینه گفت: در روزهای اخیر شاهد سفر معاون اول رئیس‌جمهور و رئیس سازمان بنادر و کشتیرانی به استان بودیم که هر دو سفر در راستای بررسی وضعیت خلیج گرگان صورت گرفت و قول‌های مساعدی برای احیای آن داده شد.

عبدالجلال ایری افزود: با توجه به این که ستاد ملی احیای تالاب‌ها ۹۰۰ میلیارد تومان برای احیای خلیج گرگان مصوب کرده بود تا دستگاه‌های مربوطه از منابع داخلی آن را هزینه کنند، لذا در سفر معاون اول رئیس‌جمهور به استان این مطالبه صورت گرفت و وی قول‌های مساعدی در این باره داد.

وی اضافه کرد: همه بنادر استان، بندرگز، ترکمن و بندر در شرف احداث خواجه نفس به نوعی تحت تأثیر لایروبی خلیج گرگان هستند. ایری بیان کرد: مقرر شد تا پایان سال ستاد احیای تالاب‌ها جلسه‌ای را برگزار کند و در آن مطالعات سازمان بنادر و محیط‌زیست بررسی و موانع کار برطرف شود. در سفر رئیس سازمان بنادر و کشتی‌رانی به استان هم مقرر شد که پس از ابلاغ مصوبه ستاد احیای تالاب، لایروبی آشوراده و چاپاقلی آغاز شود.

ایری متذکر شد: تمام این مسائل منوط به این است که ستاد احیای تالاب میانکاله جلسه اداری خود را برگزار کند و در آن با مطالعات سازمان محیط‌زیست مخالفتی نداشته باشد و بر این اساس ظرف یک‌ماه آینده لایروبی آغاز خواهد شد تا خلیج از این وضعیت رهایی یابد.

طبق گفته نماینده مردم کردکوی، بندر ترکمن، بندرگز و گمیشان در مجلس در مطالعات محیط‌زیست عمق لایروبی و غیره مشخص شده است. وی درخصوص اعتبار هم گفت: با توجه به این که در بودجه ۱۴۰۰ ردیفی برای احیای تالاب در نظر گرفته نشده، هم‌اکنون برای افزایش ردیف باید کمیسیون ماده ۲۳ مجلس آن را مصوب کند که پیشنهاد آن داده شده، ولی به تأیید آن امید چندانی نیست؛ ولی این امر منافاتی با اجرای طرح احیای خلیج گرگان ندارد.

ایری گفت: مصوبه ستاد احیای میانکاله در تیرماه تصویب شد و باید دستگاه‌ها آن را در منابع داخلی خود می‌گنجاندند که این کار انجام نشد و هم‌اکنون تلاش می‌کنیم به‌عنوان ردیف بودجه آورده شود؛ ولی اگر این اتفاق نیفتد، از منابع داخلی دستگاه‌های مربوطه مانند سازمان بنادر، وزارت جهاد کشاورزی و آب منطقه‌ای استفاده خواهد شد.

در سفر جهانگیری به استان درخصوص احیای خلیج گرگان به‌صورت کلی بحث و راهبرد، روش و بازه زمانی اجرای طرح مطرح نشد و خلیج گرگان همچنان در انتظار گام نخست برای نجات خود است که امیدواریم با پیگیری‌های نمایندگان، استاندار و غیره گره از کار این پهنه آبی گشوده شود.

تمام نقاط ایران با کم‌بارشی مواجه است - خبرگزاری خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۱

داده‌های هواشناسی نشان می‌دهد که میزان بارش‌ها در کشور از مهرماه تاکنون، بیش از ۳۰ درصد کمتر از میانگین بلند مدت بوده است همچنین تمام استان‌ها با کم‌بارشی مواجه‌اند.

اطلاعات مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی نشان می‌دهد که از مهرماه تاکنون در کشور حدود ۱۰۰ میلیمتر بارش داشتیم که این میزان نسبت به میانگین بلند مدت ایران حدود ۳۴ درصد کمتر است.

از سویی دیگر میزان بارش‌ها در کشور طی سال آبی زراعی جاری نسبت به مدت مشابه در سال گذشته ۵۲ درصد کمتر گزارش شده است.

بر اساس این گزارش، میزان بارش‌ها در تمامی استان‌های کشور کمتر از حد نرمال است و پنج استان سیستان و بلوچستان، هرمزگان، کرمان و خراسان رضوی با کم‌بارشی شدید مواجه‌اند.

مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی گزارش داده است که میزان بارش‌ها از ابتدای مهرماه تاکنون در سیستان و بلوچستان ۹۲ درصد و در هرمزگان ۸۹ درصد کمتر از میانگین بلند مدت است.

این رقم برای استان‌های کرمان و خراسان رضوی به ترتیب ۶۲ درصد و ۵۷ درصد تخمین زده می‌شود.

میزان بارش‌ها در استان تهران نیز ۱۹ درصد کمتر از حد نرمال گزارش شده است.

پیش از این احد وظیفه - رییس مرکز ملی خشکسالی و مدیریت بحران سازمان هواشناسی - گفته بود که پیش‌بینی می‌شود کم‌بارشی‌ها در کشور تا آخر امسال جبران نشود و حتی تا پایان سال آبی با خشکسالی متوسط و شدید در کشور مواجه باشیم.

منبع: ایسنا

تصویب برنامه‌های سازگاری با کم‌آبی استان‌های سیستان و بلوچستان، گیلان و تهران -

خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۱

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب و آبفای وزارت نیرو و دبیر کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی، از بررسی برنامه‌های سازگاری با کم‌آبی استان‌های سیستان و بلوچستان، گیلان و تهران در بیست و چهارمین جلسه کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی با حضور وزیر نیرو خبر داد.

خبرگزاری میزان - بنا به اعلام پاون، بنفشه زهرایی با اشاره به برگزاری بیست و چهارمین جلسه کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی در تاریخ ۲۰ اسفند ماه ۱۳۹۹ به ریاست رضا اردکانیان وزیر نیرو و با حضور نمایندگان سازمان‌ها و وزارتخانه‌های عضو کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی، استاندار تهران و معاونان هماهنگی امور عمرانی استانداران سیستان و بلوچستان و گیلان، مدیران شرکت‌های آب منطقه‌ای و آب و فاضلاب، سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی، جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت این استان‌ها، اظهار کرد: در بخش اول جلسه به بررسی برنامه سازگاری با کم‌آبی استان سیستان و بلوچستان پرداخته شد. وی اضافه کرد: برنامه این استان پیش از این در شصت و چهارمین جلسه کمیته تخصصی کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی مورخ ۲۸ بهمن ماه ۱۳۹۹ مطرح و پس از اعمال اصلاحات پیشنهادی کلیه دستگاه‌ها، در جلسه بیست و چهارم کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی مورد بررسی قرار گرفت.

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب و آبفای وزارت نیرو خاطرنشان کرد: مطابق با برنامه‌های ارائه شده توسط دستگاه‌های وظیفه‌مند در استان، در فاز اول برنامه سازگاری با کم‌آبی سیستان و بلوچستان در افق ۱۴۰۵ صرفه‌جویی معادل ۴۸۰ میلیون مترمکعبی پیش‌بینی شده که از این مقدار ۳۰۳ میلیون مترمکعب از منابع آب زیرزمینی و ۱۷۷ میلیون مترمکعب از منابع آب سطحی صرفه‌جویی خواهد شد.

وی افزود: طبق این برنامه شرکت آب منطقه‌ای سیستان و بلوچستان ۲۹۹ میلیون مترمکعب از منابع آب

زیرزمینی صرفه‌جویی خواهد کرد که ۶۷ میلیون مترمکعب از این مقدار را با همکاری سازمان جهاد کشاورزی به صورت مشترک انجام خواهد داد. همچنین شرکت آب و فاضلاب و شهرداری به ترتیب ۱،۱۵ و ۲،۸ میلیون مترمکعب از منابع آب زیرزمینی صرفه‌جویی خواهند داشت.

دیر کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی تصریح کرد: به منظور صرفه‌جویی از منابع آب سطحی، شرکت آب منطقه‌ای و سازمان محیط زیست به ترتیب ۳۵ و ۱۲۸ میلیون مترمکعب از طریق کاهش تبخیر، صرفه‌جویی خواهند کرد. سازمان جهاد کشاورزی و شرکت آب و فاضلاب نیز طبق برنامه‌های اعلام شده به ترتیب صرفه‌جویی‌هایی معادل ۱۲،۳ و ۱،۶ میلیون مترمکعب از منابع آب سطحی انجام خواهند داد.

وی با بیان اینکه در بخش دوم این جلسه، برنامه سازگاری با کم‌آبی استان گیلان ارائه شد، ادامه داد: برنامه استان گیلان نیز پیش از این در شصت و سومین جلسه کمیته تخصصی کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی مورخ ۲۱ بهمن ماه ۱۳۹۹ مورد بررسی قرار گرفته بود و پس از بازنگری برنامه بر اساس نظرات طرح شده در جلسه کمیته تخصصی و همچنین با توجه به اقلیم و شرایط خاص و متفاوت استان گیلان در مقایسه با سایر استان‌های کشور، در جلسه بیست و چهارم کارگروه ملی طرح شد.

زهرایی خاطرنشان کرد: با اجرای برنامه سازگاری با کم‌آبی استان گیلان، در پایان برنامه هفتم توسعه، حدود ۵۰ میلیون مترمکعب در برداشت آب استان صرفه‌جویی خواهد شد که از این میزان ۱۷ میلیون مترمکعب در اثر اقدامات شرکت آب منطقه‌ای، ۱۰ میلیون مترمکعب در اثر اقدامات شرکت آب و فاضلاب استان و ۱۲،۶ میلیون مترمکعب حاصل از اجرای برنامه‌های سازمان جهاد کشاورزی استان خواهد بود.

وی افزود: همچنین طبق برنامه سازگاری با کم‌آبی مصوب شده، سازمان صنعت، معدن، تجارت و شرکت شهرک‌های صنعتی متعهد به کاهش برداشت ۱۰ میلیون مترمکعب از منابع آبی استان شد. در برنامه سازگاری با کم‌آبی استان گیلان، توجه خاصی به جلوگیری از آلودگی منابع آب و نفوذ آب شور

از دریای خزر شده است.

مدیرکل دفتر مدیریت مصرف و ارتقای بهره‌وری آب و آبفای وزارت نیرو با اشاره به بخش سوم و پایانی جلسه که مربوط به برنامه‌های سازگاری با کم‌آبی تهران بود، گفت: برنامه این استان پیش از این در شصت و ششمین جلسه کمیته تخصصی کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی مورخ ۲۸ بهمن‌ماه ۱۳۹۹ مطرح و پس از اعمال اصلاحات پیشنهادی کلیه دستگاه‌ها، در جلسه بیست و چهارم کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی مورد بررسی قرار گرفت.

وی ادامه داد: مطابق با برنامه‌های ارائه شده توسط دستگاه‌های وظیفه‌مند در استان، در فاز اول برنامه سازگاری با کم‌آبی استان در افق ۱۴۰۵، صرفه‌جویی معادل ۴۲۰ میلیون مترمکعبی پیش‌بینی شده که از این مقدار ۳۹۵٫۴ میلیون مترمکعب از منابع آب زیرزمینی و ۲۴٫۶ میلیون مترمکعب از منابع آب سطحی صرفه‌جویی خواهد شد.

دیر کارگروه ملی سازگاری با کم‌آبی اضافه کرد: در کاهش برداشت از منابع آب زیرزمینی استان، سهم بخش شرب و بهداشت ۲۲٫۳ میلیون مترمکعب، بخش صنعت ۲۵ میلیون مترمکعب، بخش فضای سبز ۳۳٫۱ میلیون مترمکعب و بخش کشاورزی ۳۱۵ میلیون مترمکعب است. کلیه کاهش برداشت از منابع سطحی به میزان ۲۴٫۶ میلیون مترمکعب نیز برای بخش شرب و بهداشت برنامه‌ریزی شده است.

این گزارش می‌افزاید، کاهش مصارف مورد انتظار در مصارف بخش کشاورزی در اثر اقدامات مشترک سازمان جهاد کشاورزی و شرکت آب منطقه‌ای استان حاصل خواهد شد. همچنین از طریق جایگزینی بخشی از مصارف کشاورزی، صنعت و فضای سبز با پساب به اصلاح مصرف و بهبود کیفی منابع آب به میزان ۱۵۹٫۴ میلیون مترمکعب کمک خواهد شد و از طریق تغذیه مصنوعی و کنترل سیلاب پیش‌بینی شده که ۱۲۶ میلیون مترمکعب از منابع آب استان استحصال شود.

برنامه ریزی برای کاهش ۴۲۰ میلیون مترمکعب آب تا ۱۴۰۵ - خبرگزاری میزان مورخ

۱۳۹۹/۱۲/۲۳

مدیرعامل آب منطقه‌ای تهران از کاهش ۴۲۰ میلیون مترمکعبی مصرف آب در اسنان تهران تا سال ۱۴۰۵ خبر داد.

خبرگزاری میزان - یوسف رضاپور در نشست خبری امروز با اشاره به میزان بارش در سال آبی جاری اظهار کرد: میزان بارندگی بر اساس سنجش ۲۰ ایستگاه بارش، به ۲۲۶ میلیمتر رسیده است که در مقایسه با سال گذشته میزان بارش ۱۱ درصد کاهش داشته، اما نسبت به بلند مدت ۲۷ درصد افزایش داشته است. مدیرعامل آب منطقه‌ای تهران تصریح با اشاره به تغییر بارش از بارش برف به باران تصریح کرد: در شهر تهران وضعیت بارش چندان مطلوب نبوده و در غرب تهران عمداً بارش‌ها به صورت برف بوده و شرایط بهتری را به نسبت شرق تهران دارد.

وی با بیان اینکه حجم مخازن سدهای پنجگانه استان تهران به ۵۶۶ میلیون مترمکعب رسیده و به سال گذشته ۶۶ میلیون مترمکعب کاهش یافته است، عنوان کرد: تا پایان شهریور ۱۴۰۰ نگرانی‌های در خصوص تامین آب شرب و بهداشت تهران وجود دارد، اما با جلساتی که با حضور مدیران شرکت آب وفاضلاب برگزار می‌شود، در تلاش برای تامین آب بدون جیره بندی هستیم.

رضاپور با بیان اینکه میزان مصرف آب در تهران حدود ۲ برابر میانگین‌های جهانی اظهار کرد: سرانه مصرف آب در استان تهران حدود ۳۴۸ لیتر در شبانه روز است که این رقم در کشورهای پیشرفته با بارش‌های فراوان حدود ۱۷۰ لیتر در شبانه روز است.

مدیرعامل آب منطقه‌ای تهران ادامه داد: آب مورد نیاز در کشور از دو بخش منابع سطحی و زیرزمینی تامین می‌شود و بنا به استانداردهای سازمان‌های جهانی میزان برداشت از آب‌های زیرزمینی ۲۰ درصد

است و با محقق شدن آن شاهد پایداری سرزمین و رسیدن آب به تالاب‌ها خواهیم بود.

وی افزود: اگر میزان برداشت آب از منابع زیرزمینی به ۴۰ درصد برسد به وضعیت تعادلی و قابل تحمل می‌رسد و برداشت ۶۰ درصدی موجب تنش آبی می‌شود اگر از این رقم فراتر برود وارد بحران آب می‌شود.

رضاپور ادامه داد: رقم برداشت از منابع زیر زمینی در ایران به ۸۶٫۷ درصد می‌رسد که رقمی بسیار بالا است و پس از ایران، کشور مصر با برداشت ۵۵ درصدی و پاکستان با برداشت ۴۳ درصدی قرار گرفته است.

مدیرعامل آب منطقه‌ای تهران تصریح کرد: در کارگروه سازگاری با کم آبی به این نتیجه رسیدیم که نمی‌توانیم یک روزه نمی‌توان بحث زیرساختی را انجام داد و تغییر مصرف را نهایی کنیم بنابراین برای افق ۵۰ کاهش میزان یک میلیارد و ۲۸۸ میلیون مترمکعب کاهش مصرف در نظر گرفته شده است.

وی افزود: در برنامه ریزی کوتاه مدت و تا سال ۱۴۰۵ صرفه جویی به میزان ۴۲۰ میلیون مترمکعب که شامل ۳۱۵ میلیون مترمکعب در بخش کشاورزی و ۲۵ میلیون مترمکعب در بخش صنعت و بخش دیگر آن در مصرف آب شرب کاهش یابد.

رضاپور ادامه داد: جمعیت تهران در حال حاضر حدود ۱۳٫۳ میلیون نفر است و پیش بینی می‌شود در سال ۱۴۱۰ به ۲۰ میلیون نفر برسد و این موضوع نگرانی‌هایی در خصوص تامین آب مورد نیاز را ایجاد کرده است.

مدیرعامل آب منطقه‌ای تهران ادامه داد: با تصفیه خانه ششم بخشی از این کسری با ظرفیت ۱۶۰ میلیون متر مکعب را با خط قمر بنی هاشم از غرب تهران به شرق با کانال ۲۸ کیلومتری انتقال خواهد یافت.

تذکر شهربانو امانی به مدیریت شهری برای مدیریت روان‌آب‌ها؛ کاهش ۶۴ میلیون مترمکعبی ذخیره آب سدهای تهران | هشدار درباره سالانه ۲۵ سانتی‌متر نشست زمین در پایتخت - خبرگزاری همشهری آنلاین مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۴

عضو شورای اسلامی شهر تهران با اشاره به بحران آب و مدیریت روان‌آب‌ها، در تذکری به شهرداری تهران گفت: کاهش سطوح نفوذناپذیر و احداث چاه‌ها و حوضچه‌های جذبی، راهکار حل این معضل است.

به گزارش همشهری آنلاین به نقل از معاونت ارتباطات شورای اسلامی شهر تهران، شهربانو امانی در دویست و هشتادمین جلسه شورای اسلامی شهر تهران در تذکری در خصوص مدیریت روان‌آب، گفت: حجم ریزش‌های جوی استان تهران در سال آبی جاری (از اول مهر ماه ۹۹ تا کنون) نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۴ درصد کاهش یافته است. در حال حاضر ذخیره سدهای پنج‌گانه تهران ۶۴ میلیون مترمکعب کاهش نشان می‌دهند. بر خلاف بارش‌های دو سال اخیر به نظر می‌رسد امسال با یکی از کم‌سابقه‌ترین خشکسالی‌ها مواجه هستیم.

وی ادامه داد: متأسفانه طی هفته گذشته با وجود تذکرهای مکرر، باز هم مشاهده کردم که پرسنل شهرداری برای شستشوی حیاط شورا و شهرداری از فشار آب استفاده می‌کنند. تا زمانی که از خودمان شروع نکنیم نمی‌توان از مردم انتظار همکاری داشت.

امانی اظهار داشت: علاوه بر کاهش بارش‌ها به دلیل تغییرات اقلیمی، الگوی بارش‌ها نیز دچار تغییر شده است. به گونه‌ای که به جای بارش‌های مستمر در یک بازه زمانی بلندمدت، به یکباره در مدت زمان کوتاهی با حجم زیادی روان‌آب ناشی از بارش مواجه می‌شویم. بر خلاف روش‌های نوین مدیریت روان

آب که بر اصل «جذب آب باران در محل بارش» استوار است، مدیریت روان‌آب در تهران بر «جمع‌آوری و هدایت رواناب» پایه‌ریزی شده است.

عضو شورای اسلامی شهر تهران ادامه داد: سیستم کنونی نه تنها هزینه‌های سنگین مدیریت روان‌آب را به شهرداری تحمیل می‌کند بلکه آلودگی آب، پس‌زدگی در شبکه و کاهش ذخایر آب‌های زیرزمینی را به دنبال دارد.

وی افزود: طبق استانداردهای اتحادیه اروپا، نشست زمین به میزان سالانه ۴ میلی متر، وضعیت بحرانی تلقی می‌شود (اتحادیه اروپا برای این میزان نشست کمیته بحران تشکیل می‌دهد)، این در حالیست که در تهران سالانه ۱۷ تا ۲۵ سانتیمتر نشست زمین اتفاق می‌افتد که امری فاجعه‌بار است.

امانی گفت: روان‌آب‌های ناشی از بارش باران، سطح خیابان‌ها و پیاده‌روها را می‌شوید. این روان‌آب‌ها به سمت سه کانال اصلی آب در تهران هدایت و در نهایت در دشتهای جنوب تهران رها می‌شوند. تحقیقات نشان می‌دهد که دشتهای جنوب تهران بر اثر همین روان‌آب‌ها دارای سطح بسیار بالایی از آلودگی به فلزات سنگین و مواد شیمیایی سمی و خطرناک است. بخارات روغن، ذرات پلاستیک، بنزن، آزبست و سرب موادی هستند که بر اثر تردد خودروها در سطوح مختلف شهر نشست می‌کنند و با اولین باران شسته شده و راهی دشتهای جنوب تهران می‌شوند.

امانی خاطرنشان ساخت: کاهش سطوح نفوذناپذیر و احداث چاه‌ها و حوضچه‌های جذبی، راهکار حل این معضل است اما اینگونه به نظر می‌رسد که عزم و جدیت لازم در مدیریت شهری برای کاهش مصرف آب و مدیریت روان‌آب وجود ندارد.

وی افزود: در پایان برای چندمین مرتبه به شهردار تهران متذکر می‌شوم که ضمن بازنگری جدی در سیستم فعلی مدیریت روان‌آب در شهر، نسبت به موضوع بحران آب در شهر تهران اهتمام ویژه‌ای داشته باشند.

تغییرات اقلیمی جریان آب رودخانه‌ها را در سراسر جهان تغییر داده‌است - خبرگزاری

خبر فوری مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۴

روزنامه ایندپندنت در گزارشی با اشاره به نتیجه یک پژوهش تازه نوشت: بحران آب و هوایی بر روی کاهش و افزایش جریان آب رودخانه‌ها تاثیرگذار بوده و سبب طغیان آب آنها در برخی مناطق جهان و خشکسالی در بخش‌های دیگر شده‌است.

دانشمندان ردپای بحران آب و هوا را بر افزایش و کاهش جریان رودخانه‌ها در برخی مناطق شناسایی کرده‌اند.

ایندپندنت نوشت: براساس نخستین ارزیابی‌ها در حوزه جریان آب، بحران آب و هوایی جریان رودخانه‌ها را در سراسر جهان تغییر داده‌است.

دانشمندان ردپای بحران آب و هوا را در افزایش جریان رودخانه‌ها در برخی مناطق مانند شمال اروپا و کاهش جریان رودخانه‌ها در مناطق دیگری همچون جنوب اروپا، استرالایای جنوبی و مناطقی از جنوب آسیا کشف کرده‌اند.

درحالی که جریان بیشتر آب می‌تواند به طغیان رودخانه‌ها و بروز سیل منجر شود، جریان کم پیامدهایی همچون خشکسالی در پی دارد.

نتیجه این پژوهش که در مجله «ساینس» منتشر شده‌است، از داده‌های بیش از هفت هزار پایگاه داده‌های آب و هوایی در سراسر جهان استفاده کرده و تغییرات جریان آب رودخانه‌ها را میان سال‌های ۱۹۷۱ تا ۲۰۱۰ تجزیه و تحلیل کرده‌است.

«دکتر لوکاس گودموندسون» (Dr Lukas Gudmundsson)، اقلیم‌شناس دانشگاه زوریخ و یکی از افرادی که در این پژوهش دست داشته در این خصوص به ایندپندنت گفت: «تجزیه و تحلیل ما برای

نخستین بار با استفاده از مشاهدات مستقیم نشان می‌دهد که تغییرات آب و هوایی در جریان رودخانه‌ها در مقیاس جهانی قابل تشخیص است».

گودموندسون افزود: یافته‌های حاصل از تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد تغییرات آب و هوایی ناشی از انسان نقش اصلی را در شکل‌گیری تغییر جریان رودخانه‌ها در سراسر جهان داشته است. ضمن آنکه به نظر می‌رسد تأثیرات مستقیم مدیریت زمین و آب از سوی انسان به تغییر الگوی جهانی کمک نمی‌کند هرچند می‌تواند از نظر محلی بسیار تأثیرگذار باشند.

اما اینکه بحران آب و هوا چگونه بر روی جریان رودخانه‌ها تأثیر می‌گذارد، در پاسخ باید گفت این امر به طرق مختلف و با ایجاد تغییر در الگوی بارندگی جهانی و خشک شدن خاک که می‌تواند بر میزان رطوبت ورودی به سیستم رودخانه‌ها تأثیر بگذارد، صورت می‌پذیرد.

نتیجه این پژوهش همچنین نشان می‌دهد که تأثیر تغییرات آب و هوایی در سرتاسر جهان به شدت در حال افزایش است و انتشار گازهای گلخانه‌ای در برخی مناطق سبب تضعیف منابع آبی شده که اساس سیستم‌های غذایی ما را تشکیل می‌دهند.

در نهایت این مطالعه خاطرنشان می‌کند که افزایش و کاهش شدید جریان آب رودخانه‌ها در سراسر جهان به صورت سیلاب‌های شدید و خشکسالی تأثیر فزاینده‌ای بر جوامع انسانی دارد و از همین رو لزوم اقدامات فوری برای از بین بردن انتشار گازهای گلخانه‌ای و جلوگیری از افزایش بیشتر خطر احساس می‌شود.

منبع: ایرنا

انتقال آب خلیج فارس به فلات مرکزی به نفع صنایع بزرگ و به زیان مردم و محیط زیست؛ کام زاینده‌رود با انتقال آب خلیج فارس تر نمی‌شود - روزنامه سبزینه مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۵

در حالی دولتمردان پروژه انتقال آب از خلیج فارس به فلات مرکزی ایران را یادگاری برای نسل آینده می‌دانند که بسیاری از کارشناسان معتقدند علاوه بر این که این طرح با هزینه بالا و آسیب به محیط‌زیست همراه است، صرف اجرای پروژه‌هایی می‌شود که نه تنها اشتغال‌زا نیستند، بلکه سرمایه‌بر، وابسته به مواد خام و مواد اولیه هستند. طرحی که به باور صاحب‌نظران این بار نیز به نفع صنعت رقم خورد و کام زاینده‌رود را تر نمی‌کند.

حسن روحانی رئیس‌جمهور ۲۵ دی‌ماه سال جاری در پی درخواست استاندار اصفهان مبنی بر «صدور مجوزها و زیرساخت‌های طرح انتقال آب خلیج فارس به این استان» در نامه‌ای خطاب به وزیر نیرو و صنعت، معدن و تجارت دستور اقدامات لازم در ارتباط با ادامه خط لوله آب خلیج فارس به فلات قاره (اصفهان) را صادر کرد.

خط اول انتقال آب از خلیج فارس به استان‌های کرمان و یزد آبان‌ماه امسال به بهره‌برداری رسید و پس از آن با دستور رئیس‌جمهور مطالعات برای خط دوم و سوم انتقال آب به خراسان رضوی و اصفهان نیز آغاز شد که به گفته علی‌رضا رزم‌حسینی، وزیر صنعت، معدن و تجارت، در مجموع این سه خط ۵۵۰ میلیون مترمکعب آب شیرین از خلیج فارس به فلات مرکزی ایران انتقال می‌یابد.

براساس مجوزی که وزارت نیرو صادر کرده است، استان اصفهان می‌تواند سالانه ۳۷۵ میلیون مترمکعب آب از خلیج فارس یا دریای عمان منتقل کند که این حجم آب معادل ۱۲۵ میلیون مترمکعب آب نمک‌زدایی شده در سال است و حجم زیادی از آب برداشت شده پس از نمک‌زدایی به صورت پساب به

دریا برمی‌گردد، با به‌کارگیری تکنولوژی‌های روز دنیا برای شیرین‌سازی می‌توان در نهایت ۱۵۰ میلیون مترمکعب آب شیرین را در مسافت حدود ۹۱۰ کیلومتر به اصفهان انتقال داد.

اعلام فراخوان وزارت نیرو برای جذب سرمایه‌گذار
حجم سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای انتقال آب خلیج فارس به این خطه ۳۵ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی شده و در صورت آغاز عملیات اجرایی طرح، در مدت پنج سال به بهره‌برداری خواهد رسید. کارفرما، سرمایه‌گذار و مجری این طرح بخش خصوصی و شرکت‌های تابعه وزارت صنعت، معدن و تجارت خواهند بود.
وزارت نیرو و شرکت آب منطقه‌ای اصفهان به‌زودی فراخوان جذب سرمایه‌گذار برای انتقال آب از خلیج فارس یا دریای عمان را اعلام می‌کند تا از میان طرح‌های ارائه شده، بهترین سرمایه‌گذار برای اجرای پروژه انتخاب شود.
معاون توسعه و برنامه‌ریزی شرکت آب منطقه‌ای اصفهان در این باره به مهر می‌گوید: شرکت آب منطقه‌ای در چارچوب موافقت اولیه برداشت و نمک‌زدایی از آب دریا برای مصارف آب صنعت اصفهان وظیفه برگزاری فراخوان و انتخاب بهترین سرمایه‌گذار را دارد.
بابک ابراهیمی می‌افزاید: سرمایه‌گذارها طرح پیشنهادی خود را باید با مستندات مطالعاتی که مشاوران آن‌ها انجام داده‌اند، در مدت زمان اعلام شده در فراخوان تهیه و ارائه کنند تا شرکت آب منطقه‌ای در مدت دو هفته توان فنی و هزینه‌ای طرح‌ها را ارزیابی کند، طرح هر سرمایه‌گذاری که منطقی‌تر و ارزان‌تر باشد، برای اجرا انتخاب می‌شود.

روایت آبی که گران تمام می‌شود

به تأکید کارشناسان و صاحب‌نظران طرح انتقال بین‌حوضه‌ای از دریا هزینه بسیار زیادی به لحاظ اقتصادی

و زیست‌محیطی به دنبال دارد و به دلیل گران بودن برای تأمین شرب و کشاورزی مقرون به صرفه نیست. بهای تمام شده هر مترمکعب شیرین‌سازی آب بین ۱/۵ تا سه دلار (دو یورو) است که با توجه به نوسانات کنونی نرخ ارز هر مترمکعب نمک‌زدایی آب دست‌کم بین ۶۰ تا ۸۰ هزار تومان برآورد می‌شود. از سوی دیگر، استان اصفهان در ارتفاعی حدود یک هزار و ۶۰۰ متر از سطح دریا قرار گرفته و آب برای انتقال در ارتفاعات باید با نیروی برق پمپاژ شود، برقی که اگر به نرخ دولتی نیز محاسبه شود تولید نیروگاه‌های حرارتی بوده و در صورت افزایش پیک مصرف نه از گاز بلکه از سوخت فسیلی استفاده می‌کنند که آلودگی هوا را به دنبال دارد.

نمک‌زدایی آب، تخلیه پساب به دریا و آلودگی آب از دیگر مشکلاتی است که حیات مرجان‌ها و سایر زیست‌مندان خلیج فارس را تهدید می‌کند.

انتقال آب دریا از روش‌های مرسوم در دنیا است

مدیرکل دفتر ارزیابی زیست‌محیطی سازمان حفاظت محیط‌زیست در این باره می‌گوید: انتقال آب از دریا به‌رغم افزایش قیمت تمام‌شده آن از جمله روش‌های مرسوم در دنیا برای تأمین آب است، از سوی دیگر تأثیرات انتقال آب از دریا بسیار کم‌تر از انتقال آب بین‌حوضه‌ای داخل سرزمینی است که مسائل اجتماعی بین مبدأ و مقصد و اختلافات قومی دارد.

حمید جلالوندی با بیان این‌که طرح انتقال آب از دریا به استان اصفهان ممنوعیت و مغایرت با سیاست‌های سازمان حفاظت محیط‌زیست ندارد، اضافه می‌کند: با وجود این مورد به مورد طرح‌های انتقال آب از دریا مشمول ارزیابی زیست‌محیطی است و باید محل برداشت آب، تخلیه پساب و مسیر خط انتقال آب به لحاظ زیست‌محیطی مشخص شود؛ از این‌رو مشاور و مجری طرح باید گزارش ارزیابی پروژه را برای بررسی به سازمان محیط‌زیست ارائه کنند.

جلالوندی در پاسخ به این که شیرین‌سازی و انتقال آب از خلیج فارس به مناطق مرکزی چه تبعات اقتصادی و زیست‌محیطی خواهد داشت، می‌گوید: سازمان حفاظت محیط‌زیست پروژه تعریف نمی‌کند و چرایی انتقال آب از دریا را وزارت نیرو باید پاسخ دهد، اما این سازمان الزامات محیط‌زیستی را تعیین می‌کند که اجرای پروژه انتقال آب کم‌ترین تأثیرات و پیامدها را داشته باشد.

انتقال آب خلیج برای شرب و کشاورزی به صرفه نیست

استاد تمام گروه مهندسی آب دانشگاه صنعتی اصفهان نیز در این زمینه می‌گوید: طبق بررسی بانک جهانی در سال‌های گذشته نمک‌زدایی یک مترمکعب آب دریا بین ۱/۵ تا سه دلار هزینه دارد؛ علاوه بر این هزینه انتقال آب از خلیج فارس نیز باید در نظر گرفته شود، از این رو هر مترمکعب آب دریا بسیار گران است و انتقال آن برای شرب و کشاورزی صرفه اقتصادی ندارد.

جهانگیر عابدی‌کوپایی می‌افزاید: انتقال آب از خلیج فارس به اصفهان ممکن است برای برخی صنایع توجیه اقتصادی داشته باشد و در صورت اجرای این طرح اگر به‌ازای آبی که قبلاً از زاینده‌رود به صنعت اختصاص می‌یافت، به کشاورزی داده شود می‌توانیم جریان رودخانه زاینده‌رود را داشته باشیم.

این استاد دانشگاه با بیان این که فرآیند شیرین‌سازی آب تبعات زیست‌محیطی دارد و برای مبدأ آلودگی ایجاد می‌کند، خاطرنشان می‌کند: نمک‌زدایی بر منطقه‌ای که آب را تصفیه می‌کنند و محیط‌زیست دریا تأثیر می‌گذارد، اما کشورهای دنیا تمهیدات مختلفی را برای این فرآیند ابداع و اتخاذ کرده‌اند که مشکلات زیست‌محیطی مبدأ را بسیار کاهش می‌دهد.

آب دریا به زاینده‌رود نمی‌رسد

همچنین دبیر اجرایی نظام صنفی کشاورزان اصفهان درباره طرح انتقال آب از خلیج فارس به این استان

می‌گوید: اگر آبی منتقل می‌شود، برای مصارف جدیدی است که تعریف کردند و برای جبران بارگذاری‌های قبلی بر حوضه زاینده‌رود نیست.

اسفندیار امینی می‌افزاید: این طرح نیز مسائل فنی، حقوقی و زیست‌محیطی دارد، اگر اجرا شود و به جایی خسارت وارد نکند، خوشحالیم که اتفاق بیفتد.

وزارت نیرو برای مصارف جدید آب منتقل نکند

امینی خاطرنشان می‌کند: اگر کمی هماهنگی‌های داخلی کشور بیشتر باشد می‌توان به گونه‌ای برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری کرد که این طرح انتقال و شیرین‌سازی آب دریا برای بسیاری از شهرستان‌های استان خوزستان که مجاور خلیج فارس است، اما مردم آن‌ها برای آب آشامیدنی مشکل دارند، اجرا شود و به آن‌ها آب‌رسانی کنند؛ حتی اگر قرار است سرمایه‌گذار طرح اصفهان باشد و در ازای آن از مسیر سرشاخه‌های کارون آب به اصفهان دهند.

وی ادامه می‌دهد: آبی که از اصفهان به یزد می‌رود، نیاز به پمپاژ ندارد؛ اما آبی که از سمت سیرجان و یزد به اصفهان منتقل شود، ثقلی است و نیاز به انرژی عظیمی برای پمپاژ دارد؛ چراکه برای مثال باید شش مترمکعب در ثانیه آب را باید در مسیری یک‌هزار کیلومتری و به ارتفاعی حدود یک‌هزار و ۶۰۰ متر منتقل کند.

دبیر اجرایی نظام صنفی کشاورزان اصفهان می‌گوید: وزارت نیرو باید برای جبران تخصیص‌هایی که داده فکری کند، نه این که برای مصارف جدید آب منتقل کند؛ ضمن این که رئیس‌جمهور با انتقال آب از خلیج فارس به اصفهان تنها موافقت کرده، اما پول و اعتباری نداده است.

امینی می‌افزاید: هزینه این طرح را بخش خصوصی باید تأمین کند؛ از این رو به اعتقاد من طرح انتقال آب از خلیج فارس به اصفهان بیش‌تر جنبه تبلیغاتی دارد و خوراک رسانه‌ای است، زیرا احیای زاینده‌رود یکی

از وعده‌های انتخاباتی رئیس‌جمهور در میدان امام(ره) اصفهان بود، اما این دولت درحالی به پایان می‌رسد که وضعیت زاینده‌رود به مراتب بدتر از روزی است که ایشان رئیس‌جمهور شد.

انتقال آب از خلیج فارس برای احیای زاینده‌رود نیست

همچنین یک فعال محیط‌زیست و از دوستداران زاینده‌رود با بیان این که اصفهان ظرفیت توسعه و بارگذاری جدید ندارد، می‌گوید: مخالف هرگونه انتقال آب برای توسعه هستیم؛ زیرا بنابر گفته کارشناسان انتقال آب برای توسعه صنعت و کشاورزی باعث افزایش جمعیت، بارگذاری بیش‌تر، آلودگی هوا و شدیدتر شدن بحران آب در آینده می‌شود.

منیره کرباسچی با بیان این که انتقال آب از دریا برای احیای زاینده‌رود و تأمین حقابه‌های رودخانه و تالاب گاوخونی نیست، می‌افزاید: آبی که از طریق پروژه خرسان از سمت سمیرم به میزان ۱۸۰ و ۱۵۰ میلیون مترمکعب برای یزد و کرمان اختصاص یافته است، برای اصفهان جایگزین کنند؛ چرا طرح

انتقال آب از خلیج فارس را وعده می‌دهند؟

این فعال محیط‌زیست نبود ارتباط بین مسئولان و تصمیم‌گیران با کارشناسان و دانشگاہیان را مشکلی بزرگ می‌داند و می‌افزاید: انتقال آب از خلیج فارس به ضرر کشور و بیت‌المال است با آبی که مترمکعب

آن ۸۰ هزار تومان است قرار است چه تولید شود و توسعه یابد؟

کرباسچی می‌گوید: اگر مسئولان استان می‌خواهند آب منتقل کنند، خط انتقال خرسان از سمیرم به یزد و کرمان می‌رود، می‌توان از این طرح برای جبران کسری‌های استان اصفهان استفاده کرد و آب خلیج فارس را به استان‌های جنوبی کشور منتقل کرد.

وی که از دغدغه‌مندان احیای زاینده‌رود است و امسال کارزار مطالبه حفظ جریان پایدار زاینده‌رود را راه‌اندازی کرد، می‌گوید: در این کارزار اینترنتی ۳۱ هزار امضاء برای جریان آب در رودخانه زاینده‌رود

جمع‌آوری شد و در نامه‌ای از وزارت نیرو درخواست کردیم جریان حداقلی آب برای حفظ حیات رودخانه و جلوگیری از تشدید فرونشست رهاسازی شود؛ حتی ۲۰۰ میلیون مترمکعب در سال نیز پایداری رودخانه را حفظ می‌کند.

بازچرخانی آب در فلات مرکزی ایران ضرورتی که باید جدی گرفت اما رئیس کمیته محیط‌زیست در یونسکو می‌گوید: طرح‌های انتقال آب در شمار گران‌ترین طرح‌هایی هستند که در دنیا تعریف شده‌اند. هزینه هر مترمکعب آبی که از طریق شیرین کردن آب دریا به دست می‌آید، حدود سه دلار است. تغییر در سازه‌ها و تخریب‌هایی که در مسیر انتقال رخ می‌دهد و میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای که در فرآیند شیرین‌سازی در فضای سپهر ایران منتشر می‌شود، درحالی که طبق معاهده پاریس انتشار گازهای گلخانه‌ای را تا ۲۰۳۰ باید کاهش دهیم، همه این‌ها هزینه‌هایی است که بر اثر اجرای طرح‌های انتقال آب دریا بر ملت و دولت بر تحمیل می‌شود.

محمد درویش می‌افزاید: اجرای این طرح‌ها زمانی منطقی دارد که هیچ راهی برای جلوگیری از مهاجرت مردم در یک منطقه وجود نداشته باشد یا این که همه راه‌ها را رفته باشیم و دیگر چاره‌ای جز جراحی دردآور و خونریز نباشد؛ بنابر آمار سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان سالانه حدود پنج میلیارد مترمکعب آب در بخش مصرف می‌شود که به‌طور عمده از چاه‌ها برداشت می‌کنند؛ درحالی که ضایعات کشاورزی بالا است، راندمان آبیاری در بخش کشاورزی ما بسیار کم‌تر از استانداردهای جهانی است و میزان پرت (هدر رفت) در شبکه آب شهری حدود ۲۰ درصد است و هنوز بین آب بهداشتی و شرب در شبکه‌های شهری ما تفاوتی اعمال نشده است.

این کارشناس محیط‌زیست با بیان این که روش‌هایی به‌مراتب اقتصادی‌تر و کم‌هزینه‌تری نسبت به انتقال آب در کشور وجود دارد، می‌افزاید: استان‌های فلات مرکزی ایران درحالی با کمبود و هدر رفت آب

روبه‌برو هستند که پدیده‌ای به نام بازچرخانی آب در این مناطق، محلی از اعراب ندارد و هیچ تلاشی برای تصفیه پسماند و فاضلاب اتفاق نمی‌افتد.

وضعیت تالاب گاوخونی فاجعه‌بار است

درویش وضعیت تالاب گاوخونی را فاجعه‌بار توصیف می‌کند و می‌گوید: اولویت در مدیریت آب زاینده‌رود پس از تأمین شرب باید حقایق محیط‌زیست باشد؛ درحالی‌که اکنون اگر پس از مصارف صنعت و کشاورزی آبی بماند به محیط‌زیست و تالاب گاوخونی می‌دهند و این تالاب به فاجعه‌ای بزرگ تبدیل شده است. گاوخونی باید مطالبه ملی باشد و مردم اصفهان از مسئولان خود بخواهند که به هیچ مصلحتی حق گاوخونی را به پای کشاورزی و صنعت ذبح نکنند.

زمزمه‌های انتقال آب از خلیج فارس به اصفهان درحالی‌که به گوش می‌رسد که دو پروژه بهشت‌آباد پس از حدود دو دهه به دلیل مشکلات اجتماعی همچنان متوقف مانده است. برخی صاحب‌نظران نیز می‌گویند آب شیرینی که از سرچشمه‌های کارون به خلیج فارس می‌ریزد، در طرح انتقال آب از دریا به فلات مرکزی پس از هزینه‌های فراوان برای شوری‌زدایی و پمپاژ از مناطق مرتفع به اصفهان برگردد که این امر برای کشاورزی و شرب مقرون به‌صرفه نیست، اگرچه به نظر می‌رسد مسائل اجتماعی و قومی نداشته باشد. صرف نظر از این‌که پروژه‌های انتقال آب خوب است یا بد، هم‌اکنون در بالادست زاینده‌رود به‌سبب بارگذاری‌های بیش از توان حوضه و طرح‌های آبخوانداری موجود، این رودخانه کم‌آب و در پایین دست خشک شده است و این پرسش به ذهن متبادر می‌شود که اگر جلوی همه مسیرها برای آب‌رسانی به اصفهان گرفته شود، چه خواهد شد؟

از سوی دیگر انتقال آب خلیج فارس به اصفهان صرفاً با هدف تأمین نیاز صنعت بوده که به‌نظر می‌رسد بدون توجه به ظرفیت اکولوژیکی اصفهان، زمینه توسعه گسترده صنایع در سال‌های نه‌چندان دور در حال

فراهم شدن است. با وجود این که بخش وسیعی از استان اصفهان دارای اقلیم گرم، خشک و کم‌بارش است؛ اما نواحی کوهستانی غرب و جنوب این استان حتی در سال‌های خشک از نظر بارندگی به مراتب شرایط مناسبی دارد. برپایه آمارها سالانه به‌طور متوسط حدود ۱/۵ میلیارد مکعب و در سال‌های ترسال تا سه میلیارد مترمکعب رواناب حاصل از بارش‌ها بدون هیچ استفاده‌ای از این مناطق استان خارج می‌شود. اصفهان درحالی از کمبود آب رنج می‌برد که برنامه‌ریزی برای ذخیره این حجم رواناب می‌تواند بسیاری از مشکلات را با هزینه‌های بسیار کم‌تر از انتقال آب بین حوضه‌ای مرتفع کند.

کاهش ۱۶ درصدی بارش در حوضه آبریز خزر - خبرگزاری میزان مورخ ۱۳۹۹/۱۲/۲۹

بررسی‌ها نشان می‌دهد که در حوضه آبریز خزر ارتفاع بارش‌ها به ۲۲۹ میلیمتر رسیده که نسبت به بارش‌های سال گذشته با کاهش ۱۶ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۶ درصدی داشته است.

خبرگزاری میزان - آخرین وضعیت بارش‌ها در سال آبی جدید نشان می‌دهد که از ابتدای سال آبی تا ۲۷ اسفند ۹۹ ارتفاع بارش‌ها در کل کشور به ۱۲۱ میلیمتر رسیده است.

این در حالی است که در مدت مشابه سال قبل بالغ بر ۱۸۹ میلیمتر بارش در حوضه‌های آبریز اصلی به ثبت رسیده که کاهش ۳۶ درصدی را نشان می‌دهد و نسبت به دراز مدت ۵۱ ساله با کاهش ۲۷ درصدی روبرو بوده است.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که در حوضه آبریز خزر ارتفاع بارش‌ها به ۲۲۹ میلیمتر رسیده که نسبت به بارش‌های سال گذشته با کاهش ۱۶ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۶ درصدی داشته است.

در این بین حوضه آبریز خلیج فارس و دریای عمان با ۱۹۳ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۴۰ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۳۰ درصدی داشته است.

حوضه آبریز دریاچه ارومیه از ابتدای سال آبی با ۱۷۱ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته افزایش ۹ درصدی و نسبت به دراز مدت افزایش ۱۲ درصدی را به ثبت رسانده است.

کاهش ۳۰ درصدی بارش در حوضه فلات مرکزی

حوضه فلات مرکزی در مدت مورد بررسی با ۷۴ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با کاهش ۳۹ درصدی و نسبت به دراز مدت ۵۱ ساله با کاهش ۳۰ درصدی روبرو بوده است.

حوضه مرزی شرق نیز با ۱۹ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته کاهش ۷۸ درصدی و نسبت به دراز مدت

کاهش ۷۳ درصدی را به ثبت رسانده است.

گفتنی است حوضه آبریز قره قوم نیز از ابتدای سال آبی جاری با ۷۷ میلیمتر بارش نسبت به سال گذشته با

کاهش ۳۵ درصدی و نسبت به دراز مدت کاهش ۳۵ درصدی را به ثبت رسانده است.

میزان بارش اول مهر تا ۲۷ اسفند (میلیمتر)										
حوضه آبریز اصلی	سال آبی ۱۳۹۹-۱۴۰۰	سال آبی ۱۳۹۸-۱۳۹۹	متوسط ۵۲ ساله	درصد اختلاف نسبت به		میزان حداقل و حداکثر بارندگی ثبت شده در سال آبی جاری از اول مهر تا ۲۷ اسفند (میلیمتر)				
				سال آبی ۱۳۹۸-۱۳۹۹	متوسط ۵۲ ساله	نام ایستگاه	بارندگی ثبت شده	نام استان	نام ایستگاه	حداقل بارندگی ثبت شده
دریای خزر	۲۲۹	۲۷۲	۲۴۳	-۱۶	-۶	رشت	۹۸۱.۷	گیلان	جلفا	۵۴.۷
خلیج فارس و دریای عمان	۱۹۳	۳۲۲	۲۷۶	-۴۰	-۳۰	کشور - سرخاب	۵۶۹	لرستان	محوطه امور آب چابهار	۰
دریاچه ارومیه	۱۷۱	۱۵۷	۱۵۲	۹	۱۲	اشنویه - گلزار چای	۳۳۰.۵	آذربایجان غربی	سلماس - زولا چای	۹۶.۵
فلات مرکزی	۷۴	۱۲۲	۱۰۶	-۳۹	-۳۰	چلگرد	۶۴۸	چهارمحال و بختیاری	سد بمپور	۸
مرزی شرق	۱۹	۸۵	۷۰	-۷۸	-۷۳	بنرک	۸۷.۵	خراسان جنوبی	هوشک - سراوان	۲
قره‌قروم	۷۷	۱۱۸	۱۱۸	-۳۵	-۳۵	فریمان	۹۶	خراسان رضوی	کرات خواف	۴۰
کل کشور	۱۲۱	۱۸۹	۱۶۵	-۳۶	-۲۷	رشت	۹۸۱.۷	گیلان	محوطه امور آب چابهار	۰

تهران - بلوار کریمخان زند - انتهای خیابان شهید عضدی (آبان) جنوبی - خیابان رودسر - پلاک ۵
تلفن: ۴۲۹۱۶۰۰۰ نمابر: ۸۸۹۶۶۶۰ صندوق پستی: ۱۵۱۵-۱۵۸۱۵ کد پستی: ۳۷۳۱۳-۱۵۹۸۶

<http://www.agri-peri.ac.ir>
E-mail: aperi@agri-peri.ac.ir
ECE: ece.aperi@agri-peri.ac.ir